

Fredag den 5. februar 2010 (D)

1

50. møde

Fredag den 5. februar 2010 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til integrationsministeren om moskeer.
Af Martin Henriksen (DF) m.fl.
(Anmeldelse 03.12.2009. Fremme 08.12.2009).

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 93:

Forslag til folketingsbeslutning om at forbedre retssikkerheden ved administrativt tildelt isolation.
Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) m.fl.
(Fremsættelse 17.12.2009).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 94:

Forslag til folketingsbeslutning om behandlingsdomme til voldelige partnere som forsøg.
Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Karen Hækkerup (S), Lone Dybkjær (RV), Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsættelse 17.12.2009).

Kl. 10:01

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Lone Dybkjær (RV) m.fl.:

Lovforslag nr. L 123 (Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love samt ophævelse af lov om registreret partnerskab. (Ægteskab mellem to personer af samme køn)).

Per Clausen (EL) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 29 (Vil ministeren redegøre for, hvordan han fremover vil sikre en god postservice i hele landet?).

Titler på de her anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til integrationsministeren:

Hvad kan regeringen oplyse om planlagte opførelser af stormoskeer i Danmark og de deraf følgende integrations- og sikkerhedsmæssige udfordringer?

Af Pia Kjærsgaard (DF), Jesper Langballe (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Peter Skaarup (DF) og Martin Henriksen (DF).
(Anmeldelse 03.12.2009. Fremme 08.12.2009).

Kl. 10:01

Formanden:

Jeg vil her gøre Folketinget opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 9. februar 2010.

Den første, der får ordet, er hr. Martin Henriksen som ordfører for forespørgerne.

Kl. 10:02

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Grunden til, at Dansk Folkeparti har valgt at bede om en forespørgselsdebat, er jo, at vi gerne vil spørge regeringen om, hvad den kan oplyse om planlagte opførelser af stormoskeer i Danmark og de deraf følgende integrations- og sikkerhedsmæssige udfordringer.

Vi synes, der er visse problemstillinger forbundet med de diskussioner og planer, der er om at opføre stormoskeer i Danmark. Det synes vi, fordi det er med til at understøtte en udvikling, som vi i hvert fald i Dansk Folkeparti synes er en uheldig udvikling, nemlig at man ser, at der flere og flere steder i samfundet bliver taget religiøse særhensyn, og det er med til at understøtte parallelsamfundene. Vi synes ærlig talt, at det var godt, hvis vi her i Folketinget kunne blive lidt enige om, at der måske var behov for at gå i en anden retning.

Vi synes også – og det kommer nok ikke som den store overraskelse, at Dansk Folkeparti har den indstilling til problemstillingen – at det kunne være relevant at høre, hvad de andre partier har af holdninger til det, for vi har jo set eksempler på, at der f.eks. er planer om at bygge nogle stormoskeer, hvor man godt kunne sige, at der var fundamentalister, der stod bag. Det iranske styre har også haft en finger med i spillet et enkelt sted, og det synes vi er vigtigt at man tager stilling til rent politisk.

Jeg vil gerne, hvis der er mulighed for det, fremsætte et forslag til vedtagelse, så det kan indgå i den videre debat ... ikke endnu, men efterfølgende?

Formanden:

Det er sådan, at ordføreren får ordet, umiddelbart efter at ministeren har givet sin besvarelse, og der kan man fremsætte sit forslag til vedtagelse.

Kl. 10:03

Martin Henriksen (DF):

Det vil jeg så gøre, og så håber jeg, at vi kan opnå opbakning. Det vil i hvert fald være ganske udmærket.

Kl. 10:03

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Og så er det integrationsministeren, der får ordet til besvarelse af forespørgslen.

Kl. 10:03

Besvarelse**Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):**

Spørgsmålet går på, hvad regeringen kan oplyse om byggeri af stormoskeer. Nu ved jeg ikke helt, hvad en stormoské er. Jeg er i hvert fald blevet belært af en del muslimer om, at mange af de bygninger, vi i dag kalder moskeer, kun er bedehuse.

Med hensyn til hvad regeringen ved om bedehuse og moskeer, får vi vores viden ved at spørge rundt om i kommunerne. Som man vil vide, er det jo ikke et regeringsanliggende. Det kræver ikke tilladelse fra regeringen at bygge i Danmark; det henhører under kommunerne.

Det, vi anslår, er, at der er ca. 120 bedesteder eller moskeer – hvad man vil kalde dem. Senest var jeg selv med til indvielsen af et meget stort kulturhus i Glostrup, hvor der var 600 tyrkiske muslimer til et festligt arrangement i anledning af indvielsen. Vi ved så også, at vi har haft bedehuse og moskeer i Danmark i 40 år, så det er altså ikke noget nyt.

Det, vi har kunnet finde ud af ved at spørge kommunerne, er, at der i øjeblikket ligger to ansøgninger i København. Jeg har forstået, at den ene er den stormoské, man har talt om, siden jeg startede her i Folketinget eller længere tilbage – jeg tror, jeg hørte om den første gang i slutningen af 1970'erne, uden den er blevet til noget. Så skulle der også være en ansøgning undervejs i Århus Kommune, og der skulle foreligge en ansøgning om et kulturhus i Helsingør. Der kan selvfølgelig være andre, for det er ikke noget, vi fører statistik over.

Det er som sagt kommunen, der træffer afgørelse. Man indgiver ansøgning til kommunen, og der er en lang række love, der skal overholdes, hvis man vil bygge i Danmark. Kommunen er på sin side selvfølgelig forpligtet til at foretage lovmæssig forvaltning og også respektere princippet om lighed for loven.

Inden vi går videre i debatten, kan det måske være nyttigt lige at gøre sig nogle tanker om religionsfriheden. Religionsfriheden er fastlagt i grundlovens § 67, så vidt jeg husker. Det er jo noget meget grundlæggende i Danmark, at enhver – og det betyder også dem, der ikke har opholdsgrundlag, og dem, der sidder i fængsel – der har sat sin fod på dansk jord, har religionsfrihed. Man kan dyrke sin gud, det vil sige, at man kan holde gudstjenester, man kan bygge bedehuse og i øvrigt udøve sin religion.

Der er grund til at sige, at denne religionsfrihed altså gælder for alle, og at der ikke gælder nogen særlig kvalificeret religionsfrihed for kristne. Den særstilling, der er, er for den danske folkekirkes ordning. Der er et særligt forhold mellem stat og kirke, når det drejer sig om folkekirken, men religionsfriheden som sådan er lige for alle, og sådan har det været siden 1849.

Det indebærer som sagt, at man kan holde gudstjenester, man kan bygge, og i øvrigt at ethvert trossamfund kan foretage, hvad der falder inden for lovgivningens rammer. Det er jo en begrænsning i grundloven, at det, at man udøver sin religion, ikke giver et retskrav på, at man kan overtræde alle mulige danske love. Det fremgår klart af grundlovsbestemmelsen selv. Så man skal altså, også hvis man vil bygge en moské, overholde de mange byggelove, miljølove, og hvad der er, og man skal have lokalplan med nabohøringer osv. Enhver må følge den procedure, og enhver har så de klagerettigheder, som også er tilknyttet dette område.

Det betyder altså, at jeg ikke kan sige noget om, hvorvidt der bliver givet byggetilladelser. Vi må afvente de lovlige myndigheders lovlige afgørelse, ligesom vi jo altid må – også når der er tale om et menighedsråd, der f.eks. bygger en kirke.

Der er så i forespørgslen stillet spørgsmålet: Hvordan går det med det integrationsmæssige og det sikkerhedsmæssige omkring moskeerne? Der er svaret, at det naturligvis er meget forskelligt. Ved den indvielse, jeg var til forrige lørdag i det tyrkiske kulturhus i Glostrup, var det meget klart, at ikke bare det religiøse overhoved, der kom fra Tyrkiet, men også menigmand var meget optaget af integration, var meget optaget af at lære menighedens medlemmer, at de skal tage sig en uddannelse i Danmark, at de skal integrere sig i det land, de bor i. Man må bestemt sige, at der i den menighed er et integrationsfremmende miljø, en integrationsfremmende faktor, som er god for de pågældende og for samfundet.

Kl. 10:09

Videnskabeligt kan man ikke finde nogen entydig undersøgelse, der siger, at rundtomkring moskeerne udvikler religionsudøvelsen sig til terrorisme og ekstremisme. Man kan ikke påvise, at det, at der er en moské, i sig selv skulle fremme ekstremisme og terrorisme. Man ved selvfølgelig, at de, der bliver ekstremister, på et tidspunkt har gået i en moské, og de har måske fundet hinanden i en moské. Nogle af dem er så også rykket til nogle mindre religiøse grupper, hvor de har omgåedes hinanden, og hvor der, må vi formode, er en glidende overgang fra det er religion, til det går over i politik, ideologi og ren terrorisme.

Man kan heller ikke sige, at terrorisme og ekstremisme lettere skulle gå i svang i en stor moské end i en lille moské og slet ikke i Danmark, men vi ved, at i London var der nogle af terroristerne, som kom i en større moské. Men det medfører blot, at der altså ikke er nogen entydig undersøgelse af, hvorvidt det skulle have betydning, om det er store eller små moskeer eller moskeer i det hele taget.

Det, som jeg som integrationsminister må fremhæve, som er så vigtigt for at forebygge og undgå ekstremisme, er selvfølgelig, at vi alle i samfundet udøver det pres over for alle, der kommer til Danmark, at vi har en forventning om og forlanger, at man yder en indsats i Danmark, at man tilslutter sig og i hvert fald overholder de love, der er i Danmark, og at man tilslutter sig de grundlæggende normer som f.eks. ligestilling mellem kønnene.

Det er jo noget af det, som vi gør mere og mere ud af i integrationsarbejdet. Man kan sige, at integrationen bliver mere og mere værdibaseret. Det er stadig væk helt fundamentalt, at man skal kunne lære dansk og have et arbejde, men det værdimæssige spiller en stadig større rolle, ikke mindst ved, at vi i Integrationsministeriet støtter og opmuntrer til den frivillige indsats i fritiden. Det er ud fra det synspunkt, at det er gennem foreningsdannelsen og sammen med danskere, at man lærer de danske værdier at kende, at man lærer at agere demokratisk. En forening er jo et lille parlament, kan man sige, hvor man uddannes i demokrati. Det er helt grundlæggende vigtigt.

Det er også grundlæggende vigtigt, at vi får lært dem, der kommer til Danmark, om vores frihedsværdier. Vores frihedsværdier gælder jo også for alle. Det er jo ikke bare religionsfriheden. Det er

ytringsfrihed; det er åndsfrihed; det er i det hele taget. De gælder for alle. Frihed for Loke såvel som for Thor.

Konsekvenserne af den frihed, som vi har i Danmark, er, at vi nu har en række religiøse mindretal, som også har lov at udøve deres religion på en lidt anden måde, end vi er vant til i Danmark. Det er jo ikke noget med, at vi skal begynde at lave os selv om. Jeg mener, at det er meget vigtigt at mindes det, som Grundtvig altid sagde, nemlig at vi er ét folk, men at vi må holde gudstjeneste hver for sig. Vi skal ikke i det daglige arbejdsliv fokusere på f.eks. religionen.

Det gør man heller ikke. Der er lavet undersøgelser, der viser, at det ikke er noget, som de gør et stort nummer ud af på arbejdspladserne. Det bør det heller ikke være, for man er fælles på arbejdspladsen, man har sine pligter og rettigheder, fuldstændig uafhængigt af hvilken religion man har. Det spiller en mindre og mindre rolle. Hvis man synes, at der er nogen, der skal have en særbehandling, ligesom rygere kan gå udenfor for at ryge, må man indrette sig efter det på virksomhederne. Det er ikke noget, vi, som når det drejer sig om rygning, bør lovgive om herinde.

Det er også meget tydeligt, at en større og større del af danskerne og andengenerationsdanskere i de seneste år har deltaget i integrationsarbejdet. Derfor går det bedre og bedre; inklusionen bliver bedre og bedre.

Men det bortforklarer jo ikke, at vi med smertelig erfaring har observeret forfærdelige terrorhandlinger ikke mindst siden 2001. Denne regering tiltrådte jo kort tid efter den forfærdelige terrorhandling i USA, og vi overtog et lovforslag fra den tidligere regering, som vi forbedrede og fik gennemført. Der var huller i loven. Vi havde jo aldrig drømt om, at vi skulle have terrorisme i Danmark.

Sådan har vi siden i regeringen selvfølgelig løbende overvåget, om der er brug for lovændringer. Vi har strammet udvisnings- og udlændingereglerne. Vi holder selvfølgelig øje med, om der mangler noget i den danske lovgivning. Det er utrolig vigtigt, at vi udviser rettidig omhu, og derfor har vi jo også ret strenge terrorlove, som udvider det strafbares område til også at omfatte det, vi kalder forberedelseshandlinger. Det kan f.eks. være strafbart bare at give penge til en organisation, hvis det viser sig, at det er en terrororganisation.

Kl. 10:14

Vi har udvidet PET ganske betydeligt, og vi ved, at PET selvfølgelig overvåger de ekstremistiske miljøer, der er, og dér, hvor det kunne se ud, som om der er ved at blive ekstremistiske miljøer. Vi har uddannet det almindelige politi, som vi kalder det, til at observere. Vi forsøger til stadighed fra Integrationsministeriets, men også fra politiets og Justitsministeriets side at have kontakt med skolefolk og med kommunerne for hele tiden at gøre dem klogere på, hvordan man observerer, hvis der er noget, der er ved at gå i svang, og som er ved at begynde at udvikle sig til ekstremisme. Det er jo utrolig vigtigt, at vi virkelig gør, hvad vi kan, for at minimere terroren, og derfor arbejder det danske efterretningsvæsen selvfølgelig også sammen med andre efterretnings tjenester og foretager løbende trusselvurderinger om dette og hint.

Nu har jeg talt om religionsfriheden, men det er jo lige så vigtigt at få sagt, at dette, at man begynder at gemme sig bag en religion for at udøve terrorisme, selvfølgelig ikke er beskyttet af grundloven. Tværtimod har vi alle disse straffelove, som jeg har nævnt. Efter min mening er terrorisme ikke religion. Det er blevet ren ideologi. Islamisme kan sammenlignes med kommunisme og andre totalitære ideologier. Der er ikke nogen forskel, og der skal ikke tages nogen hensyn. Tværtimod skal der slås hårdt ned på dem. Det bliver der altså ved straffesager, og der er som sagt overvågning. Der er også overvågning af pengestrømmene. Det er jo meget vigtigt, at der ikke kommer penge til terrorismebevægelserne.

Men det er jo også lige så vigtigt, at vi hele tiden skelner mellem, hvad der er terrorisme, og hvad der er ganske almindelig religionsudøvelse. Vi har 80 pct. af den danske befolkning som medlemmer

af den danske folkekirke. Det er ikke noget, danskerne gør så meget stads af, men de insisterer på at være medlem af folkekirken, og vi skal selvfølgelig ikke lægge gift for vores eget kristne miljø ved at begynde at mistænkeliggøre enhver religionsudøvelse. Derfor er det så vigtigt at skelne mellem, hvad der er religion, og hvad der er terrorisme, hvad der er totalitær ideologisk udøvelse.

Jeg ved, at der er nogle, der er meget optaget af det her med pengestrømmene. Hvad er det for penge, der kommer til Danmark fra udlandet? Der må jeg sige, at det i sig selv, at man giver penge til religionsudøvelse i Danmark, jo svarer til det, at en del danskere støtter Dansk Kirke i Udlandet og sømandskirkerne, og at der er store donationer bag nogle af menighederne i udlandet over den danske stat, og også tilskud til præstelønningerne bidrager til folkekirken udøvelse i udlandet. Der er ikke nogen forskel.

Men vi har jo netop gennem lovgivningen sørget for, at det ministerium, som det så hører under, Økonomi- og Erhvervsministeriet, kan kontrollere pengestrømmene ved forskellige indberetningsregler, sådan at man altså kan følge med, hvis der pludselig forsøges en slags hvidvaskning af penge, der i virkeligheden skulle gå til terrorisme, og at man så dækker sig bag religionsudøvelse. Det er der, spændingspunktet er, og det er dér, regeringen på alle måder i en lang række ministerier, forebyggende, udøvende og med hensyn til at bringe straffesagerne frem til domstolene lægger mange kræfter i det arbejde.

Det er vel næsten ikke nødvendigt at sige, at regeringen naturligvis tager afstand fra ethvert tilløb til ekstremisme, tager afstand fra enhver form for terrorisme og også har fået vedtaget love her i Folketinget, som vi vel i virkeligheden ikke bryder os om, men som jo langt størstedelen her i Folketinget har erkendt var nødvendige, fordi terroren pludselig blev en del af den danske hverdag.

Summa summarum må jeg altså sige, at hovedvægten i mit ministerium ligger på integration. Jeg tror stadig væk, at det er den bedste måde at skabe en fornemmelse af inklusion, af medborgerskab, af ansvar for folkestyret. Undersøgelser viser også, at langt de fleste indvandrere går ind for demokratiet, og det er jo også forudsætningen for, at de kan føle sig som en del af det, nemlig at de føler, at de selv har indflydelse.

Så vil jeg bare til sidst citere Paulus – for jeg mener egentlig, at religionsfriheden er en kristen lov – der siger, at hvor der er ånd, der er frihed. Det er værd at holde sig for øje.

Kl. 10:19

Formanden:

Tak til integrationsministeren. Så går vi over til forhandling, og den første, der får ordet, er hr. Martin Henriksen som ordfører for forespørgerne.

Kl. 10:19

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Tak for ministerens redegørelse, om end vi nok ikke ender med at blive helt enige, men det skal der jo også være plads til.

Islam sonderer ikke mellem religion og politik. Alle livets forhold er et anliggende for islam, og islam har svar på alt, også politiske spørgsmål. Det synes jeg man skal gøre sig klart, når man taler om religionsfrihed og religionsudøvelse, nemlig at i forhold til islam og dem, der er meget praktiserende, har det altså også markant indflydelse på andre af livets forhold, og det synes vi fra Dansk Folkepartis side er problematisk.

Vi mener, at Danmark har brug for mindre islam og ikke mere islam, og vi vil selvfølgelig meget gerne fra Dansk Folkepartis side have, at indvandrere og efterkommere i Danmark med en muslimsk

baggrund bliver integreret, men løsningen er ikke at etablere stormoskeer eller at tage specielle særhensyn. Løsningen er klare krav til indvandrere og efterkommere, og det er sådan set uanset baggrund, om at tilpasse sig, og så skal vi i øvrigt blive bedre til at være stolte af vores egne værdier og normer i stedet for at undskylde for dem.

Der har jo været flere diskussioner og planer om at etablere stormoskeer forskellige steder. I København er to stormoskeer under forberedelse, måske også tre, Islamisk Trossamfund vil mig bekendt også gerne etablere en. Vi kender til den, der har været omtalt flere gange i det københavnske Nordvestkvarter på Vibevej, hvor der jo har været forbindelser til det iranske præstestyre. Det i sig selv er også problematisk. Vi kender til de andre planer ude på Amager, hvor Muslimernes Fællesråd har en finger med i spillet. I Århus har der i mange år været en debat om etablering af en stormoské, bl.a. har det været foreslået, eller man kunne tænke sig, at den skulle placeres centralt i Århus Midtby. Brabrand har været nævnt som et område, og Gellerup har også. I Odense har man talt om at etablere en stormoské i Vollmose, og i Roskilde har der som bekendt også været diskussion om det.

Stormoskeer er sjældent moderate. I et dokumentarprogram vist i britisk tv i januar 2007 afslørede et hold journalister, der under dække af at være troende, at seks britiske moskeer, herunder den kendte London Central Mosque i Regent Park, på trods af i offentligheden at fremstå som relativt moderate var alt andet. Dokumentarprogrammet afslørede bl.a., at imamerne i disse moskeer agiterede for at korsfæste frafaldne, at kvinder var mindre intelligente end mænd, at de, der drog i hellig krig, skulle hædres, at jøder skulle dræbes, og at man ikke skulle lade sig integrere i det britiske samfund, men gå imod det britiske demokrati.

Et andet foruroligende eksempel fra Storbritannien handler om Finsbury Park-moskeen, hvor den rabiate imam Abu Hamza al-Masri huserede, og hvor moskeen igennem en årrække fungerede som samlingssted for mange jihadister. Det drejer sig bl.a. om Zacarias Moussaoui, der var involveret i terrorangrebet den 11. september 2001, den såkaldte skobombemand, Richard Reid, der forsøgte at sprænge et fly i luften undervejs fra Paris til Miami. Også en række andre har været nævnt i den forbindelse. Måske er de mest kendte de fire attentatmænd fra angrebet mod undergrundsbanen i London den 7. juli 2005.

Så der er en problemstilling omkring radikaliseringsen, der er også en problemstilling, som jeg også nævnte i min begrundelse, om, at vi er inde i en udvikling, hvor samfundet på flere forskellige områder giver efter for krav, der bliver stillet af religiøse mørkemænd. I går så vi, hvordan socialdemokrater og folkesocialister bakkede op om kønsadskilte forældremøder i folkeskolen for at imødekomme islamiske skikke. I Århus har det været fremme, at institutioner fravælger dansk madkultur for at imødekomme islamiske skikke. Det er alt sammen et udtryk for en islamisering af samfundet, og stormoskeer understøtter den udvikling. Det skal vi gå imod.

Derfor mener vi i Dansk Folkeparti, at danskerne skal have mulighed for at tage stilling til det, og jeg vil gerne nu fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget udtrykker bekymring over, at der flere steder i Danmark er planer om at oprette stormoskeer.

Folketinget konstaterer, at stormoskeer understøtter en proces, der går imod målsætningen om at sikre kulturel og social sammenhængskraft i samfundet.

Folketinget ønsker at fremme en principiel debat om forståelsen af grundlovens frihedsrettigheder. Folketinget understreger, at frihedsrettighederne udgør en uundværlig del af det danske folkestyre.

Folketinget konstaterer, at de værdier, der ligger i de danske frihedsrettigheder, i sig selv er en afstandtagen til islamisk fundamentalisme og den undertrykkelse, der udgår fra parallelsamfundene.

Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde med forebyggelsesindsatsen i forhold til ekstremistiske miljøer, herunder at have fokus på bl.a. de såkaldte kælder-moskeer.

Folketinget opfordrer regeringen og kommunalbestyrelserne til på forskellig vis at forhindre opførelse af stormoskeer. Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte en arbejdsgruppe, der hurtigst muligt skal fastlægge kriterier og tidsplaner for afholdelse af en national vejledende folkeafstemning om stormoskeer.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 41).

Kl. 10:24

Formanden:

Tak. Dette oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i Folketingets videre forhandlinger.

Der er ønsker om korte bemærkninger. Jeg kan lige sige, at jeg har noteret fru Astrid Krag, hr. Kamal Qureshi, hr. Christian H. Hansen, fru Johanne Schmidt-Nielsen, fru Karen J. Klint, hr. Simon Emil Ammitzbøll og fru Marianne Jelved.

Den første, der får ordet, er fru Astrid Krag.

Kl. 10:25

Astrid Krag (SF):

Tak for det. Lad mig starte med at berolige hr. Martin Henriksen med, at SF's linje er helt klar. Når der bliver holdt officielle forældremøder i den danske folkeskole, er det selvfølgelig for alle forældrene. Men er der behov for nogle socialpolitiske tiltag i integrationsarbejdet med café-møder og opsøgende arbejde, er det selvfølgelig helt rigtigt at målrette det de mest isolerede kvinder, som vi faktisk gerne vil hjælpe.

Men jeg har et spørgsmål, for jeg kan forstå, at det her for hr. Martin Henriksen egentlig handler en hel del mere om radikaliseringsen og ekstremisme, end det handler om egentlige moskeer. Derfor vil jeg spørge hr. Martin Henriksen: Skal det her ses som et udtryk for mistillid til det arbejde, Politiets Efterretningstjeneste laver, med at have snor i, hvad der foregår i de radikale miljøer? Har hr. Martin Henriksen ikke tillid til, at de kan være med til at sørge for, at dansk lovgivning bliver overholdt? Er hr. Martin Henriksen enig eller uenig i den plan imod radikaliseringsen, som regeringen fremlagde i juni 2008?

Kl. 10:26

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:26

Martin Henriksen (DF):

Nu ved jeg ikke, om man kan sige, at Socialistisk Folkeparti har en helt klar kurs i forhold til den diskussion, der var i går, omkring hvordan man skulle afholde møder i folkeskolen. Jeg er da i hvert fald bekendt med, at hr. Villy Søvndal har sagt, at det ikke skulle foregå på den måde, som op til flere lokale SF-formænd osv. har givet udtryk for at det lige præcis skulle. Så jeg ikke helt sikker på, at Socialistisk Folkeparti har en helt klar linje der. Men fred være med det.

Med hensyn til radikaliseringsen så er det jo ikke sådan, at vi i Dansk Folkeparti er enige i alt, hvad regeringen foretager sig. Det er jo heller ikke sådan, at alt, hvad Politiets Efterretningstjeneste foretager sig, er vi nødvendigvis enige i. Det ville også være underligt, hvis vi skulle være enige i alt, hvad regeringen foretog sig, og vi skulle være enige i alt, hvad der kommer fra Politiets Efterretnings-

tjeneste. Politiets Efterretningstjeneste har også sagt, at de mener, at den nuværende terrorlovgivning er god nok, og det mener vi ikke i Dansk Folkeparti at den er. Men omkring radikaliserings så er det en del af problematikken, men det her med, at man understøtter en udvikling, hvor man sådan set giver et o.k. til, at vi har parallelsamfund Danmark, er også en del af det.

Kl. 10:27

Formanden:

Fru Astrid Krag.

Kl. 10:27

Astrid Krag (SF):

Jeg beklager, hvis hr. Martin Henriksen ikke er i stand til at forstå den ellers temmelig simple skelnen, at forældremøder i den danske folkeskole selvfølgelig skal være for alle forældrene. Men det er klart, at hvis man vil ud og nå de mest isolerede kvinder, så kan man blive nødt til at lave integrationstiltag, socialpolitiske tiltag, hvor man opsøger dem direkte, og hvor man laver café-møder osv. Det kan godt være, at det er uden for hr. Martin Henriksens fatteevne, at der er forskel på de to ting. Jeg synes nu, at det er ret klart.

Jeg skal bare lige være helt sikker på, at det, hr. Martin Henriksen egentlig så mener, at den debat, vi har i dag, bør være, ikke så meget skal være en diskussion om moskeer, men mere en diskussion om, hvad vi kan gøre for at give politiet og PET og andre myndigheder flere redskaber til at bekæmpe den radikaliserings, som jeg er meget enig i vi skal være bekymrede for opstår i vores samfund. Det er i virkeligheden det, Dansk Folkeparti og hr. Martin Henriksen er ude efter. Er det rigtigt forstået?

Kl. 10:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:28

Martin Henriksen (DF):

Jeg har det lidt, ligesom om det måske burde være hr. Villy Søvndal, der stod heroppe på talerstolen, og så kunne fru Astrid Krag spørge hr. Villy Søvndal, om han har en fatteevne, der er i stand til at forstå og redegøre for de forskelle, som fru Astrid Krag mener at redegøre for her. Altså, der er jo ikke en klar linje fra Socialistisk Folkepartis side på det her område, så fred være med det. Jeg opfatter det nu som et forældremøde, når det foregår i forbindelse med folkeskolens arbejde, men det kan man så have en længere diskussion om, og vi har i hvert fald ikke nogen slingrekurs fra Dansk Folkepartis side på det område. Så der ligger det sådan set meget klart.

Jeg tror også, at det, man skal forstå, når vi taler om stormoskeer er, at der altså er mange ting, der gør sig gældende; dels er der det om radikaliserings, dels er der det om den udvikling, der er i samfundet. Men det er også et spørgsmål om at forstå stormoskeens, moskeens rolle i samfundet, og fordi islam netop, som jeg også indledte med at sige, jo ikke bare er en religion, men altså også er en ideologisk bevægelse og en politisk og social bevægelse, er det et sted, hvorfra der udgår en social kontrol med andre, også dem, som ikke er praktiserende muslimer. Og det er jo et problem, for på den måde risikerer vi faktisk, at det bliver en platform for nogle religiøse mørkemænd, som de kan bruge til at regulere nogle med muslimsk baggrund, som egentlig dybest set gerne vil det danske samfund og måske ikke går så meget op i islam. Det er da problematisk, at vi giver mulighed for sådan en platform.

Kl. 10:29

Formanden:

Så er det hr. Kamal Qureshi.

Kl. 10:29

Kamal Qureshi (SF):

Tak. Jeg kan godt forstå, at hr. Martin Henriksen har svært ved at sætte sig ind i den måde, SF formulerer sig på, for vi har faktisk nuancer i vores opfattelse af virkeligheden og i opfattelsen af problemløsningerne, hvorimod hr. Martin Henriksens dagsorden jo reelt set bare er at se sort på tingene. Det kan det selvfølgelig være meget svært at forstå, når der er den grundlæggende forskel på indgangen til tingene.

Jeg vil gerne spørge hr. Martin Henriksen: Er Dansk Folkepartis politik generelt set, at man ikke ønsker moskeer som sådan, altså hverken store eller små, bederum i øvrigt? Er det ikke korrekt, at hr. Martin Henriksen i flere andre debatter reelt set har sagt, at han ikke ønsker, at der skal være moskeer i Danmark, at han ikke ønsker, at der skal være nogen muligheder for muslimer for at mødes i bedehaller, bedesale, eller hvad man nu skal kalde det? For så synes jeg ligesom, hr. Martin Henriksen skal sige direkte, at det er det, han lægger op til; så ved vi nemlig, hvad vi har med at gøre.

Kl. 10:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:30

Martin Henriksen (DF):

Nej. Altså, der er jo omkring 50-100 moskeer i Danmark – det er der forskellige bud på – og vi har ikke nogen planer om at gå ud at lukke dem; der har vi en forventning om at politiet og Politiets Efterretningstjeneste holder øje med dem, og hvis der er grund til, at man skrider ind, skal man selvfølgelig gøre det. Den diskussion, vi har i dag, er om stormoskeer, og så vil jeg bare sige – det kan man jo ikke lade være med – at det jo er lidt pudsigt, at der er to medlemmer fra Socialistisk Folkeparti til stede i salen, og at de tilsyneladende begge to er uenige med deres egen partiformand, men det kan man så more sig over.

Kl. 10:31

Formanden:

Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 10:31

Kamal Qureshi (SF):

Nu er det jo ikke hr. Martin Henriksen, der skal tolke, hvorvidt vi er uenige med vores formand. Det må vi ligesom have lov til at gøre selv.

Men er det så ikke korrekt, at det, som Dansk Folkepartis logik egentlig handler om, er det, som faktisk er – vil jeg tillade mig at sige – meget udansk. Det er jo en dagsorden, hvor der kun skal være én religion til stede synligt i gadebilledet; andre religioner må ikke være til stede. Hr. Martin Henriksen vil gerne bestemme, hvad børn skal spise i børnehaverne. Hr. Martin Henriksen vil gerne lave nogle klare retningslinjer for, hvordan folk skal gå klædt. Altså, et monoreligiøst samfund, hvor der kun er én religion, der bestemmer det hele, og hvor staten eller nogle ledende folk dikterer, hvad folk skal have på, og hvad folk skal spise.

Jeg vil spørge hr. Martin Henriksen: Kan det minde om nogle lande, som vi kender fra andre dele af verden?

Kl. 10:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:32

Martin Henriksen (DF):

Altså, den udlægning af Dansk Folkepartis politik, som kommer her, er simpelt hen ikke korrekt. Det passer jo ikke, at vi mener, at der kun skal være én religion i Danmark. Jeg ved ikke, hvor hr. Kamal Qureshi har det fra, for det har vi da aldrig nogen sinde givet udtryk for i Dansk Folkeparti, og det kunne vi aldrig nogen sinde drømme om at give udtryk for i Dansk Folkeparti. Når hr. Kamal Qureshi taler om, at noget skulle være specielt udansk, kunne man jo pege på, at hr. Kamal Qureshi selv har delt danskerne op i brune og hvide. Det gør vi trods alt ikke i Dansk Folkeparti.

Med hensyn til den lille bemærkning om, at vi i Dansk Folkeparti skal bestemme, hvad børnene skal spise i daginstitutionerne, vil jeg sige: Nej, sådan forholder det sig nu ikke. Vi mener bare i Dansk Folkeparti, at det ikke skal være islamiske religiøse regler, der bestemmer, hvad børn skal spise i daginstitutionerne.

Der er det altså vigtigt at forstå, at mange af dem, der presser på i eksempelvis folkeskolen og andre institutioner for, at man indfører religiøse regler, sådan set er de religiøse mørkemænd. Det er dem, der vil stå og tage en meget bogstavelig fortolkning af islam, og det er jo imamer. At give dem en stormoské ville jo være en platform, hvorfra de kan udøve deres propaganda, og det skal vi passe på med.

Kl. 10:33

Formanden:

Så er det fru Karen Klint for en kort bemærkning.

Kl. 10:33

Karen J. Klint (S):

Jeg venter lige ... der kom mikrofonen, tak for det.

Jeg kan forstå på hr. Martin Henriksen, at det her i høj grad handler om bygningens størrelse, når vi taler om moské kontra stormoské eller omvendt: stormoské kontra moské. Så jeg vil spørge hr. Martin Henriksen, om der er forskel på folkekirkens indhold i en sognekirke i forhold til i en domkirke.

Kl. 10:33

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:33

Martin Henriksen (DF):

Nej, altså vi har jo ikke nogen planer om fra Dansk Folkepartis side at skrive folkekirken ud af grundloven, og hvis man skulle forsøge at påstå, at det var en hensigt, Dansk Folkeparti har, tror jeg, de fleste er i stand til at gennemskue, at det nok ikke hænger helt sådan sammen.

Men jeg håber da, at vi, når den socialdemokratiske ordfører kommer på talerstolen, fra socialdemokratisk side kan få et klart bud på, hvordan man stiller sig til islamisering af samfundet, og hvordan man stiller sig til, at der flere steder er planer om at etablere stormoskeer, og hvor der mindst talt er pengemænd involveret i det, som vi nok ikke har en interesse i kan få fodfæste og få en platform i Danmark, hvorfra de kan komme med deres ideologiske, forkvaklede budskaber.

Kl. 10:34

Formanden:

Fru Karen Klint.

Kl. 10:34

Karen J. Klint (S):

Nu var det jo sådan set ikke det, jeg spurgte om; jeg spurgte til størrelsen. En sognekirke er pænt lille – selv om nogle af dem også er store – en domkirke er som regel meget større, og jeg spurgte så, om

religionsudøvelsen var væsentlig forskellig i den lille sognekirke i forhold til i domkirken. Hvis det handler om størrelsen alene, kan vi jo også have et problem andre steder, og jeg antyder ikke noget med det. Jeg skal nok vende tilbage til min egen ordførertale senere.

Når det nu handler om størrelse, vil jeg også lige kort spørge, om hr. Martin Henriksen ikke hørte ministeren sige, at der ikke er belæg for, at størrelsen betyder noget i forhold til religionsudøvelsen.

Kl. 10:35

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:35

Martin Henriksen (DF):

Jo, jeg hørte udmærket ministerens redegørelse. Jeg vil bare sige, at vi ikke er enige med regeringen på det her område, og jeg fornemmer også, at vi heller ikke er enige med Socialistisk Folkeparti og Socialdemokraterne på det her område, ligesom de to partier heller ikke er enige med sig selv på flere forskellige områder. Og sådan er det.

Med hensyn til det oprindelige spørgsmål fra spørgeren har jeg jo sådan set svaret på det. Det kan man slå op i referatet.

Jeg tror, at de fleste udmærket er klar over, hvad vi taler om. Vi taler om, at der er ønske om at etablere moskeer med store, synlige symboler, med kupler, minareter osv., hvor man måske kunne frygte, at der ud i fremtiden vil blive indkaldt til bøn osv. Som der i folkekirken er kirkeklokker, der ringer, kunne man sagtens forvente, at der i lighedens navn var nogle, der ville kræve, at det også skulle kunne gøre sig gældende i f.eks. stormoskeer. Der prøver vi bare så at sige at tage forskud på glæderne for nogle og forskud på sorgerne for nogle andre. Dansk Folkeparti mener, vi skal være på vagt her, og at vi skal sige fra, før vi når en situation, hvor det er for sent at sige fra. Og så har jeg jo altså også i mine svar og i min ordførertale redegjort for, at der er tilfælde i f.eks. Storbritannien, hvor man har stormoskeer, hvor der er store, dybe problemer.

Kl. 10:36

Formanden:

Tak. Så er det fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:36

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg synes, vi skal prøve at finde ud af, hvad en stormoské er. Jeg kan altså ikke finde nogen definitioner på en stormoské, men jeg kan forstå, at hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti synes, at stormoskeer er farlige; når noget bliver kaldt en stormoské, er det rigtig, rigtig farligt.

Jeg vil spørge hr. Martin Henriksen: Hvad er en stormoské? Har det noget med antallet af kvadratmeter at gøre eller kælderareal eller etager? Hvad skal der til, før noget kan kaldes en stormoské?

Jeg synes, det er en meget underlig diskussion, vi har, og hele grundlaget for diskussionen i dag er Dansk Folkepartis spørgsmål om planlagte opførelser af stormoskeer. Jeg tror kun, det er Dansk Folkeparti, der kender definitionen på begrebet stormoskeer, så hvad er det? Og hvor stor skal en moské være rent fysisk, før den bliver farlig?

Kl. 10:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:37

Martin Henriksen (DF):

Altså, mig bekendt er der da flere politikere fra flere forskellige partier, der er tv-aviser, journalister og medier osv. osv., som igennem

længere tid har beskæftiget sig med stormoskeer og godt har kunnet finde ud af at beskrive, hvordan en stormoské ser ud. Så hvis Enhedslisten har fulgt lidt med i den debat, der har været, tror jeg egentlig, at man godt ved, hvad det er, der tales om.

Når der er tale om, at man ønsker at etablere en moské, hvor der er kuppel og minareter, og hvor der også bliver lagt op til, at man eksempelvis kalder til bøn, jamen så er der i Dansk Folkepartis optik tale om en stormoské.

Så er der selvfølgelig en hel masse andre ting, der også kommer ind og gør sig gældende. Det kan eksempelvis være, hvem der står bag finansieringen. Der har vi jo nævnt nogle eksempler i dag, f.eks. moskeen i Nordvestkvarteret, hvor vi ved, at det iranske styre har en finger med i spillet, vi ved, at Muslimernes Fællesråd på Amager har en finger med i spillet, og vi ved, at dem, der har samlet ind til en stormoské i Århus, også har nogle bevæggrunde for at samle ind, som måske ikke, ja, falder helt i takt med, hvordan vi mener det danske samfund skal indrettes. De kriterier kan man sagtens skrive ned på et stykke papir, og så kan man bruge det til at udskrive en vejledende folkeafstemning, og så kan man jo så se, hvad folk siger til det.

Kl. 10:38

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 10:38

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det var da ikke et svar, vil jeg sige til hr. Martin Henriksen. Hr. Martin Henriksen siger, at der er mange andre politikere, der har brugt det her ord. Jeg spurgte ikke til mange andre politikere; jeg spurgte, hvad hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti forstår ved en stormoské.

Jeg kan forstå, at hvis der er minareter, er det en stormoské. Jeg vil spørge hr. Martin Henriksen: Har vi en stormoské i Tivoli? Og udgør den en sikkerhedsrisiko?

Kl. 10:38

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:38

Martin Henriksen (DF):

Nu svarede jeg på spørgsmålet, og så henviste jeg til, at der sådan set er politikere og medier, der også har forholdt sig til stormoskeer, og derfor kan Enhedslisten vel også godt forholde sig til det.

Det her er jo sådan et typisk Enhedslistenspørgsmål med, at vi så har en bygning i Tivoli. Vi har også Marmorkirken, hvor der er en kuppel, og vi har Christiansborg Slotskirke her inde ved siden af, hvor der også er en kuppel, og jeg tror ærlig talt godt, at folk er i stand til at skelne. Jeg tror ærlig talt godt, at de fleste mennesker – måske lige bortset fra Enhedslisten og nogle andre – kan forstå, hvad det er, vi snakker om, når vi snakker om stormoskeer i Danmark, og når vi har en forespørgselsdebat her. Jeg har jo svaret på spørgsmålet én gang.

Det er nu engang sådan, at vi synes – for nu at sige det ligeud – at det er fint, at vi har Marmorkirken, vi synes, det er dejligt, at der er en kuppel på, og vi synes, det er fint, at vi har Christiansborg Slotskirke, og at der er en kuppel på, men vi ønsker ikke stormoskeer i det danske samfund. Det gør vi ganske enkelt ikke.

Definitionen på en stormoské har jeg jo forsøgt at komme med, og med hensyn til at Enhedslisten ikke kan blive klog på det, er det jo ikke første gang, Enhedslisten ikke kan blive klog på noget.

Kl. 10:39

Formanden:

Så er det hr. Christian H. Hansen for en kort bemærkning.

Kl. 10:39

Christian H. Hansen (UFG):

Tak for det. Mit spørgsmål er egentlig ganske enkelt. Jeg kan forstå på hr. Martin Henriksen, at det her handler meget om, at man gør lidt forskel på nogle mennesker i forhold til andre. Hr. Martin Henriksen er jo travlt optaget i det daglige af sit folketingsarbejde, så vi forestiller os den situation, at hr. Martin Henriksen har nogle venner, som han inviterer på en middag. På grund af at hr. Martin Henriksen har haft så travlt, går der lidt tid, inden han ser de her venner, og i mellemtiden er de blevet vegetarer. Vil hr. Martin Henriksen så servere svinekød og oksekød for dem, bare fordi hr. Martin Henriksen synes, at det gør man, eller vil hr. Martin Henriksen efterfølgende gå ud og sige, at der nu er ved at ske en vegetarisering af det danske samfund?

Kl. 10:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:40

Martin Henriksen (DF):

Det er jo pudsigt, så hurtigt man kan skifte politisk ståsted. Jeg husker, at hr. Christian H. Hansen op til flere gange har problematiseret, at eksempelvis religiøse regler skal diktere, hvordan man slakter dyr; at halalslagtning osv. var et problem, som man skulle forholde sig til. Vi mener stadig i Dansk Folkeparti, at det er et problem.

Jeg tror, at det, der vil gøre sig gældende, egentlig bare er sådan almindelig dansk gæstfrihed, for hvis der kommer nogen på besøg hjemme hos en eller man skal holde et møde, eller hvad man nu skal, så vil man selvfølgelig forsøge at indrette sig efter dem, der kommer på besøg. Man vil forsøge at indrette sig bedst muligt og ud fra, hvad der praktisk kan lade sig gøre. Og det er jo en sund indgangsvinkel til livet.

Problemet er jo der, hvor man hele tiden rykker lidt, fordi man siger: Nå ja, vi kan godt lige her i institutionerne gøre tingene på en bestemt måde, for så undgår vi nogle konflikter; vi kan godt lige her i folkeskolen indrette undervisningen på en bestemt måde, for så undgår vi lige nogle konflikter osv. osv. Problemet er, når der ikke på et eller andet tidspunkt er nogen, der siger: Måske bør vi sige til dem, der ønsker de her særhensyn, at de bør overveje at begynde at tage hensyn til kulturen i det land, hvortil de er kommet.

Kl. 10:41

Formanden:

Så er det hr. Christian H. Hansen.

Kl. 10:42

Christian H. Hansen (UFG):

Tak for det. Vi hørte hr. Martin Henriksen sige, at islamister har svar på alt – det var dagligdags ting, og det var politiske spørgsmål. Har hr. Martin Henriksen kendskab til nogen nuværende præster eller tidligere præster tilhørende den danske folkekirke, som altid har svar parat på alt? Har hr. Martin Henriksen hørt om det?

Hr. Martin Henriksen nævner også, at man i Dansk Folkeparti ikke ønsker, at der kun skal være én religion i Danmark. Kunne hr. Martin Henriksen så lige fortælle, hvad det er for religioner, der skal være tilladt i Danmark? Bare lige kort.

Kl. 10:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:42

Martin Henriksen (DF):

Det er imponerende, hvordan man på kort tid kan skifte politisk standpunkt – så hurtigt og så markant. Det kan man jo så gøre sig sine egne overvejelser over.

I Dansk Folkeparti har vi det jo ganske, ganske fint med, at der er religionsfrihed. Vi synes, det er rigtig væsentligt, at der er religionsfrihed. Vi står vagt om frihedsrettighederne. Det er også det, vi har skrevet i vores forslag til vedtagelse, og vi har sådan set også skrevet i vores forslag til vedtagelse – og det kan man jo altså forhandle om – at vi ønsker en grundlæggende diskussion om grundloven; vi ønsker en grundlæggende diskussion om de frihedsrettigheder, der er i grundloven. Hvor går grænserne? Hvordan skal man fortolke det?

Der mener vi i Dansk Folkeparti, at fordi det er sådan, at islam ikke bare er en religion, men også en politisk og social bevægelse, bliver man nødt til at forholde sig til det og ikke kun forholde sig til, at det er en religion, man bliver også nødt til at inddrage alle de andre elementer i diskussionen. Når man ikke gør det, mener jeg, at man trækker debatten ned på et niveau, hvor den ikke hører hjemme, for selvfølgelig er det sådan, at vi har religionsfrihed. Grundloven er et glimrende eksempel på, hvilke værdier og hvilke rettigheder der skal være gældende i det danske samfund. Men der er selvfølgelig også grænser for, hvad man kan tillade sig i det samfund, og det er altså også det, der i sidste ende gør, at det er et retssamfund.

Kl. 10:43

Formanden:

Så er det hr. Naser Khader, kort bemærkning.

Kl. 10:44

Naser Khader (KF):

Erkender hr. Martin Henriksen, at der er mange moderate, lovlige, demokratisk indstillede danske muslimer, der er loyale over for Danmark, der bidrager positivt til det her samfund, og som samtidig har forstået at kombinere det at være dansker og muslim? Erkender hr. Martin Henriksen det?

Kl. 10:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:44

Martin Henriksen (DF):

Altså, jeg har overhovedet ikke noget problem med at erkende – og det mener jeg nu også at jeg har gjort i dag, og jeg gør det meget gerne igen – at der er indvandrere og efterkommere med muslimsk baggrund, som formår at blive en del af samfundet. Nogle af dem stemmer på Dansk Folkeparti – ikke så mange af dem, men nogle af dem gør – så selvfølgelig er der da det.

Jeg synes også bare, at det, der gør, at debatten sådan bliver skæv, er, at når vi taler om at imødekomme de ønsker og krav, der er om at tage hensyn til islamiske skikke, så imødekommer vi jo sådan set ikke dem, der gerne vil det danske samfund. Vi imødekommer ikke dem, som sådan set er på vej imod en dansk og vestlig levestil. Vi imødekommer sådan set dem, der forsøger at holde dem væk fra det. Det er jo det, der er så problematisk, og det er derfor, det er vigtigt at skelne. Når vi fra Dansk Folkepartis side siger, at vi skal være kritiske over for islam, og at vi skal være kritiske over for islam som noget, der ikke bare er en religion, men en politisk og social bevægelse, der regulerer livets forhold, så er det jo netop, fordi vi synes, det er forkert, at der er en tendens, en udvikling, en ideologi, en bevægelse, som netop forsøger at regulere andre menneskers adfærd.

Kl. 10:45

Formanden:

Hr. Naser Khader.

Kl. 10:45

Naser Khader (KF):

Jeg er glad for den erkendelse, for det får mig til at stille mit egentlige spørgsmål, og det er: Skal de moderate, demokratisk indstillede, meget loyale danske muslimer så ikke have lov til at bygge en stormoske, hvis de ønsker det?

Kl. 10:46

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:46

Martin Henriksen (DF):

Altså, jeg må sige, at min opfattelse er sådan, at det er blandt de indvandrere og efterkommere i Danmark med muslimsk baggrund, som går meget op i at praktisere deres religion – og det er jo typisk dem, der frekventerer moskeerne – vi har de største integrationsudfordringer. Fordi de har fordybet sig så meget i islam, gør det netop også, at det bliver en del af noget, der sådan set omklammer hele livet, og så begynder det også at gå udad i samfundet, og det begynder at regulere andre folks adfærd. Og det er jo helt absurd, når vi kan se, at det i visse tilfælde begynder at regulere ikkemuslimeres adfærd, hvad vi jo ser eksempler på.

Det er den skillelinje, som Dansk Folkeparti lægger, og den synes jeg er væsentlig at fastholde.

Kl. 10:46

Formanden:

Så er der en kort bemærkning, og det er fra fru Marianne Jelved.

Kl. 10:46

Marianne Jelved (RV):

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at hr. Martin Henriksen gør så meget ud af at skabe en mistænkeliggørelse af moskeer. Derfor synes jeg, at fru Johanne Schmidt-Nielsens spørgsmål om, hvad en stormoske er, er interessant, for hr. Martin Henriksen skelner altså mellem moskeer og stormoskeer. Derfor mangler jeg stadig væk en egentlig beskrivelse af, hvori den forskel består, og en begrundelse for, hvorfor stormoskeer er farligere – i anførselstegn – end moskeer.

Kl. 10:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:47

Martin Henriksen (DF):

Man kunne måske for at forsøge at give en forståelse af, hvordan stormoskeer opfattes, referere til det, som den tyrkiske præsident Erdogan tidligere har sagt. Han har jo betegnet muslimske moskeer som kaserne, og udtalelsen er måske meget betegnende for moskeens status i den muslimske verden. Og som jeg også talte om før, er det et sted, hvorfra der udgår en regulering af andre folks adfærd.

Når man skelner mellem moskeer, som man også kunne kalde for bedehuse, og stormoskeer, er det jo, fordi vi er ude i et knæfald, mener vi fra Dansk Folkepartis side, når vi går hen og etablerer meget synlige store symboler på, at islams tilstedeværelse i Danmark har markant indflydelse på den måde, som vi indretter vores samfund på – i hvert fald visse steder. Og før vi overhovedet går i gang med at sige god for, at man kan etablere moskeer med kupler, minareter osv., er det utrolig vigtigt, at vi gør det helt klart, at vi ønsker at se de muslimske indvandrere rykke i retning af det danske samfund –

også dem, som er meget praktiserende, og som går meget op i at fordybe sig i islam osv., og som har nogle meget bogstavtro fortolkninger af, hvordan koranen mener at livet skal indrettes. Hvis vi ikke får sagt det klart og tydeligt, tror jeg altså, at problemerne vokser sig større.

Kl. 10:51

Formanden:

Fru Marianne Jelved.

Kl. 10:48

Marianne Jelved (RV):

Jeg hører faktisk på hr. Martin Henriksens svar, at Dansk Folkepartis ordfører i denne sag ikke mener, at islam er en religion, der kan sidestilles med andre religioner og dermed er omfattet af religionsfriheden jævnfør grundloven. Er det korrekt hørt?

Kl. 10:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:49

Kl. 10:49

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, man skal gøre sig klart, at islam er en religion, men det er også andre ting. Det mener jeg at jeg har redegjort for op til flere gange. Man kan ikke bare skrive det ud af islam, som islam også er. Hvis man kunne det, ville det jo være dejligt.

Men jeg tror bare, det er utrolig vigtigt, at vi fra politisk side siger, at hvis islam skal kunne fungere på en god måde i det danske samfund og blive velintegreret i det danske samfund, er der altså behov for en reform af islam – det tror jeg slet ikke vi har tid til at debattere i dag, og det skulle slet ikke være os, der havde debatten, måske var der også andre, der skulle involvere sig i den. Der er behov for, at man begynder at fortolke islam i en mere demokratisk retning.

Den udvikling mener jeg ikke at vi på nogen måde understøtter ved bare at stille os op og sige: Jamen, stormoskeer er da dejligt, og er det Iran, der står bag og har en finger med i spillet osv., ser vi stort på det. Jeg synes, det er udtryk for en naivitet, som for mig er meget uforståelig, for hvis ikke vi diskuterer de her problemer, og hvis ikke vi først og fremmest tør erkende, at de er der, tror jeg heller ikke, vi får den reform af islam, som jeg tror at mange muslimer også har brug for.

Kl. 10:50

Formanden:

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll, en kort bemærkning.

Kl. 10:50

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil godt have lov til at fortsætte der, hvor hr. Christian H. Hansen slap i forbindelse med det her med at have svar på alt vedrørende islam, som hr. Martin Henriksen talte om. Altså, jeg kommer mere til at tænke på Dansk Folkeparti, når jeg tænker på dem, der har svar på alt. Man har svar på, om der skal være badeforhæng, om der skal spises svinekød, hvilket sprog der skal tales i frikvartererne, om der må holdes mødemøder, og hvilke størrelser moskeer der skal være.

Den her diskussion om størrelsen på moskeer minder mig nærmest om en diskussion om størrelsen på englevinger. Altså, hvad er pointen? Der er vel ikke nogen sammenhæng mellem størrelsen alene og så det forhold, om der er et problem eller ej. Ministeren gav jo en fantastisk redegørelse, hvor der blev sagt, at alle pengestrømme, der har noget med terror at gøre, skal man nok tage sig af. Hvorfor er det, at man dybest set vil knægte religionsfriheden? Det er jo det, det handler om.

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:51

Martin Henriksen (DF):

Nej, det handler ikke om at knægte religionsfriheden. Jeg synes, at det, som hr. Simon Emil Ammitzbøll gør sig skyldig i – ligesom så mange andre – er, at man forholder sig overfladisk til problemstillingen, for nu siger hr. Simon Emil Ammitzbøll: Herregud, hvis man holder et forældremøde eller et socialmøde, eller hvad man ønsker at kalde det, på en folkeskole, hvor det kun er mødre, der dukker op, og hvis man kan nå nogle på den måde, hvad er der så med det? Men hele problemstillingen er – og det er jo det, der er den dybereliggende grund, og som man ville vide, hvis man eksempelvis læste, hvad skolelederen på den pågældende skole har sagt til Berlingske Tidende – at det er indvandrerkvinder, hvis mænd ikke mener, at kvinderne må deltage, når der er andre mænd til stede. Det er det, der ligger bag.

Det er altså fuldstændig grotesk, at man kan forholde sig så overfladisk til det og sige: Herregud, det er o.k., hvis der kun kommer kvinder. Men hvad ligger der bag det? Det er det, der er dybt problematisk, og det er jo dybt problematisk, når vi ved, at nogle af dem, som praktiserer den her form for islam, er nogle af de religiøse mørkemænd. Det er jo altså nogle imamer, der har indflydelse på nogle af de muslimer – heldigvis et mindretal – der befinder sig i Danmark, og vi må turde gå op imod dem og sige, at det, der ligger bag de særhensyn, man tager, er et kvindesyn, et menneskesyn, som alle sammen herinde vel bør tage afstand fra. Så lad os dog gøre det.

Kl. 10:52

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 10:52

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nu behøvede jeg ikke at læse i Berlingske Tidende, hvad skolelederen sagde, for jeg ringede sådan set til ham og talte med ham i stedet for bare at gå amok i medierne som de fleste andre, men lad det nu ligge.

Jeg er sådan set enig i, at den tid, hvor politikere bare kunne gå med skyklapper for øjnene og have sådan en særlig holdning om, at, uha, der var nok ikke var nogen problemer, man skulle forholde sig til, er forbi. Altså, det er vi mange der har gjort op med på forskellig måde, så bare rolig, det er slet ikke det, det handler om.

Det, det handler om, er: Vil hr. Martin Henriksen betragte islam som en religion, hvor man nyder de samme friheder som alle andre, og dermed betragte dens tilhængere som nogle, der nyder den samme grundlovsbeskyttede religionsfrihed som alle andre? Det er sådan set det, som det her handler om.

Med hensyn til om det er overfladisk eller ej, vil jeg sige, at det, der er overfladisk, er, at hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti er meget optaget af, hvad fundamentalistiske muslimer måtte mene. Men hvis man nu satte sig lidt mere ind i, hvad fundamentalistiske folk fra andre religioner egentlig går og mener, og hvad deres religion betyder for deres tilhængeres hverdag, ville man vide, at det måske ikke var så forskelligt fra, hvad muslimske fundamentalister mener, som man går og tror. Men det aner man jo ingenting om.

Kl. 10:53

Formanden:

Ordføreren.

- Kl. 10:53 rammer op for, hvad der er muligt, og hvad der ikke er muligt i det danske samfund. Kl. 10:57
- Martin Henriksen (DF):**
Det var jo meget karakteristisk, fordi hr. Simon Emil Ammitzbøll igen, til trods for at hr. Simon Emil Ammitzbøll har talt i telefon med den pågældende skoleleder, ikke forholdt sig til, hvad der ligger bag, hvilken præmis der ligger bag, at man afholdt mødet på den pågældende skole på den måde. Og det er jo et eller andet sted meget afslørende. Man forholdt sig ikke til den præmis, der ligger bag.
Jo, islam er en religion, men det er også en politisk og en social bevægelse, og det forholdt man sig heller ikke til. Jeg mener, at hvis man skal have en nuanceret debat om det, bliver man også nødt til at forholde sig til det i stedet for bare at sige, at islam er en religion. Ja, men den er altså også andre ting.
Når nu man fremhæver, og det gør man sådan med jævne mellemrum, at vi også har katolikker i Danmark, at vi også har jøder i Danmark, at vi også har hinduer i Danmark – og det har vi da – vil jeg sige, at jeg nu altså ikke mindes, at der er institutioner osv. rundt omkring, hvor man begynder at indrette sig på særlige måder, fordi der er nogle katolikker til stede, eller fordi der er nogle jødiske børn til stede osv. Det mener jeg simpelt hen ikke foregår, og hvis det foregår, foregår det jo slet ikke i samme omfang som det, der er tale om i forbindelse med religiøse mørkemænd, der ønsker, at man i institutioner osv. skal indrette sig på en bestemt måde. Kl. 10:54
- Formanden:**
Så er der en kort bemærkning fra hr. Jesper Langballe. Kl. 10:55
- Jesper Langballe (DF):**
Måske har hr. Martin Henriksen ligesom jeg sendt en vemodig tanke tilbage til de mange års gruppemøder, fire om ugen, hvor hr. Christian H. Hansen har været totalt indforstået med Dansk Folkepartis udlændingepolitik og protest mod islamisering. Ak ja, ja, ja. På alle de mange gruppemøder har man ikke kunnet undgå at få en klar fornemmelse af, at Dansk Folkeparti går ind for fuldstændig ubetinget religionsfrihed, ligesom vi går ind for fuldstændig ubetinget ytringsfrihed, uden at der overhovedet trækkes noget fra. Det er jo derfor, at vi har muslimske bedehuse og moskeer spredt ud over landet, hvor der holdes fredagsbøn.
Kan hr. Martin Henriksen bekræfte, at med en såkaldt stormoské, hvad det så ellers er, forholder det sig lidt anderledes, og at Erdogan i det citat, som hr. Martin Henriksen lige har anført, fortsætter med at sige:
Menigheden er vores soldater, kuplerne er vores hjelme, minareterne er vores bajonetter? Kl. 10:56
- Formanden:**
Ordføreren. Kl. 10:56
- Martin Henriksen (DF):**
Det er jo rigtigt, at man også skal forstå, hvordan de i de islamiske miljøer selv opfatter stormoskeen og opfatter, hvilken rolle moskeen har i samfundet, og det er jo netop rollen som en platform, hvorfra man kan udøve eksempelvis kontrol med andre mennesker. Der er mange historiske betragtninger og fortællinger om, hvad moskeer og stormoskeer er blevet brugt til.
Nu er hr. Jesper Langballe nok bedre til at fortælle om det, end jeg selv er, men det er rigtigt nok, at man skal have en forståelse af, hvilken rolle moskeen og stormoskeen har i samfundet, for at man også kan forstå, at det er nødvendigt at sætte nogle grænser og nogle
- Formanden:**
Hr. Jesper Langballe. Kl. 10:57
- Jesper Langballe (DF):**
Der er jo ikke nogen tvivl om, at islam er en erobrende religion. Alt, hvad der findes af islamisk territorium i dag, er vundet ved sværdet, aldrig, som for kristendommens vedkommende, ved mission. Og i de erobringfelttog er der ingen tvivl om, at lige siden Muhammed har den virkelige, manifesterede moské ikke bare været et sted, hvor muslimerne har kunnet udøve gudsdyrkelse, men med hele udtrækket, kupler osv., været en bastion i det erobringfelttog.
Jeg synes i og for sig, at hr. Martin Henriksen har sagt det, men jeg vil gerne bede hr. Martin Henriksen bekræfte, at selv om vi går ind for fuldstændig og ubetinget religionsfrihed, agter vi ikke at lade os erobre. Kl. 10:58
- Formanden:**
Ordføreren. Kl. 10:58
- Martin Henriksen (DF):**
Der kunne man jo så fremhæve eksemplet fra Vibevej i Københavns Nordvestkvarter, hvor det i Weekendavisen er blevet godtgjort, at det iranske styre jo har en finger med i spillet der. Vi kan se, hvad der foregår i Iran på nuværende tidspunkt, og det er bestemt ikke noget, som vi ønsker får fodfæste i Danmark. Derfor er det rigtigt, at vi skal være utrolig påpasselige med, at vi ikke giver sådan en ideologi og sådan nogle mennesker, der har sådan en tankegang, en platform i Danmark, hvorfra de så at sige kan udøve deres propagandavirksomhed, og hvorfra de kan udbrede deres opfattelse af islam til andre muslimske grupperinger i Danmark.
Jeg tror også, at mange af dem, som rent faktisk er flygtet fra det iranske styre, vil være meget kedede af det, hvis det forholder sig sådan, at noget af det, de er flygtet fra, rent faktisk får fodfæste i Danmark.
Så kan jeg også bekræfte det, som jeg ikke nåede at bekræfte i første omgang, da hr. Jesper Langballe stillede spørgsmål, at det er rigtigt, at hvis man har deltaget i Dansk Folkepartis gruppemøder, har man nok en fornemmelse af, at Dansk Folkeparti er en anelse kritisk over for islam og over for stormoskeer. Kl. 10:59
- Formanden:**
Tak til hr. Martin Henriksen. Der er ikke flere korte bemærkninger, og vi går videre i ordførerrækken. Næste ordfører er hr. Karsten Lauritzen fra Venstre. Kl. 10:59
- (Ordfører)
Karsten Lauritzen (V):
I Venstre har vi stor respekt for grundlovens ord og de deri beskrevne principper om religionsfrihed. Vi gør ikke indgreb i folks ret til udøvelse af religion, uanset om det drejer sig om kristne menigheder, jødiske eller muslimske. Men det er klart, at også religiøse bygninger må overholde den gældende lovgivning, byggelov, planlov og anden lovgivning, der måtte være.
Religionsfrihedsbestemmelsen i grundloven skelner jo ikke imellem kristne, jøder, muslimer og alle andre troende. Alle troende har den samme ret til religionsfrihed i Danmark, uanset tro, uanset stats-

borgerskab og uanset opholdsgrundlag, men man har til gengæld ikke krav på en positiv særbehandling.

Religionsfrihed i Danmark er jo som sagt en grundlovsfæstet frihed, der giver en ubetinget ret til at dyrke sin gud, men det fremgår netop af grundlovens § 67, at:

»Borgere har ret til at forene sig i samfund for at dyrke Gud på den måde, der stemmer med deres overbevisning, dog at intet læres eller foretages, som strider mod sædeligheden eller den offentlige orden.«

§ 67 indbefatter altså en ret til at dyrke den gud, man vil, som man vil, og det vil sige, at man kan holde gudstjeneste eller bede, som man vil, så længe man overholder de regler, som i øvrigt gælder i samfundet. Man kan f.eks. ikke bare bygge en kirke eller en moské, som man vil, nej, man skal have tilladelse af den respektive kommune, og det skal ske inden for lovens grænser at der gives byggetilladelse.

Helt konkret er det f.eks. Københavns Kommune, der skal give tilladelse til en eventuel stormoské i Nordvestkvarteret, og det skal de gøre ud fra planlovens bestemmelser, byggeslovlovgivningen, miljølovgivningen og sundhedslovgivningens bestemmelser. Staten blander sig altså ikke i de konkrete tilladelser eller byggerier, uanset om det er kirker, synagoger eller moskeer, af den simple årsag, at det ville være grundlovsstridigt, hvis vi gik ind og forbød en bestemt form for bederum, f.eks. stormoskeer.

Hvis det kan påvises, at en bestemt religion systematisk prædiker radikaliserings og prædiker terrorisme, er det selvfølgelig både forbudt og uacceptabelt ud over alle grænser. Men det er der jo ikke tale om. Det, der er tale om, er, at religion af nogle misbruges som redskab til at understøtte radikaliserings og ekstremisme. Historisk må vi også anerkende, at de fleste religioner desværre er blevet misbrugt i terrorens tegn. Det gælder både den kristne tro, og islam, som vi jo har set eksempler på i det seneste år. Den form for misbrug – og uanset hvilken form, den har – tager vi i Venstre den stærkeste afstand fra, lige så vel som vi med bekymring ser på en del af miljøerne omkring nogle moskeer i København, som nogle unge kommer i.

Men det er vores overbevisning, at det mere er personer i miljøet omkring de her moskeer, der er problemet, end selve moskeen som institution. Derfor er vi i Venstre tilfredse med og har fuld tillid til, at Politiets Efterretningstjeneste overvåger alle former for radikale miljøer i Danmark som en del af regeringens antiradikaliseringsindsats.

Uanset om det er moskeer, ghettoer eller klubber, ser vi dog i Venstre med stor alvor på eksistensen af parallelsamfund. Vi vil ikke acceptere, at grupper af mennesker melder sig ud af det danske samfund, og det er et gennemgående træk, siden VK-regeringen kom til i 2001, at vi stiller klare og konsekvente krav til integrationen og til nydanskere og til indvandring. Det vil vi også fortsat gøre. Personer, der ikke vil integrere sig og gemmer sig i parallelsamfund, er ikke velkomne i Danmark, og det er, uanset hvorhenne vi ser de her parallelsamfund udvikle sig, og uanset hvad der måtte være deres omdrejningspunkt. Regeringens politik har siden 2001 været og vil fortsat være at modarbejde parallelsamfund.

Men faktum er også, at der ikke er påvist nogen indbygget sammenhæng mellem moskeer og parallelsamfund. Der er nogle eksempler på moskeer og på andre bederum, som er omdrejningspunkt for parallelsamfund, men ikke nogen systematisk sammenhæng. I Venstre anerkender vi, at der kan være parallelsamfund, som holder til omkring en bestemt moské, nogle bestemte kælder moskeer, og når det er tilfældet, er det selvfølgelig noget, vi kigger på med stor alvor, og vi handler også derefter. Det er bl.a. noget af det, regeringens antiradikaliseringsindsats handler om.

Der er ingen bevislig sammenhæng mellem ekstremisme og forekomsten af moskeer, men det er klart, at hvis der er moskeer, hvor

der prædikes ekstremisme og opfordres til terrorisme, skal vi være parate til at gribe ind, og det er her, Politiets Efterretningstjeneste har kompetencen og spiller en betydelig rolle. Det er vi glade for i Venstre.

Moskeer, herunder stormoskeer, er altså ikke i sig selv en påvist trussel mod integrationen i Danmark, det er parallelsamfund og ekstremisme derimod, noget, som vi i forvejen siden 2001 har gjort meget for at bekæmpe, og som vi til stadighed vil have skarpt fokus på.

Kl. 11:04

Formanden:

Tak. Der er ønske om korte bemærkninger, og det er først hr. Jesper Langballe.

Kl. 11:04

Jesper Langballe (DF):

Nu vil jeg stille Karsten Lauritzen på en alvorlig prøve, nemlig ved at stille ham et spørgsmål, som egentlig er rettet til ministeren, og så se, om hr. Karsten Lauritzen kan svare på ministerens vegne. Ministeren sagde i sin i og for sig klare redegørelse, at det, at et andet land, et fremmed land, støtter religiøst byggeri her i landet, er der i og for sig ikke noget galt i. Det svarer til, at Dansk Kirke i Udlandet støtter danske kirker i udlandet. Det er jo egentlig helt klart.

Somme tider er det klogt, når man vil vejlede holdningen bag et eller andet så at sige: Følg pengene, følg pengene. Synes hr. Karsten Lauritzen ikke, at der er en forskel på en dansk kirke i England eller i Frankrig og så en pengestrøm, der kommer fra Saudi-Arabien, hvor man ved, at wahabismen og salafismen, de mest yderliggående muslimske retninger, rene islamistiske terroristreder, styrer det hele? Er der ikke en lille forskel?

Kl. 11:05

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:06

Karsten Lauritzen (V):

Jeg vil sige til hr. Jesper Langballe, at min tillid til den danske folkekirke og de personer i Danmark, som ellers finansierer kirker i udlandet, er betydeligt større end min tillid til det iranske præstestyre. Men det er nu engang sådan, at når vi ikke kan påvise det og det ikke kan dokumenteres, at penge givet fra Iran til et moskébyggeri i Danmark har en direkte sammenhæng med udviklingen af radikaliserings, ekstremisme eller terrorisme, er loven meget klar, og lovgivningen er jo klar for alle trossamfund med hensyn til, hvad man skal overholde, også i forhold til finansieringen.

Jeg vil godt sige, at der har været noget diskussion om finansieringen af stormoskeen i Nordvestkvarteret, og jeg vil da godt opfordre til, at man – og det gælder alle, der ønsker at bygge moskeer eller kirker eller synagoger – har åbenhed omkring finansieringen, for man kommer til at bidrage til en mistænkeliggørelse, når man siger, at der ikke kommer penge til det her byggeri fra det iranske præstestyre, og det så alligevel viser sig, at der er penge fra Iran involveret, hvis vi skal tro Weekendavisen, som har skrevet historien. Det mistænkeliggør projektet, og jeg vil opfordre til, at man har åbenhed om det, men det er jo ikke noget, vi kan lovgive om.

Kl. 11:07

Formanden:

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 11:07

Kl. 11:10

Jesper Langballe (DF):

Jeg er sådan set tilfreds med det svar. Der er altså forskel på penge, der kommer fra DKU og fra Saudi-Arabien; der er forskel i vores vurdering af, hvad den pengestrøm skal bruges til.

Så vil jeg gerne spørge om noget andet, som hr. Karsten Lauritzen selv sagde; hr. Karsten Lauritzen talte om misbrug af religion til ulovligheder, terrorhandlinger osv. – *misbrug*. Vil hr. Karsten Lauritzen bestride eller bekræfte, at der i Koranen er temmelig kraftigt belæg for jihad, hellig krig, undertrykkelse af anderledes troende?

Kl. 11:07

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:08

Karsten Lauritzen (V):

Nu skal jeg være helt ærlig og sige, at jeg ikke har læst Koranen, jeg har læst uddrag af Koranen, og jeg må også helt ærligt sige, at jeg har læst betydelig mere i Bibelen, men jeg kan heller ikke stå og citere, hvad der står i Bibelen. Men jeg kan sige, at man kan læse religiøse forskrifter på forskellige måder, og jeg har noteret mig, at der er nogle, der læser Koranen og bruger den som argumentation for jihad og hellig krig mod Vesten og til legitimering af terrorisme. Men jeg har også noteret mig, at der er en ganske stor del, i hvert fald af de muslimer, som befinder sig i den vestlige verden, som tager afstand fra det og siger, at det er en forkert fortolkning af islam, og at der intet modsætningsforhold er mellem islam og demokrati. Og det, jeg hæfter mig ved, er, at de muslimer, som befinder sig i Danmark, siger, at man tager afstand fra jihad og hellig krig og dem, der med Koranen eller et andet religiøst skrift i hånden legitimerer terrorisme. Det tror jeg vist er det tætteste på et svar til hr. Jesper Langballe, jeg kan komme.

Kl. 11:08

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Per Dalggaard.

Kl. 11:09

Per Dalggaard (DF):

Tak. Fru Karen Jespersen har en hjemmeside – og nu taler vi penge og pengestrømme – hvor hun bl.a. skriver:

»Takket være oplysninger fra blandt andet den saudiarabiske regerings egne hjemmesider har man fundet frem til, at der er givet omfattende støtte til mindst 1.500 moskeer, 210 islamiske centre og 2.000 skoler i ikke-muslimske lande.«

Det kan man altså ikke sammenligne med, at der fra det danske samfund gives nogle midler til tre, fire, fem, ti kristne kirker ude i den store verden. Det her vidner jo om en bevidst aktion for at forsøge at islamisere de vestlige demokratier og undergrave netop deres demokrati. Og fru Karen Jespersen fortsætter med at skrive, at de vestlige værdier bliver beskrevet af imamerne i disse moskeer som korrumpierende for muslimer.

Jeg må sige, at jeg er fantastisk overrasket og skuffet over, at flertallet af partierne herinde tager den problematik så let og faktisk forsøger at gøre den til stort set ikke noget problem. Det er skræmmende.

Kl. 11:10

Formanden:

Ordføreren.

Karsten Lauritzen (V):

Jeg synes nu, at jeg gjorde det ganske klart i min tale, hvordan Venstres folketingsgruppe forholder sig, og det er sådan, at vi tager afstand fra enhver, som misbruger religion til at legitimere terrorisme og terrorhandlinger. Lovgivningen er også meget klar: Hvis man støtter finansiering af terrorisme, er det ulovlig støtte. Vi har jo EU's hvidvaskningsdirektiv, som giver beføjelser til at gribe ind, såvel som dansk terrorlovgivning, og der er jo så de rette myndigheder, som overvåger pengestrømmene.

Men jeg bliver også bare nødt til at sige, at man ikke kan påvise, at det iranske præstestyre systematisk støtter terrorisme. Man kan påvise, at det støtter en ekstrem fortolkning af islam, men man kan også påvise, at der er andre, der i USA støtter en ekstrem fortolkning af den kristne tro, af Det Nye og Det Gamle Testamente, men det er jo ikke noget, vi kan forbyde og skal forbyde, og grundlovens bestemmelser er, som jeg redegjorde for, ganske klare.

Kl. 11:11

Formanden:

Hr. Per Dalggaard.

Kl. 11:11

Per Dalggaard (DF):

Nu var der i det her tilfælde, som jeg læste op, tale om Saudi-Arabien, som bruger tocifrede milliardbeløb i dollar hvert eneste år på præcis at agitere for udbredelsen af den islamiske lovreligion, som faktisk mere er en politisk bevægelse end en religion, sådan som jeg ser det. Men jeg vil lige spørge med hensyn til forholdene her i landet og til det, som hr. Karsten Lauritzen rigtigt siger, når han refererer til grundloven, at vi har religionsfrihed: Hvilken religion, hvis vi nu skal betegne islam som udelukkende en religion, er det, der egentlig hver eneste dag stiller specielle krav til det danske samfund, til de danske institutioner? Gør hinduerne det? Gør jøderne det? Gør katolikkerne det? Nej, det gør de faktisk ikke. Jeg vil gerne have hr. Karsten Lauritzen til at nævne, hvem der så gør det.

Kl. 11:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:12

Karsten Lauritzen (V):

Det er mit indtryk, at der bliver stillet krav til den danske folkeskole, og det er jo meget godt, der bliver stillet legitime krav, som kommer fra forældrene, til undervisning og til, hvordan skolen skal være indrettet, og det er en stor del af det forældredemokrati, vi har; der er også nogle, der ønsker, at der skal tages kulturelle eller religiøse særhensyn. Og der har regeringen det udgangspunkt, at det jo er op til den enkelte institution, den enkelte folkeskole og dernæst kommunen at bestemme, hvilke krav man vil give efter for. Men vi går ikke af vejen for en politisk debat om religiøse særhensyn og om, hvordan man laver effektiv integration. Og jeg skal da være den første til at sige her, at hvis der skulle være skoler, der holder forældre-møder, skole-hjem-samtaler og sådan noget, hvor elevens undervisning er i centrum, og som forbyder moren eller faren at komme, så synes vi ikke, det er i overensstemmelse med noget, der kommer til at gavne integrationen, så er vi bange for, at det skader integrationen. Men hvad man laver af møder på forskellige folkeskoler er ikke noget, vi har tænkt os at lovgive om.

Kl. 11:13

Formanden:

Så er det hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 11:13

målrettet kan gå efter dem, som jeg kan forstå vi dybest set er enige om vi bør gå efter?

Kl. 11:16

Martin Henriksen (DF):

Jeg har fanget, at Venstre og Dansk Folkeparti ikke er helt enige om spørgsmålet stormoskeer. Hr. Jesper Langballe og hr. Per Dalggaard har også været lidt inde på det, og hr. Karsten Lauritzen har svaret på det, men jeg vil godt se, om man kunne gå lidt videre.

Hr. Karsten Lauritzen nævnte selv sagen fra Weekendavisen, hvor det fra Tinglysningskontoret fremgår, at den iranske ambassade i Danmark har ejerskabet til den grund i Nordvestkvarteret, hvor der skal bygges en stormoské.

Jeg vil så godt høre, om Venstre vil være indstillet på som minimum at undersøge mulighederne for at bremse pengestrømme fra regimer, som vi ved er fundamentalistiske – det kan være Saudi-Arabien, og det kan være Iran. Er Venstre indstillet på at iværksætte en undersøgelse, så Venstre med god samvittighed vil kunne sige: Der laver vi en lovgivning, der gør, at man kan stoppe det?

Kl. 11:14

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:14

Karsten Lauritzen (V):

Som jeg sagde i et af mine tidligere svar på et spørgsmål, der blev stillet, opfordrer jeg alle trossamfund til at være åbne omkring deres finansiering, fordi der desværre er nogle kedelige eksempler på, at nogle misbruger religionsudøvelse til at understøtte radikaliserings og understøtte terrorisme. Det håber og tror jeg ikke er tilfældet med hensyn til stormoskeen ude i Nordvestkvarteret, men for at undgå den mistænkeliggørelse var det jo en god idé, hvis man selv havde åbenhed omkring finansieringen. Hvis man ikke har noget at skjule, har man jo heller ikke nogen problemer i forhold til åbenhed.

Der er jo stillet en række udvalgsspørgsmål om, hvilke muligheder vi har i den nuværende lovgivning og for at ændre lovgivningen i retning af at overvåge pengestrømme. Som jeg husker udvalgsvarerne, er det begrænset, hvilke muligheder der er ud over det, vi i øjeblikket har sat op, hvor pengestrømme jo bliver overvåget. Det er jo de samme regler, der skal gælde for alle trossamfund, så hvis man skal stramme reglerne, rammer det som sagt alle, og jeg vil ikke være med til at forhindre, at man kan finansiere trossamfund fra udlandet til Danmark, for der bliver jo finansieret en række forskellige religioner, herunder kristendom såvel som islam.

Kl. 11:15

Formanden:

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:15

Martin Henriksen (DF):

Ja, og det er jo også et dilemma. Det er klart. Det er et åbenlyst dilemma, for der er jo katolske skoler i Danmark, som modtager penge fra Rom osv. Det er selvfølgelig et åbenlyst dilemma, men hvis vi så i fællesskab kunne løse det dilemma ved at lave nogle regler, som målrettet går efter dem, som vi ønsker at ramme – det er jo eksempelvis pengestrømme fra Saudi-Arabien, og det kan være pengestrømme fra Iran. Med hensyn til den moské, der er tale om på Amager, er der lidt uklarhed, men Saudi-Arabien har været nævnt som en mulig donor. I forbindelse med den i Nordvestkvarteret synes jeg, at det står forholdsvis klart, at der er tale om en forbindelse til det iranske styre.

Så vil Venstre – på trods af begrænsede muligheder og på trods af et dilemma – være med til at undersøge, om der ikke skulle være en lille mulighed for at kunne gribe ind og ændre lovgivningen, så vi

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:16

Karsten Lauritzen (V):

Jeg vil sige til hr. Martin Henriksen, at mit indtryk bare er, at med de udvalgssvar, der er givet, og hvis man kigger på, at Saudi-Arabien og Iran støtter moskébyggeri i en række andre europæiske lande, der har lignende grundlovsbestemte religionsfrihedsparagraffer, som den danske grundlov har, så tror jeg ikke, der eksisterer noget andet spillerum, end at man skal kunne dokumentere, at f.eks. Iran systematisk støtter terrorisme. Det er der ikke nogen, der har kunnet påvise indtil videre, og det tror jeg heller ikke vil kunne påvises.

Jeg vil godt sige, at vi i Venstre tager stærkt afstand fra det iranske præstestyre. Vi tager også stærkt afstand fra den tolkning af islam, som de prædiker, og som de finansierer rundtomkring i verden. Men at forbyde dem at lave finansiering på det nuværende grundlag ville efter min bedste overbevisning være i strid med grundloven.

Kl. 11:17

Formanden:

Så er det hr. Kamal Qureshi for en kort bemærkning.

Kl. 11:17

Kamal Qureshi (SF):

Tak. Jeg vil egentlig gerne stille hr. Karsten Lauritzen et spørgsmål. Der er meget omkring Dansk Folkeparti, som man kan blive meget forvirret over og være i tvivl om. Der har i hvert fald været diskussioner om de her mødrecafeer, som Holbergskolen har holdt. Er det ikke korrekt, at Dansk Folkeparti selv har været med til at afsætte penge til lige præcis de her aktiviteter, de her bydelsmøder, som der er udtryk for, igennem satspuljerne? Er det ikke rigtigt, at de her møder er finansieret igennem satspuljerne, som Dansk Folkeparti er forligspartner på, og at partiet har været med til at godkende, at der bliver sat penge af til de her typer møder, som mødet på Holbergskolen er et eksempel på?

Kl. 11:18

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:18

Karsten Lauritzen (V):

Det er jo fuldstændig rigtigt, som jeg har forstået det. Nu skal man passe på med, hvad der bliver skrevet i avisen, og der kan jeg jo henviser til integrationsministeren. Hun plejer at sige, at en avis ikke nødvendigvis er en retskilde. Og i den her store diskussion, vi har haft med udgangspunkt i Holbergskolen, er der jo nogle, der i hvert fald – og det kan jeg så forstå også gælder hr. Kamal Qureshis eget parti – lidt har misforstået, hvad det var, det handlede om, og som har fået det indtryk, at det handlede om forældremøder, hvor man skulle diskutere eleven, og hvor skolen skulle give informationer til forældrene om undervisningen og om de børn, som gik der. Der har man så forment mænd adgang.

Der kunne jeg se, at Socialistisk Folkeparti og Venstre i hvert fald har haft den samme holdning. Hvad man laver på skoler af forskellige møder, strikkeklubber, bedsteforældreaftener og sådan noget, er jo ikke noget, vi blander os i fra Folketingets side. Det er heller ikke noget, Venstre ønsker vi skal lovgive om.

Formanden:

Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 11:19

Vi har trosfrihed i Danmark, men ikke handlingsfrihed. Vore handlinger skal være inden for de love, vi vedtager her i Tinget. Ingen religion kan tilsidesætte denne lovgivning. Alle trossamfund og enkeltborgere skal respektere de danske frihedsværdier, og vi skal sammen bekæmpe ekstremisme og radikalisering.

Kl. 11:19

Kamal Qureshi (SF):

Nogle gange kan tingene jo få deres egen dynamik i pressen, hvilket jeg tror alle os, der er herinde, kender til. Men jeg er i hvert fald glad for, at vi endnu en gang kan få fremstillet Dansk Folkepartis måde at lave politik på, altså at man laver et forlig, som afsætter penge til nogle møder, og når de møder så efterfølgende bliver sat i værk med de selv samme penge, man selv har været med til at give, så truer man med at gå ud og fyre den pågældende skoleleder, som er med til at gennemføre de her møder.

Så jeg er glad for, at Venstres ordfører, hr. Karsten Lauritzen, kan bekræfte mig i det. SF er jo en del af forligspartierne, så vi har også været med til at lave det pågældende forlig med afsætning af penge til integrationsfremmende møder i nærrområderne, bl.a. de her mødrecafeer og andre aktiviteter.

Kl. 11:20

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:20

Karsten Lauritzen (V):

Jeg synes nu, at man skal være fair over for dem, der sidder i satspuljen og forhandler, og over for de mange borgere, som givetvis følger den her debat. Man sidder jo ikke og krydser af og siger: Vi godkender det der møde tirsdag den 5. februar på en eller anden københavnsk skole. Man får præsenteret et projekt og får en indstilling, og så fordeler man pengene. Det er det koncept, der er omkring satspuljeforhandlinger. Det synes jeg også man må respektere.

Så kan jeg bare sige til hr. Kamal Qureshi, at det, som han anklager Dansk Folkeparti for at gøre, har hr. Kamal Qureshis egen parti-formand, hr. Villy Søvnald, jo gjort sig skyldig i. Så jeg synes egentlig, at det ikke er sådan en helt saglig debat at tage. Det, man kan lære af den diskussion, er måske i virkeligheden det, at når man bliver præsenteret for noget, skal man lige sørge for at tjekke op på de fakta, der nu er, nemlig om det er et eller andet tilfældigt bydelsmøde, eller det er en forældresamtale, så det bliver fuldstændig korrekt.

Kl. 11:21

Formanden:

Tak til hr. Karsten Lauritzen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er næste ordfører fru Karen Klint fra Socialdemokratiet.

Kl. 11:21

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Jeg står ikke her i dag og benægter – og så i anførselstegn: at religion kan være sikkerhedsmæssigt udfordrende. Det kan mange mennesker i Belfast tale med om, og det kan mange i Eksjugoslavien tale med om, sammen med mange, mange andre over hele verden, hvor der i et eller andet helligt navn er blevet undertrykt eller slået ihjel.

Overgreb på andre begået af dybt religiøse personer er desværre også en virkelighed på linje med overgreb begået af andre mennesker. Men jeg vil ikke stå her og give medhold i, at en eventuel trussel fra religiøse fanatikere opstår i kraft af en bygning. Sikkerhedstrusler, had og overgreb bygges inde i folks hoveder, altså med holdninger, tanker og handlinger og ikke med mursten. Sker der noget kriminelt på en eller anden måde i en bygning, og er det i strid med den offentlige orden, er det en sag for politiet og ikke Folketinget.

Vi har meget spredt lovgivning på området religiøs virksomhed og trossamfundenes vilkår. Den lovgivning giver vi gerne i Socialdemokraterne et serviceeftersyn i respekt for grundlovens paragraffer om trosfrihed og særstatus til folkekirken. Det er så alle paragrafferne, både § 4 og de paragraffer oppe i tresserne. For vi trænger til sådan et serviceeftersyn.

Men der er ikke brug for at give reglerne for bygning af religiøse huse et tilsvarende eftersyn. Her slår planlovens regler om lokalplaner og deres høringer, regler om udledning af støj m.m., fint til. De regler og love ligger i gode hænder i det kommunale demokrati.

I Danmark har vi faktisk flere moskeer, men der er kun en, der er bygget specielt dertil. Den ligger smukt og frit tilgængeligt i et dejligt villakvarter her i Københavnsområdet. Den er bygget til danske mandlige konvertitter, tegnet af en dansk arkitekt og betalt af en indsamling foretaget af muslimske kvinder i andre lande.

Alle er velkomne til at komme i den moské, og man kan høre fredagsbønnen på dansk, og det er både mænd, kvinder og børn. Og man kan sågar også få en stol at sidde på, hvis man ønsker det.

Vi har her i Folketinget og Kirkeudvalget fået en indbydelse til deres 40-års-fødselsdag og til aftensmad lillejuleaften. Man kan også få en rundvisning for at se, hvordan en moské virker i praksis.

Netop denne moské viser som bygning, at den fint kan indpasses i et almindeligt nabomiljø, i et almindeligt boligkvarter, både fysisk og i det gode naboskabs sammenhold. Det sidste er der mange lokale historier om.

Vi skal derfor ikke frygte bygninger. Smukke bygninger kan faktisk være med til at binde bånd mellem mennesker på tværs af religioner. Tænk bare på, hvor mange religiøse bygninger vi selv går ind og besøger, når vi rejser rundt i verden.

Jeg skal slutte med på vegne af Socialdemokraterne, SF, Det Radikale Venstre, Enhedslisten, Liberal Alliance og enkelmedlemmerne fru Pia Christmas-Møller og hr. Christian H. Hansen at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Afgørelser vedrørende opførelser af moskeer afgøres lokalt af kommunalpolitikkerne under hensyn til lokalplaner, planloven og bygge-loven.

Trosfriheden hænger sammen med muligheden for, at trossamfund kan etablere hellige steder til at dyrke deres religion, og der er ingen baggrund for påstanden om, at store synlige moskeer i særlig grad skulle vanskeliggøre integrationsprocesser eller forstyrre den offentlige orden.

I Danmark tager vi afstand fra ekstremisme og radikalisering, og til at religion eller kultur bruges til dannelse af parallelsamfund til skade for sammenhængskraften i landet.

I Danmark accepterer vi og giver plads til religiøse mindretal. Det signal vil vi gerne sende til alle intolerante regimer, der ikke har religionsfrihed, og som forfølger religiøse mindretal.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 42).

Kl. 11:26

Formanden:

Tak. Også dette oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i Folketingets videre forhandlinger.

Der er ønsker om korte bemærkninger, først fra hr. Jesper Langballe.

Kl. 11:26

Jesper Langballe (DF):

Fru Karen Klint omtalte en smukt beliggende moské for mandlige konvertitter. Jeg vil godt lige høre, om fru Karen Klint kan bekræfte, at den moské er rejst af Ahmadiyyabevægelsen, som er en gennem-europæiseret udgave af islam, hvorfor den hades og foragtes af det genuine, det rigtige islam. Det er i øvrigt den bevægelse, som står for den indtil for nylig eneste koranoversættelse, vi havde til dansk, forfattet af Abdel S. Madsen. Den er jo kendt for at være propfyldt af fejl, fordi man har villet tillemepe den til vestlige værdier.

Der er altså tale om noget, som i og for sig slet ikke kan henregnes til islam, og specielt ikke med hele den militante, krigeriske ånd, der normalt gennemsyrrer islams stormoskeer.

Kl. 11:27

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:27

Karen J. Klint (S):

Jeg kan bekræfte, at moskeen er bygget til danske konvertitter. Men jeg vil ikke stå her og gøre mig til dommer over, hvilke fraktioner der er inden for islam, ligesom jeg heller aldrig gør mig til dommer over, hvilke fraktioner der er inden for den danske folkekirke. I den danske folkekirke ser vi også forskelligt på tolkningen af Bibelen, af testamentet og alt muligt andet. Det må muslimerne have den samme frie ret til. Så jeg står ikke og gør mig til dommer eller vil give en historisk belæring om detaljerne i forskellene på, hvordan man praktiserer Koranen i den ene eller den anden moské.

Jeg bruger eksemplet på, at der er en smuk moské i Danmark. Der er faktisk kun en, og den har ligget i over 40 år på samme sted, og den giver ikke nogen naboproblemer.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 11:28

Jesper Langballe (DF):

Det er jo rigtigt nok, at der findes de der forskellige tolkninger af evangeliet inden for de kristne kirker. Kan fru Karen Klint for resten nævne en, som går ind for, at man skal kidnappe fly og flyve dem ind i høje huse, eller at man skal føre hellig krig, eller at man fysisk skal undertrykke anderledes troende? Har fru Karen Klint noget svar på det?

Så vil jeg lige sige, at det, jeg anholdt i forbindelse med den moské, altså er, at fru Karen Klint vil gøre Ahmadiyyabevægelsen til noget, der er typisk for islam, al den stund at rigtige muslimske menigheder rundt omkring hader og foragter denne europæiserede Ahmadiyyabevægelse, som jo måske i virkeligheden ligger meget nærmere ved os, end den gør ved det genuine islam.

Kl. 11:29

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:29

Karen J. Klint (S):

Jeg vil gerne gentage, at jeg ikke vil gøre mig til dommer over, hvilke dele af den muslimske verden der er mere korrekte end andre, for jeg er ikke lærd udi det. Men hr. Jesper Langballe har jo ikke ret – man har ikke ret, hvis man ikke vil indrømme, at der også i kristne bevægelser har været undertrykkelse. Og det skal vi da også tage af-

stand fra. Det var faktisk derfor, jeg startede med at nævne det fra Belfast. Det er to kristne grupper, der slås mod hinanden. Der er da flydt meget blod i de gader, og jeg har selv været i byen engang, hvor der røg en lille bombe. Jamen det er da ikke specielt demokratisk, og derfor synes jeg, vi skal passe lidt på med, hvad det er, vi gør, og hvad det er, vi tillægger hinanden af motiver, og vi skal i hvert fald ikke gøre det ud fra, at det er bygningen, der styrer motiverne. Vi skal tage afstand fra holdninger og handlinger og mindre fra bygninger.

Kl. 11:30

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Astrid Krag.

Kl. 11:30

Astrid Krag (SF):

Den er ultrakort. Jeg vil bare spørge fru Karen Klint, om hun mener, at hr. Jesper Langballe er en særlig velvalgt retskilde, når det drejer sig om at afgøre, hvad der er den genuine eller rigtige islam.

Kl. 11:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:31

Karen J. Klint (S):

Jamen det er jeg jo nok heller ikke den der skal gøre sig til dommer over. Jeg ved ikke, i hvilket omfang hr. Jesper Langballe har bestået eksamener i islamisk teologi. Men jeg vil da gerne plædere lidt for – det har jeg faktisk mange gange sammen med mit parti foreslået – at vi i Danmark netop skulle have en mulighed for på universitetet at studere islamisk teologi på demokratiske, kritiske vilkår.

Kl. 11:31

Formanden:

Så er det hr. Kamal Qureshi for en kort bemærkning.

Kl. 11:31

Kamal Qureshi (SF):

Tak. Jeg vil gerne stille fru Karen Klint et spørgsmål. Nu siger hr. Jesper Langballe, at der i alle stormoskeer bliver prædikeret en meget krigerisk og meget militant og meget ekstrem udgave af islam. Og så vil jeg da gerne spørge fru Karen Klint, om hun som kristen føler sig allieret med hr. Jesper Langballe og hans meget krigeriske og militante udgave af en kristen fortolkning af, hvad kristendommen er for en størrelse.

Kl. 11:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:32

Karen J. Klint (S):

Nu har jeg det ikke med at sammenligne mig eller andre med andre navngivne politikere, men jeg vil gerne sige, at Socialdemokraterne går ind for en demokratisk praksis, uanset hvilken religion det er. Alle religioner skal administreres efter dansk lovgivning, og der er ikke nogen religiøs overbevisning, der kan overgå dansk lovgivning. Derfor er det vigtigt, at alle religioner, der praktiseres i Danmark, skal tilknytte sig det danske værdisæt, også frihedsrettighederne.

Så kan der være forskel på, hvordan man i det indre liv ønsker at praktisere sin religion; der kan man jo se forskelligt på skilsmisse f.eks., og man kan se forskelligt på andre forhold. Selv om vi alle juridisk har ret til at få en skilsmisse, kan ens tro og ens overbevisning jo godt gøre, at man ser forskelligt på det. Men det er heller ikke det, vi taler om her. Her taler vi om noget helt andet, vi taler nemlig om

radikalisering, vi taler om parallelsamfund, og der skal vi selvfølgelig advare mod, at man bruger sin religiøse overbevisning til at udskille sig fra samfundet, for vi ønsker jo integration og inklusion.

Kl. 11:33

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 11:33

Kamal Qureshi (SF):

Det er jeg sådan set meget enig i, og jeg vil da også sige, at i SF deler vi det samme værdigrundlag. Men årsagen til, at jeg rejste det spørgsmål, er, at mange muslimer bliver slået i hjertet med andre muslimer i hr. Jesper Langballes spørgsmål tidligere. Jeg kan se, at fru Karen Klint meget tydeligt viser et symbol på, at hun er kristen, og det ved jeg jo at hr. Jesper Langballe også er – det er der vist ingen af os der er i tvivl om – og jeg synes, det er afgørende, at man i diskussionen om værdisættet netop breder det ud og også gør det til en politisk diskussion, for fru Karen Klint er næppe enig med hr.

Jesper Langballe, når han f.eks. bruger Bibelen til at sige, at homoseksuelle ikke skal have ret til ægteskab eller lignende, eller når kristendommen bliver taget til indtægt for en masse ting. For der er jo uenighed inden for kristendommen, ligesom der selvfølgelig også er inden for alle andre religioner. Så jeg er glad for, at fru Karen Klint bakker op om det og deler det samme værdisæt, som SF har.

Kl. 11:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:34

Karen J. Klint (S):

Jeg kan da bekræfte, at mennesker er forskellige, og det tror jeg vi er, uanset om vi er i samme parti, eller om vi tilhører den samme religion. Jeg tror, der findes muslimske socialdemokrater, og der findes sikkert også muslimske medlemmer af Dansk Folkeparti, selv om det sidste måske kan undre mere end det første. Og sådan er vi jo forskellige. Det er også derfor, det er meget vigtigt for mig at understrege, at religion netop er religion, det er ikke politik, og det er heller ikke noget, som vi skal bruge til at styre vores lovgivning med. Religion må meget gerne for mig være synlig i det åbne og det offentlige samfund, men det må ikke styre det.

Kl. 11:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Astrid Krag ... undskyld, hr. Martin Henriksen har åbenbart bedt om en kort bemærkning – jeg havde ikke set fingeren. Værsgo.

Kl. 11:35

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Det var en interessant udveksling af spørgsmål og svar, der var mellem SF og S, hvor vi fik konstateret, at mennesker er forskellige. Så har vi også fået det åbenbart i dag, og det er jo alle tiders.

Jeg vil gerne spørge ind til det med den moské, som fru Karen Klint fremhævede, nemlig ahmadiyyamoskeen. Nu har jeg selv haft lejlighed til at have et debattmøde i den pågældende moské for lang, lang tid siden, men det er jo altså en afart af islam – og det er sådan lidt pudsigt, at man fremhæver det som et eksempel på, at islam så godt kan fungere i det danske samfund – for de har jo f.eks. opfundet en profet efter profeten Muhammed, og det er bl.a. årsagen til, at alle andre islamiske retninger for at sige det mildt ser lidt ned på dem og faktisk betragter dem som vantro.

Så kan fru Karen Klint ikke se, at det måske er lidt underligt at fremhæve dem som et eksempel på, at islam godt kan fungere på en fornuftig vis i det danske samfund, når de på alle måder er frastødt af alle andre muslimske retninger?

Kl. 11:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:36

Karen J. Klint (S):

Det er jo, fordi vi også taler om bygninger. Det her handler om en bygning, som Dansk Folkeparti i forespørgslen kalder en stormoské. Det kan man så ikke påstå at den smukke hvide moské ude i Hvidovre er. Det er jo ikke nogen specielt stor bygning, det er en pæn bygning, der passer fint ind i bybilledet.

Det er også derfor, jeg understreger, at det jo ikke er bygningen, der styrer indholdet. Det er meget vigtigt, at vi slås for, at religiøs virksomhed jo også skal optræde demokratisk, og derfor skal vi tage afstand fra ekstremistisk, radikaliseret religiøs virksomhed, uanset hvilken bygning det udledes fra.

Men at påstå, at man ikke kan have en smuk religiøs, muslimsk bygning, en stormoské, uden at der er ekstremisme i den, er virkelig forkert.

Kl. 11:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:37

Martin Henriksen (DF):

Nu forsøgte jeg i min ordførertale at sætte tingene ind i en sammenhæng og forklare, at det ikke kun handler om bygninger – det gør det også – men at det også handler om så mange andre ting. Der synes jeg bare, det er pudsigt, at man fremhæver den pågældende moské i Hvidovre som et eksempel på, at islam godt kan fungere i samfundet, når det rent faktisk er en – hvad kan man sige? – bevægelse, som andre muslimske retninger tager stærkt afstand fra. Så holder den argumentation ikke helt, men fred være med det.

Socialdemokraterne siger i deres forslag til vedtagelse, at det er vigtigt, at man tager afstand fra ekstremisme og radikaliserung. Hvordan forholder den socialdemokratiske ordfører sig så til, at Frank Jensen i Kristeligt Dagblad den 22. september 2009 – og han er jo så blevet overborgmester i mellemtiden – siger, at han gerne møder op i den kommende moské i København, og at det for ham ingen forskel gør, om den er betalt af Iran eller ej? Er det ikke et uheldigt signal at sende, når man tager i betragtning, at de fleste vel mener, at det, det iranske præstestyre står for, er radikaliserung og ekstremisme?

Kl. 11:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:38

Karen J. Klint (S):

Jamen jeg formoder, at hvis det er penge fra kriminalitet, der kommer ind i landet, bliver de opfanget et andet sted. Jeg formoder også, at der er demokrater i det pågældende land, og de demokrater må for min skyld gerne have lov til at være med til at finansiere en moské i Danmark. Så jeg mener ikke, at vi skal lave en politisk kontrol af pengestrømmene; det har vi et efterretningsvæsen der skal lave kontrol af.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Så siger vi tak til ordføreren, og så er det fru Astrid Krag som ordfører for SF.

(Ordfører)

Astrid Krag (SF):

Mange tak til ministeren for redegørelsen – i første omgang.

Jeg ved, at hr. Martin Henriksen har været tidligt oppe i dag og har været på tv og udtalt sig om sagen her. Jeg var nemlig også tidligt oppe, og jeg hørte hr. Martin Henriksen forklare, at baggrunden for den her debat er en bekymring for en islamisering af Danmark. Det har hr. Martin Henriksen så siden gentaget her.

Jeg vil sige til hr. Martin Henriksen, at jeg tror, han kan slå koldt vand i blodet, hvad angår frygten for en overhængende fare for en islamisering af landet her. Vi har et muslimsk mindretal i Danmark på godt 200.000 personer, og langt størstedelen af dem er helt almindelige kulturmuslimer, ligesom de fleste danskere er kulturkristne. Religionen er ikke nogen ledetråd i hverdagen, man har et helt afslappet forhold til sin tro. Der udgår fra dem ingen trussel om islamisering. Her tages der også ofte direkte afstand fra islamisternes krav.

Men lad mig da også sige, at jeg er helt enig i, at vi skal være optaget af det lille mindretal, der så har ekstremistiske holdninger. Vi bør bestemt være optaget af ekstremisme og radikalisering i vores samfund, ikke bare fordi det underminerer sammenhængskraften, uanset hvilket fortegn de ekstremistiske holdninger har, men også fordi der med radikalisering ofte følger en øget risiko for voldelige handlinger.

Jeg er også meget enig i, at vi herinde har et stort ansvar for, at den generelle integrationsindsats er på skinner. Vi sætter de lovgivningsmæssige rammer, og vi kan gøre det sværere eller lettere for kommunerne at løfte opgaven. Man kan så diskutere, hvor godt det står til dér, men det er jo en helt anden diskussion.

Til gengæld har jeg svært ved at se, hvordan de to ting, der nævnes i forespørgslen, sikkerhed og integration, hænger sammen med spørgsmålet om opførelsen af stormoskeer, og det er jeg heldigvis ikke den eneste der har svært ved at se. Integrationsministeren har selv tilbage i august svaret på et spørgsmål fra hr. Martin Henriksen, at ministeren ikke havde set noget, der bekræfter, at store moskeer i særlig grad skulle vanskeliggøre integrationsprocessen eller give nogle sikkerhedsmæssige udfordringer.

Spørgsmålet på bundlinjen af hele den her debat må være: Er der større eller mindre grobund for rekruttering til ekstremisme, udvikling af parallelsamfund og efterfølgende islamisering af Danmark i en moské med kupler og minareter, end der er i de mere end 100 mindre moskeer og bedehuse, der ligger i baggårde og kælderlokaler i dag?

Jeg tror, de fleste vil give mig ret i, at det ikke er bygningen, der gør forskellen, snarere tværtimod. Det her er jo ikke en kamp om mursten, det er en kamp om værdier. Vi skal ikke acceptere ekstremisme og radikaliserede holdninger, vi skal ikke acceptere udvikling af parallelsamfund, og vi skal få integrationen til at lykkes. Og når man lokalt flere steder har vedtaget at give tilladelse til opførelse af moskeer, er det, fordi der kan være flere positive effekter ved at opføre stormoskeer. Det kan gavne følelsen af medborgerskab og anerkendelse blandt vores muslimske mindretal, noget, regeringen også selv var inde på som en vigtig ting i sin handleplan mod radikalisering fra juni 2008. Det kan i virkeligheden også være en stor styrke, når vi snakker om fundamentalisternes mulighed for at rekruttere unge. Den dæmonisering af Vesten, som udgår fra de ekstremistiske kredse, vil få en sværere gang på jorden, hvis enhver kan se, at i

Kl. 11:38 Danmark praktiserer vi religionsfrihed, og at vi accepterer og giver plads til vores religiøse mindretal.

Endelig er det et klart signal at sende til verdens intolerante regimer, der undertrykker religiøse mindretal, at den slags kæmper vi imod, både ude og hjemme.

Jeg synes i virkeligheden, det er lidt spøjst at se, hvordan Dansk Folkeparti stiller sig i den her sag. Vi har i Danmark en historisk tradition for religionsfrihed, sågar en sikring af det i grundloven, og vi forventer og forlanger jo også, at kristne skal have lov til at opføre kirker i lande, hvor de er i mindretal. Og vi fordømmer det, når det ikke bliver tilladt, som det bl.a. er tilfældet i Saudi-Arabien. Det undrer mig, at Dansk Folkeparti i den her diskussion er parat til at gå imod grundlæggende danske værdier og sætter sig selv på samme hold som intolerante styrer som Saudi-Arabien. Men sådan er der jo så meget.

Kl. 11:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:42

Martin Henriksen (DF):

Tak. Igen føler jeg det – som jeg også sagde, da jeg stod oppe på talerstolen og fik stillet spørgsmål, jeg tror, det var af fru Astrid Krag – som om det burde være hr. Villy Søvnald, der stod hernede og førte en diskussion med sin ordfører. Men fred være med det.

Jeg har forstået, at Socialistisk Folkeparti i tråd med Socialdemokraterne og vel også regeringen mener, at stormoskeer er en god ting. Det er jo så et standpunkt; vi har et andet i Dansk Folkeparti.

Når man spørger ind til den her diskussion, der er om islamisering af samfundet, siger fru Astrid Krag, at det ikke er et problem, at det ikke er noget, der fylder noget. Hvordan hænger det sammen med, at hr. Villy Søvnald så sent som i går var ude at sige, at vi nu skal passe lidt på? Når der f.eks. er nogle mænd, der mener, at deres koner ikke må deltage i møder med andre mænd, så skal vi passe lidt på med at indrette – jeg forstod det faktisk sådan, at det skulle vi slet ikke gøre – vores folkeskole efter de her mænds tanker om kvinder, og hvordan de der ting hænger sammen. Så jeg vil bare høre, om hr. Villy Søvnald mener, at der er en islamisering af samfundet, eller hvordan?

Kl. 11:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:43

Astrid Krag (SF):

Det kan være, det er, fordi hr. Martin Henriksen har været så tidligt oppe, at det går galt med hørelsen. Jeg slog jo netop fast i min ordførertale, at jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi tager det alvorligt, at der ikke udvikler sig ekstremistiske, voldelige miljøer i Danmark. Det var også noget af det, jeg spurgte hr. Martin Henriksen om, nemlig om vi skulle tage hele den her debat som udtryk for, at Dansk Folkeparti har en grundlæggende mistillid til det arbejde, som bl.a. Politiets Efterretningstjeneste laver med at holde snor i de her ekstremistiske miljøer. Så jo, jeg mener afgjort, det er noget, vi skal tage meget alvorligt, og jeg mener, det er der, vi skal sætte ind.

Jeg er glad for at se, at Dansk Folkeparti står alene med den analyse, der siger, at det er murstenene, det her handler om. Det her er ikke en kamp om mursten, det er en værdikamp, og den pågår i forhold til alle ekstremistiske strømninger, også inden for det muslimske miljø. Om en moské ligger i en baggård, i et kælderlokale eller i en egentlig moskébygning, er ikke det, der gør forskellen.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Martin Henriksen. Taletiden er 1 minut.

Martin Henriksen (DF):

Det skal jeg bestræbe mig på.

Jeg forstår det stadig væk ikke helt, for så sent som i går og op til flere andre gange har Socialistisk Folkepartis formand, hr. Villy Søvndal, været ude at tale dunder imod den udvikling, som er på institutioner forskellige steder i samfundet. Og så forstår jeg bare ikke, hvordan man fra fru Astrid Krag side kan sige, at der ikke er en islamisering af samfundet, for hvem er det så, hr. Villy Søvndal opponerer imod? Hvem er det, han kritiserer? Hvilken udvikling er det, han går op imod, hvis ikke det er den udvikling, som vi betegner som en islamisering af samfundet? Altså, hvem er det, man kritiserer? Det har jeg ikke helt forstået.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Astrid Krag (SF):

Vi har jo været igennem det her et par gange, og jeg tror bare snart, jeg må konstatere, at jeg ikke når helt igennem til hr. Martin Henriksen. Altså, det er jo fuldstændig klart, hvad hr. Villy Søvndal sagde i går, og det står sådan set også fast, at når det handler om officielle forældremøder i den danske folkeskole, skal alle forældre have mulighed for at komme. Det ligger fuldstændig fast. Det andet, og det, som man jo desværre kunne læse en skoleleder citeret for på forsiden af Berlingske Tidende, at man kunne blive nødt til at holde fædre væk, for ellers var der nogle mænd, der ikke ville lade deres koner komme, er ikke på nogen måde et synspunkt, som den danske folkeskole skal være med til at legitimere.

Men sagen er, at der jo ikke var tale om et officielt forældremøde på den her folkeskole. Der var tale om et café-møde for nogle mødre under projektet »Bydelsmødre«, som Dansk Folkeparti selv har været med til at bevilge penge til. Og jeg mener, det er et stort problem, hvis vi vil forhindre, at man laver et opfølgende arbejde for at få fat i de allermest isolerede indvandrerkvinder. Det er jo lige præcis dem, vi skal have fat i, og dem, vi skal have på banen i forhold til deres børns skolegang og deres børns velfærd, og det får vi altså ikke ved at stå og råbe og skrike herinde i Folketinget om moskeer og forbud mod at snakke arabisk i frikvartererne og sådan noget. Det får vi ved at lave helt konkrete projekter, hvor vi kommer hjem og får fat i dem, får dem på banen og f.eks. får dem til at komme til café-møder på skolerne.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Naser Khader som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

(Ordfører)

Naser Khader (KF):

Vi har religionsfrihed i Danmark, og det er en fundamental rettighed, og med religionsfrihed hører religionspraksis og dermed retten til bygninger til at udøve religionen i. Med andre ord: Som følge af religionsfrihed har folk ret til at bygge kirker, synagoger, templer, moskeer m.v.

Vi i Det Konservative Folkeparti er generelt ikke modstandere af, at der bliver bygget moskeer. Der er i øvrigt allerede imellem 100 og

Kl. 11:44 150 bedesteder eller moskeer, eller hvad man skal kalde dem, og de har forskellige størrelser.

Vi mener ikke, at der er en sammenhæng mellem moskéstørrelsen og terror, og der er heller ikke forskel på islam i forhold til moskéstørrelsen. Nogle af terror eksperterne siger, at der nogle gange kan være en sammenhæng mellem kælder moskeer og radikalisering, men at der skulle være en sammenhæng med store moskeer, er der i hvert fald ikke belæg for at sige.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi bakker op om de mange gode muslimske kræfter, der forsøger hver dag at gøre en indsats, og som bidrager positivt til det her samfund, og som har forstået at kombinere islam med demokrati, med det at være dansker. Det så vi meget, meget tydeligt under Muhammedkrisen. Der var rigtig mange demokratisk indstillede danske muslimer, der gik ud og forsvarede Danmark og demonstrerede for Danmark. Det var jo ikke i Danmark, vi så flagafbrændinger. Det var heller ikke i Danmark, vi så ambassadeafbrændinger. Tværtimod var der flere demonstrationer for Danmark. Bål, ballade og brand så vi først og fremmest i den islamiske verden, og jeg synes, det er vigtigt, at vi påskønner dem, der virkelig forsøger.

Jeg har ikke ondt af, hvis en gruppe af moderate demokratisk indstillede danske muslimer går sammen om at bygge en stor moské. Det har jeg ingen problemer med. Det, vi er modstandere af, er politisk islam, det er islamisme, og det er symboler. Jeg mener, det er vigtigt, at vi holder fokus og fokuserer på islamisme eller politisk islam. Efter min opfattelse er islamisme/politisk islam meget, meget problematisk, endda farligt for både demokratiet og integration. Der skal vi virkelig være opmærksomme, men det er også vigtigt at skelne mellem religionen islam og islamisme. Det er islamisme som ideologi, vi skal bekæmpe, og ikke religionen islam, som kan praktiseres på mange forskellige måder.

Det, der også er bekymrende, er de steder, der medfører radikalisering. Jeg vil lige gøre opmærksom på, at det altså ikke først og fremmest er moskeerne rundt om i verden, der skaber terrorister. Det sker andre steder. Der er internettet, der er satellitkanaler, der er mange andre steder. Hvis man har læst bogen »Truslen indefra« af Morten Skjoldager, som handler om radikalisering i Danmark, vil man vide, at der ikke nogen steder i den står, at det er moskeer, der skaber terroristerne i Danmark.

Vi skal være opmærksomme på, at radikalisering jo er en proces, og vi skal være opmærksom på tendenserne, og vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at forebygge radikalisering. Det gør vi ikke kun ved at fokusere på moskeer, men ved at fokusere på de unge generelt.

Så i forhold til store moskeer er det, vi er forbeholdne over for, når lande som Iran og Saudi-Arabien vil finansiere store moskeer. Erfaringerne fra Balkan og fra Afrika viser, at når Saudi-Arabien eller Iran går ind og finansierer moskeer, kræver de også ideologi til gengæld. Derfor mener vi, at det, der skal gøres her, er at sørge for, at der er åbenhed omkring finansieringen, og at der er åbenhed omkring den ideologi, der bliver praktiseret i moskeen. Så det handler ikke om store og små moskeer, det handler om, hvad det er for en finansiering, der ligger bag, og hvad det er for en ideologi, der bliver dyrket i moskeer.

Kl. 11:47

Kl. 11:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra fru Karen J. Klint.

Kl. 11:52

Karen J. Klint (S):

Jeg vil gerne kvittere for en meget afdæmpet og velgørende ordførelse. Jeg kan forstå, at hr. Naser Khader jo også synes, at noget af den debat, som vi i dag har hørt, kammer over. Det, jeg gerne vil spørge hr. Naser Khader om, er, om ikke vi lige kan få gentaget, hvordan det er, at vi kan være bedre til at opspore begyndende, spi-

rende islamisme, politisk islam, som hr. Naser Khader kalder det, så vi kan få fat i integrationen, i stedet for at folk føler sig så isoleret, at de går ud og bliver radikaliserede i stedet for at gå ind og blive aktive medborgere.

Kl. 11:53

Kl. 11:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:56

Naser Khader (KF):

Som sagt er radikalisering jo en proces, og det, vi har været gode til de seneste år, er at gøre en indsats i sidste fase i processen. Politiets Efterretningstjeneste har anholdt flere personer, der var ved at planlægge terror. Det synes jeg er fremragende.

Men det er også vigtigt, at vi gør en indsats i de tidligere faser. Det gør man også med regeringens plan om radikalisering og med det, at man i dag har fået et demokratikontor i Integrationsministeriet, og med de antiradikaliseringssplaner, der også er i Kriminalforsorgen over for de indsatte. Det synes jeg er rigtig fint, og det skal vi bakke op om. Det er det, der efter min opfattelse kan være med til måske at hindre nogle få i at bevæge sig videre ad radikaliseringsvej.

Kl. 11:53

Naser Khader (KF):

I forhold til det første med Saudi-Arabien, så viser erfaringerne det. Men det er ikke noget, der gør sig gældende i Danmark. Derfor siger jeg, at skulle det ske, er det utrolig vigtigt med gennemsigtighed og åbenhed omkring regnskaberne. Det synes jeg er meget afgørende. Jeg har også selv været meget skeptisk over for de planer, der var i Nordvestkvarteret, altså finansieringen fra Iran, men det er vigtigt med åbenhed og gennemsigtighed.

Men det er ikke ensbetydende med, at det så gælder for alle dem, der har planer om at bygge stormoskeer, at det hele er finansieret af Saudi-Arabien og Iran. Derfor siger jeg, at principielt har jeg ikke noget imod, at der bliver bygget store moskeer af moderate demokratisk indstillede danskere. Det, jeg er forbeholden over for, er, når finansieringen eksempelvis kommer fra lande som Iran og Saudi-Arabien.

Med hensyn til hvad der bliver sagt ved fredagsbønnerne, sker der mig bekendt efterhånden ikke opfordringer til jihad og lignende, fordi der er åbenhed om de der fredagsprædikener. De er efterhånden blevet så harmløse. Det, der måske kan være bekymrende, er det, der sker ved enemøder og rådgivning af unge mennesker. Det er noget andet end fredagsprædikener.

Kl. 11:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen J. Klint.

Kl. 11:54

Karen J. Klint (S):

Nu ligger der to forslag til vedtagelse på bordet, og Venstre var på talerstolen, før vi fremsatte vores forslag til vedtagelse, så det er jo lidt fristende nu at spørge et af regeringspartierne, hvordan regeringspartierne forholder sig til de to forslag til vedtagelse.

Kl. 11:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Jeg skal gøre både spørger og svarer opmærksom på taletiderne. Hr. Jesper Langballe.

Kl. 11:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:54

Jesper Langballe (DF):

Jamen jeg takker for svarene. Jeg savner så kun svar på et lille spørgsmål, som i og for sig er ganske åbent, og som ligger i yderkanten af emnet her, men det kunne interessere mig at høre, om hr. Naser Khader mener, at minareter, hvorfra der kaldes til bøn, hører hjemme i en dansk by.

Kl. 11:58

Naser Khader (KF):

Det forslag til vedtagelse, som er fremsat af Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre, Enhedslisten, Liberal Alliance og så de to uafhængige folketingsmedlemmer, er jo et forslag til vedtagelse, som man ikke kan stemme imod. Det, der står der, er hentet – noget af det – fra grundloven, og resten er hentet fra integrationsministerens forskellige kronikker, så det vil være svært at stemme imod, så det regner jeg med at vi stemmer for.

Kl. 11:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Så er det hr. Jesper Langballe for en kort bemærkning.

Kl. 11:55

Jesper Langballe (DF):

Jeg synes også, at det var en meget interessant ordførertale, som jeg takker for. Det særlig interessante for mig var hr. Nasers påpegnings af, at når et land som Saudi-Arabien finansierer en moské i Europa, følger der nogle krav med. Man vil bestemme indholdet. Tak for den oplysning. Det var jo i hvert fald noget andet end det, integrationsministeren sagde.

Så har jeg to spørgsmål. Vil hr. Naser Khader fuldstændig bestride, at der i forbindelse med fredagsbøn kan finde opfordring sted til jihad og til samfundsomstyrtelser og lignende? Til sidst et helt åbent og kort spørgsmål: Mener hr. Naser Khader, at minareter og kalden til bøn hører hjemme i en dansk by?

Naser Khader (KF):

Det er jo ikke kutyme, at man stiller spørgsmål heroppefra, men jeg kunne egentlig godt tænke mig at få at vide af hr. Langballe, hvor i Vesteuropa der findes moskeer, hvor man råber ud af minareterne.

Det gør der faktisk ikke. Så vidt jeg ved, må man i Oslo gerne råbe ud, men det må ikke være højere end trafikstøjen. Så hvis man mener, at problemet med minareter er, at der bliver råbt ud, er der ikke nogen problemer, for det bliver der ikke gjort i Vesteuropa. Tidligere råbte man ud, fordi folk ikke havde ure, men det har alle i dag. Så når der skal kaldes til fællesbøn, er der ikke behov for at råbe ud mere. Så hvis det eneste problem, der er, er, at der bliver råbt ud, så tror jeg ikke, at der er nogen problemer med minareter.

Kl. 11:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kamal Qureshi for en kort bemærkning.

Kl. 11:59

Kl. 12:02

Kamal Qureshi (SF):

Tak. Det, som gav mig anledning til at tage ordet, var, at hr. Naser Khader nævnte Saudi-Arabien som et særligt problem, og jeg ved jo, at hr. Naser Khader også sidder som udenrigsordfører og har en partifælle som udenrigsminister i regeringen. Jeg er meget enig i betragtningen om Saudi-Arabien. Jeg synes, det er et af de mest totalitære og undertrykkende regimer i verden over for kvinder, homoseksuelle, religiøse mindretal, andre mindretal m.v.

Det, jeg gerne vil spørge om, er, om hr. Naser Khader kunne fortælle os her i dag, hvornår udenrigsministeren sidst har taget det her emne op over for den saudiarabiske ambassadør eller til et møde med den saudiarabiske udenrigsminister eller med andre højtstående repræsentanter for det saudiarabiske regime og sagt, at man mener, at det her er et problem. Jeg vil meget gerne spørge, om man har gjort det, og om det har været et tema, for det er vores indtryk, at den her regering ikke ønsker at tage temaer som menneskerettigheder, mindretal og kvinders rettigheder op, når man bl.a. har møder med Saudi-Arabien, men udelukkende diskuterer handelsaftaler.

Kl. 12:00

Første næstformand (Mogens Lykkesøft):
Ordføreren.

Kl. 12:00

Naser Khader (KF):

Til det sidste: Det ved vi ikke noget om. Jeg ved ikke, hvornår vores udenrigsminister sidst har haft møder med saudierne. Det må spørgeren spørge udenrigsministeren om.

Det, jeg ved, er, at jeg selv har spist frokost med den saudiarabiske ambassadør her i Danmark for nogle måneder siden og havde en rigtig, rigtig god snak med ham om alle de her ting. Han er faktisk yderst fornuftig, så jeg vil anbefale, at hr. Kamal Qureshi også tager en snak med ham.

Kl. 12:01

Første næstformand (Mogens Lykkesøft):
Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 12:01

Kamal Qureshi (SF):

Med al respekt for hr. Naser Khaders position, vil jeg sige, at hr. Naser Khader jo ikke er udenrigsminister. Derfor er det afgørende sådan set, hvem udenrigsministeren som repræsentant for den danske regering har mødt. Det underer mig jo, at hr. Naser Khader ikke ved, hvornår hr. Naser Khaders partifælle udenrigsministeren har holdt møder med en person, hr. Naser Khader oven i købet har siddet og spist frokost med. Jeg ville da spørge ham om, hvornår han eller nogle andre højtstående personer havde haft møder med den danske regering. Det underer mig, at hr. Naser Khader ikke ved, hvornår hans partifælle har haft møder med dem. Det er så, hvad det er.

Jeg synes egentlig også, at det er bekymrende, at hr. Naser Khader synes, at den person, som sidder og repræsenterer et regime, som undertrykker kvinder i et land, hvor kvinder ikke har ret til at køre bil, hvor kvinder får piskeslag, hvis de er utro, og bliver stenet, er fornuftig. Yderst fornuftig, siger hr. Naser Khader om en repræsentant for det regime. En yderst fornuftig mand - det må jeg så sige. Det er nok ikke den tilgang, jeg ville have til den person, hvis jeg havde en frokostsamtale med ham.

Kl. 12:02

Første næstformand (Mogens Lykkesøft):
Ordføreren.**Naser Khader (KF):**

Jeg troede, hr. Kamal Qureshi gik ind for dialog og påvirkning. I øvrigt vil jeg understrege, at er der nogen, der har kritiseret Saudi-Arabien her i Folketinget, er det undertegnede. Det kan man gå ind og se mange steder i Infomedia. Men jeg vil også understrege, at det jo ikke er alle saudier, der er kvindeundertrykkende. Der er altså også blandt saudier folk, der forsøger at kæmpe for deres frihed. Det er ikke alle 4-5 millioner saudiarabere, der er kvindeundertrykkende. Så der er nogle, der er meget fornuftige, og som man godt kan gå i dialog med og fortælle, at de ting bryder man sig ikke om.

I forhold til udenrigsministeren vil jeg sige, at jeg ikke kender udenrigsministerens kalender. Spørgeren må spørge udenrigsministeren. Nu er det her en debat om stormoskeer. Det er ikke en udenrigspolitisk debat.

Kl. 12:03

Første næstformand (Mogens Lykkesøft):

En kort bemærkning fra fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 12:03

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg kan forstå, at hr. Naser Khader interesserer sig meget for åbenhed omkring økonomien, åbenhed omkring finansieringen. Det synes jeg er rigtig interessant, for jeg interesserer mig også rigtig meget for åbenhed omkring regnskaber.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om den her nyopfundne interesse for åbenhed omkring regnskaber, så man kan finde ud af, hvem det egentlig er, der betaler, hvem der står bag, er udtryk for, at det også er noget, vi vil kunne opleve med hensyn til De Konservatives regnskab? Vi ved jo, at Det Konservative Folkeparti er et af de partier, som modtager allermest støtte fra de store danske virksomheder – det kunne være tobaksindustrien, det kunne også være andre industrier – men det forholder jo sig sådan, at vi ikke kan få at vide, hvor mange penge Det Konservative Folkeparti rent faktisk modtager fra de her virksomheder.

For at kunne forstå Det Konservative Folkepartis politik, ville det jo være interessant at finde ud af, hvem det egentlig er, der finansierer. Så mit spørgsmål lyder: Gælder den her nye interesse for åbenhed omkring regnskaberne, når det handler om moskeer, også for Det Konservative Folkepartis eget regnskab?

Kl. 12:04

Første næstformand (Mogens Lykkesøft):

Ordføreren.

Kl. 12:04

Naser Khader (KF):

Jeg kender ikke Det Konservative Folkepartis regnskab, men så vidt jeg ved, er der ikke nogen terrorister eller terrororganisationer, der finansierer Det Konservative Folkeparti.

Det, jeg taler om her, er, at hvis nogle med ekstremistisk udgangspunkt finansierer moskeer – det viser erfaringer fra andre lande – er det også dem, der bestemmer, hvem der skal være hovedimam, og hvad det er for fortolkninger, der skal være i den moské. Derfor siger jeg, at det er vigtigt, at der er åbenhed og gennemsigtighed omkring regnskaberne, så vi ved, hvem det er, der står bag.

Kl. 12:05

Første næstformand (Mogens Lykkesøft):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jamen jeg må sige til hr. Naser Khader, at det i forvejen er ulovligt at modtage penge, som kommer fra en eller en form for kriminel handling. Det er i forvejen ulovligt, så når hr. Naser Khader vil have åbenhed omkring regnskaberne, hvilket jeg synes er en god idé, er det jo altså for at finde ud af, hvem det er, der støtter, hvem der står bag.

Præcis den samme interesse har jeg i forhold til De Konservatives politik. Der er altså ikke nogen principiel forskel på de to situationer, for hvis det handler om en økonomisk støtte med penge, der kommer fra økonomisk kriminalitet, er det i forvejen ulovligt. Hvorfor kan vi ikke få lov til at se, hvem det er, der bidrager til økonomien i Det Konservative Folkeparti? Det er jo præcis den samme argumentation som i forhold til moskeerne.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg da synes, det er dybt problematisk, hvis hr. Naser Khader som folketingsmedlem ikke kender til De Konservatives økonomi og ikke ved, hvilke virksomheder der f.eks. finansierer partiet.

Kl. 12:05

lem, men det er noget, der bliver besluttet de pågældende steder. Jeg tænker på Oslo. Det var Oslo Byråd, der gav tilladelse til, at der kunne blive kaldt til bøn, dog ikke højere end lydniveauet fra trafikstøj. Det var noget, de besluttede sig for der. Men der er altså ikke behov for det rent praktisk. Grunden til, at man oprindeligt kaldte til bøn, var, at så kunne folk komme og bede samlet. Men der er ikke behov for at bruge minareterne længere, man bruger uret.

Kl. 12:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:08

Martin Henriksen (DF):

Nu er det i hvert fald konstateret, at det finder sted, at der bliver kaldt til bøn – ikke fem gange om dagen, men det forekommer i hvert fald. Det er en begyndelse, som man så kan have den ene eller den anden holdning til. Det er i hvert fald godt, at det er blevet konstateret.

Så vil jeg godt spørge ind til det, som hr. Naser Khader var inde på, og som jeg synes er ganske fornuftigt, nemlig at det er problematisk, hvis regimer, som har meget fundamentalistiske udlægninger af islam, er med til at finansiere kulturcentre og stormoskeer osv. i Danmark. Vil hr. Naser Khader være med til at undersøge, om der er mulighed for, at man kan indrette en lovgivning sådan, at man målrettet kan gå efter de regimer, som vi udmærket godt ved hvem er – det kan være Iran eller Saudi-Arabien – og bremse pengestrømmene derfra til danske projekter?

Kl. 12:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:06

Kl. 12:06

Naser Khader (KF):

Jeg forstår ikke, at det skulle være dybt problematisk, at jeg ikke ved, hvilke virksomheder der finansierer partiet. Hvis spørgeren har lyst til at få indsigt i Det Konservative Folkepartis regnskab, vil jeg anbefale, at spørgeren skriver et brev til generalsekretær Martin Dahl og hører, om spørgeren kan få mulighed for at se regnskabet.

Men nu handler det ikke om Det Konservative Folkepartis regnskab, det handler om moskeer og finansiering af moskeerne.

Kl. 12:06

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:07

Martin Henriksen (DF):

Hvis Saudi-Arabien har penge med, vil jeg også opfordre Det Konservative Folkeparti til, at man siger det åbent, så vi ligesom kan komme ud over det. Jeg synes, at det er at afspore debatten.

Jeg vil godt bringe os lidt tilbage til det, som hr. Jesper Langballe spurgte om, det er det her med, at der bliver kaldt til bøn, og hvor hr. Naser Khader sagde, at det ikke var tilfældet i Vesteuropa. Der har altså været et eksempel med den moske/det bedehus, der ligger i Brabrand på Krimhøjvej, så vidt jeg husker, og hvor der i hvert fald førhen blev kaldt til bøn på arabisk. Ikke fordi det skal udvikle sig til en konkurrence om, hvem der har besøgt flest stormoskeer, men nu har jeg også haft lejlighed til at besøge den, der ligger ovre i Malmø. Der spurgte jeg, om man kalder til bøn derfra, og de sagde, at det gør man i forbindelse med religiøse højtider.

Så jeg vil høre, om det måske får hr. Naser Khader til lidt at ændre opfattelse af, at det er noget, der hører hjemme i danske byer.

Kl. 12:07

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:07

Naser Khader (KF):

Så vidt jeg ved, er der ingen moskeer i Vesteuropa, der kalder til bøn fem gange i døgnnet, som er det antal gange, man skal bede. Det kan godt være, at der er nogle moskeer, der får lov til det en gang imel-

Naser Khader (KF):

Jeg mener, at åbenhed omkring moskeernes regnskaber er vigtig, moskeernes regnskaber skal være lige så åbne som kirkernes og andre trossamfunds. Der skal være den samme åbenhed. Det er i alles interesse, at der er den åbenhed. Så kan vi se, hvem det er, der finansierer dem, og så kan vi i hvert fald placere den pågældende moské ideologisk.

Kl. 12:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning til fru Astrid Krag.

Kl. 12:10

Astrid Krag (SF):

Ja, vi kommer vidt omkring i debatten her, lige fra saudiarabiske ambassadører til det konservative partiregnskab. Jeg ville egentlig bare helt kort tage ordet for at høre, om hr. Naser Khader kan bekræfte, at også regeringspartneren Venstre vil stemme for det forslag til vedtagelse, der ligger, ligesom Det Konservative Folkeparti vil. Det var sådan, jeg forstod Venstres ordfører, men det var ikke helt klart. Kan hr. Naser Khader bekræfte det?

Kl. 12:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:10

Naser Khader (KF):

Jeg tror, jeg har sagt det klart. Man kan ikke stemme imod et forslag til vedtagelse, hvor dele af det er taget fra grundloven og andre dele fra integrationsministerens forskellige kronikker. Så det vil vi stemme for.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Astrid Krag.

Kl. 12:10 faktisk virker, uanset der indimellem er u hensigtsmæssig råben og skrigen i medierne, fordi man ikke helt har forstået, hvad det er, det drejer sig om, når mødre inddrages på tværs af etnisk baggrund.

Astrid Krag (SF):

Det vil jeg bare kvittere for og så sige, at jeg synes, at det er en meget fornuftig tilgang at have, og at den her diskussion jo langt hen ad vejen har været lidt af en parodi, fordi det, forespørgslen egentlig drejer sig om, jo er noget, som Dansk Folkeparti igen og igen har fået svar på såvel mundtligt som skriftligt fra ministeren. Det her, at debatten breder sig så meget, er vel også et udtryk for, at det lidt er en skindebat, vi tager.

Kl. 12:10 Det er netværk, der er udtryk for ligestilling og ligeværd i den mangfoldighed og forskellighed, der er og må være i et demokrati, hvor den personlige frihed er ukrænkelig. Det er den bedste modgift mod ekstremisme og radikalisering. Derfor er jeg glad for at bo i Danmark og glad for, at hr. Martin Henriksen på Dansk Folkepartis vegne kan rejse dagens forespørgsel og ministeren kan give så glimrende et svar.

Kl. 12:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Johanne Schmidt-Nielsen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:14

Naser Khader (KF):

Det ved jeg ikke. Nu er det Dansk Folkeparti, der har rejst forespørgselsdebatten, men jeg synes egentlig, at det har været en o.k. debat. Der er nogle myter, der er blevet aflivet, og der er nogle ting, som er blevet sat på plads, så jeg synes, at tiden er blevet brugt godt.

Kl. 12:11

Kl. 12:11

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren. Fru Marianne Jelved som ordfører for Det Radikale Venstre.

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Hele udgangspunktet for debatten i dag er dybt besynderligt. Dansk Folkeparti konkluderer, at det at bygge en moske skulle medføre integrations- og sikkerhedsmæssige udfordringer. Altså, undskyld mig, hvor kommer den slags fra?

Der findes absolut intet sagligt belæg for den påstand. Dansk Folkepartis udmelding er ikke udtryk for andet end partiets sædvanlige banale, pinlige, forsimplede mistænkeliggørelse af alt, hvad der har med islam og muslimer at gøre. Der er absolut intet, der tyder på, at en potentiel risiko for terror eller radikalisering skulle vokse i takt med højden på eventuelle minareter, ligesom der heller ikke er noget, der tyder på, at risikoen for kristen fundamentalisme skulle stige, i takt med hvor højt kirkeklokkerne ringer eller hvor mange steder i Danmark de ringer.

I Enhedslisten har vi den meget klare opfattelse, at kirke og stat skal adskilles. Vi mener ikke, at religionen hører hjemme i staten i et moderne demokrati, som det danske. Men det er samtidig helt grundlæggende for os at kæmpe for retten til at tro, hvad man vil, altså religionsfriheden. Det er klart, at der med religionsfriheden selvfølgelig også følger retten til at kunne praktisere sin tro, hvad enten det så foregår i en kirke, i en moske eller i en eller anden form for hal, som man har bygget, hvor man kan tilbede Thor og Odin, eller hvad man nu har lyst til.

Netop det, at vi i Danmark forsvarer og accepterer mindretalsrettigheder og f.eks. også accepterer og forsvarer mindretallets rettigheder til at praktisere deres tro, finder jeg faktisk er med til at hjælpe integrationen på vej. Det, at vi ikke har et samfund, hvor vi forbyder folk at tro på det, de vil, er med til at modvirke radikalisering og fundamentalisme.

Den konkrete afgørelse om f.eks. opførelse af moskeer er naturligvis et anliggende, der skal afgøres lokalt af lokalpolitikkerne, og der er selvfølgelig ligesom med alt andet nybyggeri i den forbindelse en række hensyn, der skal tages i forhold til lokalplaner, planloven og bygge-loven.

Afslutningsvis vil jeg sige, at det her jo er endnu et eksempel på, at Dansk Folkeparti forsøger at piske en debat op uden nogen som helst form for rationel begrundelse. Tænk, hvis Dansk Folkeparti brugte lige så mange kræfter på den stigende arbejdsløshed eller på mangelen på praktikpladser eller på de klimaproblemer, som vi står over for, som Dansk Folkeparti bruger på at bekæmpe alt, hvad der har med islam at gøre, tænk, hvis de kæmpede lige så benhårdt for de mange tusinde mennesker, der har mistet deres arbejde, så tror jeg, at vi kunne komme et stykke. Tænk, hvis Dansk Folkeparti rent faktisk respekterede det demokrati, som vi lever i, og dermed også retten til at have den religion, som man nu engang har!

I efteråret var det burkaerne, der fyldte. Man fik oven i købet nedsat et særligt burkaudvalg for at trække debatten i langdrag. I går

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne indlede med at takke ministeren – i virkeligheden hjerteligt – for svaret på forespørgslen.

Jeg er glad for at bo i et land, hvor jeg kan være meget uenig med f.eks. integrationsministeren om den politik, ministeren gennemfører, men hvor der er grundlæggende principper og værdier, som vi er fælles om uanset forskelle i politiske synspunkter, og det på tværs af partier i regering og i opposition.

Jeg er glad for at bo i et land, hvor alle kan tro, tænke og tale frit inden for lovens rammer, og jeg er glad for den religionsfrihed, jeg bogstavelig talt kan se, når jeg kører hjem på cykel ad Bredgade, forbi Marmorkirken, den katolske kirke og den russisk-ortodokse kirke, som alle er meget synlige i gadebilledet.

Jeg er glad for at bo i et land, hvor frihedsrettigheder som ytringsfrihed og forsamlingsfrihed er borgernes rettigheder, og at grundlovens bestemmelser er til for at begrænse statens magt over for borgerne.

Jeg er glad for at bo i et land, der bygger på en stærk forenings-tradition og frihedstradition, og hvor der er bred politisk enighed om, at det er traditioner, som nye borgere i Danmark skal have del i.

Vi ved, at mødre uanset etnisk baggrund betyder rigtig meget for børn og unges skolegang og deres uddannelsesvalg, og vi ved, at det er vigtigt at have netværk. Derfor skabes der kvindenetværk fra Hjørring i nord gennem hele landet til København i øst. Det er stærke bydelsmødre, det er kvindegrupper og pige-grupper og mange andre slags grupper i alle dele af landet. Vi ved, at satspuljemidler – og det er godt 55 mio. kr. – er afsat til kvindeprogrammer i 2007-2011 i bred politisk enighed.

De netværk, der dannes, er med til at skaffe kvinder job, og jeg kan f.eks. nævne KVINFO's mentornetværk. Kvinders deltagelse i kvindenetværk kan føre til frigørelse og til rigtig god integration i Danmark. Jeg er glad for, at der tages initiativer til integration, der

diskuterede vi et forældrearrangement om mobning på en skole i Nordvestkvarteret i København. Og i dag diskuterer vi så, om det er sådan, at jo større en moske er, om der er en kuppel eller ikke er en kuppel på den, udgør den en eller anden form for særlig sikkerhedsrisiko. Jeg håber i det mindste, at den her debat har gjort det klart for alle, hvordan Dansk Folkeparti prioriterer deres kræfter, og hvad der er vigtigt for Dansk Folkeparti, for det er da i hvert fald hverken praktikpladmangel, arbejdsløshed, klima eller fyringerne på sygehusene.

Kl. 12:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren.

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 12:18

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg ville ønske, at jeg kunne sige, at det her var den mest mærkværdige debat, Folketinget har haft længe, men det er det jo desværre ikke. Det er efterhånden nærmest ved at blive en vane, at vi skal diskutere mere eller mindre mærkværdige ting. Men fair nok – i et demokrati skal alle selvfølgelig have lov til at få diskuteret det, som de gerne vil.

Jeg vil lægge ud med at sige, at jeg faktisk var utrolig glad for ministerens tale. Jeg synes virkelig, at det var en god tale. Jeg synes, det er rart at høre, at vi selvfølgelig slår ned på terrorisme her i landet, at man selvfølgelig følger de pengestrømme, som kan være mistænkelige, og at ministeren selvfølgelig også understreger religionsfrihedens betydning i det danske samfund. Det vil jeg gerne have lov at takke for. Jeg synes faktisk næsten ikke, at jeg kan gøre det bedre selv, men jeg vil alligevel trætte Folketinget med yderligere et par bemærkninger.

Jeg synes næsten, at man kan sige, at forespørgeren taler med to tunger i netop spørgsmålet om religionsfriheden. Forespørgeren siger på den ene side: Ja, vi går også ind for religionsfrihed. Men alligevel vil man diskutere størrelsen på muslimers bedehuse, altså moskeerne, og alligevel er der en masse andre ting, man også gerne vil gøre i forhold til muslimer. Der bliver lidt tvivl om, om religionsfriheden egentlig også udstrækkes i praksis til det muslimske mindretal, og det synes jeg egentlig er bekymrende. Jeg synes, det er flot, at Danmark er et land, hvor vi har sat ytringsfriheden til debat, og hvor vi siger, at der ingen tvivl er om ytringsfriheden her i landet. Men religionsfriheden er altså en grundlæggende værdi på lige fod med ytringsfriheden, og jeg synes da, det er problematisk, når man ikke hundrede procent fast i kødet kan stille sig op og sige – også i praksis – at man går ind for den.

De seneste par måneder har vi diskuteret mange sjove ting: procenter for svinekød i danske daginstitutioner, burkaer, som man endda bruger flere hundrede tusind på at undersøge, i går var det mødre-møder, i dag er det, hvilket sprog man må tale i frikvartererne, og så her fra talerstolen er det størrelsen på moskeer.

Asger Aamund har i dag et indlæg i Berlingske Tidende, hvor han taler om, at man måske nærmere skal til at forberede sig på fattigdommen, fordi vi i Folketinget ikke bruger nok tid på at diskutere, hvordan der stadig skal være velstand i det danske samfund i fremtiden. Vi kan være uenige om løsninger – det er jo fair nok, det er jo derfor, at vi er fra forskellige partier – men det er da et problem, at vi virker, som om det er romerrigets sidste dage, hvor man bare lever over evne og overhovedet ikke er interesseret i at diskutere, hvilke reformer og hvilke forandringer skal der til for at sikre, at vi har den velstand, der skal til i fremtiden. Vi bliver altid skudt i skoene, at vi er et parti for bankdirektører, og hvad ved jeg, men det er jo ikke bankdirektørerne, der kommer til at lide, hvis man ikke får styr på det med velstanden.

I forhold til størrelser på moskeer – det, der altså er forespørgs-lens vigtigste formål, nemlig hvad regeringen kan oplyse om planlagte opførelser af stormoskeer i Danmark – er der jo blevet spurgt lidt ind til det, og vi kan faktisk ikke få andet svar end, at det er et sådan lidt udefinerbart problem. Hele Folketinget er jo enig om, at vi skal slå ned på terrorisme og ned på ekstremisme, men hvorfor skal det blandes sammen med en indblanding i, hvilke størrelser der må være på visse trossamfunds bedehuse? Det forstår jeg ikke, og det undrer mig, at man synes, at det er det, der er det væsentlige spørgsmål.

Kl. 12:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:23

Martin Henriksen (DF):

Tak. Altså, nu er der jo en grund til, at vi fra Dansk Folkepartis side her i debatten ikke har nævnt eksempelvis ældrepolitikken. Det kan folk slå ind på på tirsdag, der har vi et glimrende forslag på, der handler om, hvordan man kan gøre mere for at sikre, at demensramte bliver fundet igen, når de stikker af fra plejehjem. Sådan kan man gå ind på forskellige tidspunkter, og man kan følge med i dagsordenen herinde i Folketingssalen, og så kan man se, hvornår de forskellige ting bliver debatteret. Så alting bliver selvfølgelig debatteret.

Jeg vil godt høre, om hr. Simon Emil Ammitzbøll ikke er bekymret, når vi kan se, at der er regimer, som er med til at finansiere etablering af stormoskeer i Danmark, eksempelvis det iranske præstestyre i forbindelse med den konkrete sag fra Nordvestkvarteret i København. Altså, mener hr. Simon Emil Ammitzbøll ikke, det er noget, der er grund til at være kritisk over for? Mener Liberal Alliance ikke, at det er noget, som Folketinget bør beskæftige sig med? Er det ikke et alvorligt samfundsemne, at vi risikerer at give mulighed for en platform for en ideologi, som kommer fra det iranske præstestyre, eller er det fuldstændig ligegyldigt?

Kl. 12:24

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:24

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror, at man, hvis man havde fulgt med, faktisk ville vide, at Liberal Alliance er gået en del op i spørgsmålet om Iran; vi har faktisk både stillet spørgsmål om det i forhold til regeringen, og jeg har selv deltaget som taler ved flere demonstrationer i Danmark som støtte til de iranske demonstranter. Så det er ikke et spørgsmål, der ligger os fjernt. Jeg synes bare, vi er nødt til at have det udgangspunkt: Gør vi noget for at forhindre terrorstøtte i Danmark, også i forhold til støtte for regimer, der eventuelt skulle støtte terror? Ja, det gør vi; det har vi ministerens ord for, og det stoler jeg på at ministeren har ret i. Og hvis det er sådan, kan vi jo ikke hver uge eller hver måned så stille spørgsmålet om, om vi ikke skulle gøre et eller andet, der er fuldstændig langt ude, f.eks. diskutere størrelsen på moskeer, for at forhindre et spørgsmål, som ikke har noget som helst med det her at gøre, men i stedet for gøre noget der, hvor det virker. Og det er jo det, regeringen allerede gør, og det er vi sådan set glade for i Liberal Alliance.

Kl. 12:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Martin Henriksen.

Martin Henriksen (DF):

Men så skal jeg bare se, om jeg kan forstå det, som er Liberal Alliances indgangsvinkel til det her: Man er med på at sikre, at der ikke kommer pengestrømme til at etablere stormoskeer i Danmark fra eksempelvis det iranske præstestyre. Er det Liberal Alliances holdning, at man skal forhindre det? Sådant må jeg næsten forstå det, som hr. Simon Emil Ammitzbøll siger. For hvis vi kan blive enige om det – der er godt nok et stykke til de 90 mandater; vi mangler stadig væk V og K – og når hr. Simon Emil Ammitzbøll nu er så glad for det, ministeren har sagt, og det, ministeren står for, så kunne det måske også være, at hr. Simon Emil Ammitzbøll kunne forklare ministeren og Venstres og Konservatives ordførere og også meget gerne andre, at det måske ville være meget fornuftigt, at man sikrede, at der ikke kunne kanaliseres penge fra eksempelvis det iranske præstestyre til etablering af islamiske kulturcentre og stormoskeer i Danmark. For jeg kan forstå, at vi der faktisk er enige.

Kl. 12:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 12:26

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror, man skal høre med nogle helt særlige ører eller regne med en helt særlig målestok for at komme frem til det, hr. Martin Henriksen kom frem til, nemlig at vi, på baggrund af at vi gerne tager ministerens beretning fuldstændig til efterretning, så skulle være enige med Dansk Folkeparti imod regeringen. Ja, det giver jo ingen mening.

Kl. 12:26

Det, som er Liberal Alliances politik, er: Vi er imod terrorisme, vi er imod ekstremisme, og vi støtter fuldt ud op om, at man kan gøre noget for at forhindre terrorisme og ekstremisme. Samtidig siger vi, at vi er et parti, der bygger på de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder både ytringsfriheden og religionsfriheden. Jeg synes, at det, vi har været vidne til i dag og har lagt øre til i dag, om, at islam skal stoppes, og hvad ved jeg, er et angreb på religionsfriheden, og det er det, som forespørgerne har stået for i dag.

Kl. 12:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren. Hr. Christian H. Hansen.

Kl. 12:27

(Privatist)

Christian H. Hansen (UFG):

Tak for ordet, formand.

Jeg vil egentlig sige, at det jo er sådan, at når der bliver stillet en forespørgsel i Folketinget, får vi det at vide sådan i lidt god tid. Det har ministeren også fået, og jeg må sige, at i den tid, der er gået, fra den blev stillet, og indtil nu, har ministeren virkelig fået skrevet et brag af en tale. Tak for det. Det var fantastisk at høre ministerens indstilling til det her.

Det, der er meget vigtigt for mig, er, at vi har religionsfrihed i Danmark. Det skal vi acceptere. Det er vigtigt for mig også at slå fast, at sådan noget som terrorisme er jeg stærk modstander af. Men jeg må også sige, at når vi på den måde, som der er lagt op til i forespørgselsdebatten her, mistænkeliggør islamister og egentlig også samtidig mistænkeliggør dem, som er demokratiske muslimer, og som ønsker at være her i landet, leve under de forhold, vi har her i landet, så tror jeg, at der kun sker én ting, nemlig at dem, der er demokratiske muslimer på nuværende tidspunkt – det er bare min opfattelse – får man påvirket i en retning, så de siger: Nu er det nok, nu vil vi også gå over og blive islamister. Så får vi flere over på den si-

de, og det kan virkelig være med til at true forholdene i Danmark. Det er ikke det, vi skal.

Derfor er vi nødt til at acceptere, at vi har religionsfrihed. Vi er nødt til at acceptere, at forskellige trossamfund skal have lov til at være her i Danmark. Det har været en tradition igennem mange år, og det skal fortsætte med at være en tradition.

Jeg er med på forslaget til vedtagelse sammen med en række andre partier, og det er jeg glad for at være. Og jeg vil til slut endnu en gang takke ministeren for en rigtig god tale, som slog fast, hvordan de virkelige forhold er.

Kl. 12:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 12:29

Søren Espersen (DF):

Jeg vil gerne bede hr. Christian H. Hansen – og i øvrigt sige velkommen tilbage til Folketinget efter en længere pause – om at bekræfte, at han siden 1998 har været medlem af Folketinget for Dansk Folkeparti, og at han i de sidste mange, mange år som medlem af hovedbestyrelsen har været med til at godkende alle kampagner, som Dansk Folkeparti har iværksat, herunder altså også kampagner, som har med modstand mod stormoskeer at gøre. Og jeg vil gerne bede hr. Christian H. Hansen i den sammenhæng bekræfte, at han aldrig – aldrig – nogen sinde har ytret sig imod de tiltag.

Kl. 12:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Christian H. Hansen.

Kl. 12:30

Christian H. Hansen (UFG):

Jeg kan sagtens bekræfte, at jeg har været medlem af Folketinget for Dansk Folkeparti siden 1998. Jeg kan også bekræfte – det fik hr. Søren Espersen ikke med – at jeg var med til at stifte partiet, det vil sige, at jeg var med til at samle underskrifter ind helt fra starten. Jeg anerkender også, at den danske udlændingepolitik, da Dansk Folkeparti blev stiftet i 1995, lå i ruiner. Det gør den ikke længere efter min opfattelse.

De andre ting, hr. Søren Espersen har fremført, er også korrekte. Det ville være mærkeligt, hvis jeg stod her på talerstolen og benægtede dem her fra talerstolen, for det ville ikke være så svært at finde ud af, at det var mig, der talte usandt. Men jeg må også tilføje, at der kan ske det for alle mennesker – og jeg håber da også, at hr. Søren Espersen kommer ud for den situation en dag – at man kan blive klogere, og det er det, der er sket for undertegnede.

Kl. 12:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 12:30

Søren Espersen (DF):

Jamen det er da kun dejligt, hvis der er nogen, der bliver klogere, og det er jo så åbenbart det, der er sket her.

Det, der kan undre lidt, er, at hele den lange udvikling og den meget positive udvikling, der med ét slag har ændret alting, har fundet sted i løbet af de der 11 måneder, hvor hr. Christian H. Hansen ikke har været i Folketinget, og i øvrigt også i løbet af tiden indtil for, skal vi sige bare en måned siden, hvor hr. Christian H. Hansen var fuldgældigt medlem af Dansk Folkeparti, for han var aktiv deltager ved f.eks. det sidste sommergruppemøde, hvor de her ting blev drøftet, og det var så sent som i august.

Hvad er der foregået af dramatiske ting i hr. Christian H. Hansens nye liv, der med ét slag har ændret hele hans verdensopfattelse? Vi taler faktisk om en periode fra august 2009 til nu.

Kl. 12:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Christian H. Hansen.

Kl. 12:31

Christian H. Hansen (UFG):

Jamen jeg har jo ikke stået her og påstået, at hele min verdensopfattelse er ændret. Jeg har ændret mine synspunkter på nogle områder, og det har man lov til. Man har lov til at blive klogere.

Nu er det engang sådan, at man kan sige, at det, vi har haft sammen på et tidspunkt, har været en form for ægteskab, og at det også sker for mand og kone, der måske har levet i ægteskab i 25 år, at sådan her (*et knips med fingrene*) ophører det ægteskab. Der er så det, der er sket. Begge parter går hver til sit, og det har de det rigtig godt med. Den ene er blevet klogere, det kan også være den anden er blevet det, og sådan er det.

Kl. 12:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til hr. Christian H. Hansen. Ønsker ministeren ordet? Det gør hun ikke.

Da der så ikke er flere, der efter mine notater har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet. Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 9. februar 2010.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 93:
Forslag til folketingsbeslutning om at forbedre retssikkerheden ved administrativt tildelt isolation.**

Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) m.fl.
(Fremsættelse 17.12.2009).

Kl. 12:32

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 12:33

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Efter beslutningsforslaget fra SF opfordres regeringen til inden udgangen af denne folketingssamling at udarbejde og fremsætte lovforslag, der forbedrer gældende forhold omkring administrativt tildelt isolation under afsoningen. Beslutningsforslaget vedrørende udelukkelse fra fællesskab er tidligere drøftet i Folketinget i februar 2002 under behandling af B 42 og i januar 2004 under behandling af B 22. Begge beslutningsforslag indeholdt forslag om, at visse afgørelser om udelukkelse fra fællesskab skulle kunne inddrages for en dommer. Det sidste beslutningsforslag indeholdt også forslag om forbud mod udelukkelse af unge under 18 år.

Udelukkelse fra fællesskab, som ikke bør forveksles med isolation af varetægtsarrestanter efter retsplejeloven, kan ske efter straffuldbyrdslovens § 63, hvis det er nødvendigt, bl.a. for at forebygge undvigelse, strafbar virksomhed eller voldsom adfærd, eller fordi den indsatte udviser en grov eller oftere gentagen, utilladelig adfærd, som er åbenbart uforenelig med fortsat ophold i fællesskab med andre indsatte. Det er bestemt i straffuldbyrdsloven, at ude-

lukkelse ikke må foretages, hvis udelukkelsen efter indgrebets formål og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, vil være et uforholdsmæssigt indgreb.

Ud over dette proportionalitetsprincip er der i loven fastsat et skånsomhedsprincip, idet udelukkelse skal gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader. Det er udtrykkeligt fastsat i straffuldbyrdsloven, at udelukkelse straks skal bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er opfyldt, og at institutionen mindst en gang om ugen skal overveje spørgsmålet om helt eller delvis at bringe udelukkelsen til ophør. Endvidere gælder det, at fængslet skal indberette alle udelukkelse, der varer mere end 4 uger, til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I de senere år, 2004-2008, har antallet af udelukkelse ligget relativt stabilt på omkring 700 tilfælde om året. Langt de fleste udelukkelse er forholdsvis kortvarige, idet tre ud af fire udelukkelse har en varighed på højst 14 dage. Rent praktisk sker udelukkelse fra fællesskab, ved at den indsatte som udgangspunkt isoleres fra de øvrige indsatte. Det kan ske i den ansattes eget opholdsrum, i et opholdsrum på en særlig afdeling i fængslet eller eventuelt i et arresthus.

En væsentlig del af de sager, som i Kriminalforsorgens statistikker figurerer som udelukkelse fra fællesskab, dækker imidlertid over stor variation i graden af isolation. Graden af isolation varierer således lige fra begrænset fællesskab, som stort set er almindeligt fællesskab med medindsatte på en afdeling, til intet fællesskab overhovedet med andre indsatte. I 2008 havde 226 af de i alt 704 udelukkede således mulighed for fællesskab med en eller flere med indsatte. De indsatte, der har været udelukket fra fællesskab i mere end 14 dage, har en række særlige rettigheder og tilbud for at mindske den særlige belastning, som er forbundet med udelukkelse fra fællesskab.

I forhold til disse indsatte skal personalet være særlig opmærksom på, om der er behov for øget personalekontakt, og personalet skal være opmærksom på, at dette behov øges i takt med varigheden af udelukkelsen. Personalet skal også være opmærksom på, om der kan ske lempelser, f.eks. i form af fællesskab med en eller flere indsatte eller med personalet, om der er mulighed for at arbejde i fællesskab med andre indsatte, og om den indsatte skal tilbydes aktiviteter i fritiden med en eller flere andre indsatte eller med personalet. Indsatte, der er udelukket fra fællesskab i mere end 14 dage, skal endvidere tilbydes regelmæssige og længerevarende samtaler med f.eks. præst, læge eller psykolog, have tv stillet gratis til rådighed og have særlig adgang til eneundervisning og arbejde og lignende godkendte aktiviteter. Disse tilbud skal medvirke til at mindske den særlige belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred, som er forbundet med udelukkelse fra fællesskab.

På den anførte baggrund kan jeg ikke støtte, at der i straffuldbyrdsloven fastsættes tidsgrænser for udelukkelse fra fællesskab.

Spørgsmål om domstolsprøvelse blev nøje overvejet i forbindelse med forberedelse af straffuldbyrdsloven, bl.a. i Straffelovrådets betænkning 1355 fra 1998. Det blev dengang, altså i år 2000, i forbindelse med straffuldbyrdslovens vedtagelse besluttet, at afgørelser om udelukkelse fra fællesskab af indsatte ikke skulle være omfattet af den særlige domstolsprøvelse. Det blev altså vedtaget under en socialdemokratisk regering.

Kl. 12:38

Baggrunden var, at afgørelse om udelukkelse fra fællesskab under afsoning er begrundet i hensynet til opretholdelse af orden og sikkerhed i Kriminalforsorgens institutioner, og at en beslutning om udelukkelse fra fællesskab i vidt omfang beror på en kriminalforsorgsmæssig vurdering. Der er altså tale om skønspregede afgørelser, der har fremadrettet karakter, og som træffes ud fra et indgående kendskab til miljøet i den pågældende institution. Det blev derfor ikke fundet rigtigt, at afgørelser om udelukkelse fra fællesskab blev omfattet af den særlige adgang til domstolsprøvelse. De afgørelser,

der er omfattet af straffuldbyrdslovens regler om domstolsprøvelse, er navnlig afgørelser, som har lighed med andre straffesager.

Spørgsmålet om domstolsprøvelse blev igen overvejet i 2001 i en arbejdsgruppe nedsat af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Arbejdsgruppen blev nedsat for at overveje, i hvilket omfang de ændrede regler for isolationsfængsling burde have en afsmittende virkning på reglerne om udelukkelse fra fællesskab under afsoning. Arbejdsgruppen fandt ikke grundlag for at anbefale, at der skete ændringer i de gældende regler, så udelukkelse fra fællesskab blev omfattet af den særlige adgang til domstolsprøvelse. Gruppen henviste ligeledes til, at afgørelse om udelukkelse er udprægede skønsmæssige afgørelser, der træffes ud fra et indgående kendskab til miljøet i institutionen, et kendskab, som domstolene ikke har i samme omfang.

Senest har jeg i en besvarelse af den 1. oktober 2009 af Retsudvalgsspørgsmål nr. 1232 givet udtryk for, at der på den baggrund efter min opfattelse ikke er grundlag for at indføre særlige regler om domstolsprøvelse af afgørelse om udelukkelse fra fællesskab efter reglerne i straffuldbyrdsloven. Jeg kan heller ikke – hvis det er det, der lægges op til – gå ind for, at udelukkelse over en vis tidsgrænse kun skulle kunne besluttes af en domstol eller altid indbringes for en domstol.

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at det forhold, at en afgørelse om udelukkelse fra fællesskab ikke er omfattet af den særlige adgang til domstolsprøvelse efter straffuldbyrdsloven, ikke er ensbetydende med, at afgørelserne slet ikke kan påklages. Afgørelser om udelukkelse fra fællesskab kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen, men der er i øvrigt ikke mange, der klager over isolation. Det sker kun i størrelsesordenen 20-40 sager om året. Afgørelse om udelukkelse fra fællesskab kan desuden indbringes for Ombudsmanden, ligesom den indsatte har mulighed for at lade afgørelsen indbringe for domstolene efter grundlovens § 63. Som det fremgår, er jeg enig i de tidligere vurderinger, der er foretaget af spørgsmål om domstolsprøvelse, og regeringen kan således heller ikke støtte beslutningsforslaget på dette punkt.

I forbindelse med forslaget om, at den indsatte skal have en begrundelse for afgørelsen, kan jeg oplyse, at der som følge af den ændring af forvaltningsloven, der trådte i kraft den 8. juni 2002, ikke er ret til aktindsigt i bl.a. sager om udelukkelse fra fællesskab. Efter som aktindsigten er afskåret, har den indsatte heller ikke krav på at få en begrundelse for afgørelsen. Baggrunden for ændringen af forvaltningsloven er bl.a. en udtalelse afgivet af Straffelovsrådet i december 1996. Straffelovsrådet pegede dengang på, at udelukkelse fra aktindsigt principielt kunne give anledning til betænkeligheder. Straffelovsrådets flertal mente dog alligevel, at hensynet til, at Kriminalforsorgen kunne opretholde orden og sikkerhed i fængslerne, måtte tillægges betydelig vægt. Rådets flertal anførte, at erfaringen havde vist, at Kriminalforsorgen ikke gennem de dagældende regler opnåede de oplysninger fra medindsatte, der var og er nødvendige for at opretholde ro og orden i fængslerne. Det skyldtes, at risikoen for repressalier fra negativt stærke indsatte var så betydelig, at Kriminalforsorgen normalt kun modtog belastende oplysninger fra medindsatte, hvis de pågældende kunne garanteres anonymitet.

Det er min opfattelse, at de problemer, som Straffelovsrådets flertal beskrev, er mindst lige så aktuelle i dag som i 1996, og jeg kan derfor heller ikke støtte denne del af beslutningsforslaget. Jeg tror heller ikke, at det er en farbar vej, som forslagsstillerne er inde på i bemærkningerne, at indføre en pligt til at give en delvis begrundelse. Jeg kan i den forbindelse henvise til, at i de tilfælde, hvor det er ubetænkeligt at give en begrundelse, sker dette også i praksis.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen i januar i år har nedsat en arbejdsgruppe, som skal undersøge mulighederne for at begrænse brugen af udelukkelse fra fællesskab. Baggrunden herfor er bl.a., at Europarådets Komité til Forebyggelse af Tortur eller Nødværdigende Behandling eller Straf, CPT, har udtrykt

bekymring for omfanget af isolation af indsatte. Bekymringen gælder både dem, der er isoleret af retten som led i efterforskning, og de indsatte, der administrativt udelukkes fra fællesskab. Arbejdsgruppen skal foretage en gennemgang af gældende regler og praksis for udelukkelse af indsatte fra fællesskab med henblik på en vurdering af, om det er muligt at nedbringe brugen af tvangsmæssig udelukkelse af indsatte fra fællesskab, samtidig med at de nødvendige hensyn til orden og sikkerhed iagttages.

Arbejdsgruppen skal også overveje, om det er muligt at begrænse anvendelse af frivillig udelukkelse fra fællesskab, herunder om det er muligt at udvide mulighederne for at tilbyde indsatte at afsone med begrænset fællesskab. Arbejdsgruppen skal afgive indstilling senest den 1. juli i år. Heller ikke på den baggrund kan jeg støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra fru Maja Panduro.

Kl. 12:43

Maja Panduro (S):

Jeg har kunnet læse mig til i Information i december sidste år, at den konservative retsordfører er citeret for at sige, at hvis de indsatte er utilfredse med forholdene i fængslerne, må de lade være med at komme i fængsel. Det er en frivillig sag.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er enig med sin partifælle i det synspunkt.

Kl. 12:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 12:44

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Ja, det udgangspunkt er jeg da enig i: Man kan lade være med at begå en kriminel handling og komme i fængsel. Det er jo sådan set ret enkelt. Men det er jo også sådan, at der er nogle rettigheder, man selvfølgelig har krav på bliver opfyldt i fængslet. Dem skal man selvfølgelig overholde i et retssamfund, og dem skal man være meget opmærksom på.

Kl. 12:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Maja Panduro.

Kl. 12:44

Maja Panduro (S):

Det glæder mig meget, at ministeren også mener, at der må være nogle borgerrettigheder selv for de mennesker, som sidder i vores fængsler, for man kunne jo blive en smule bekymret, da man kunne se ordførerens holdning til det her, for det er jo en farlig vej at begive sig ud på, og jeg håber næsten ikke, at den konservative ordfører har tænkt implikationerne af sådan en holdning til ende: at man skal være retsløs, hvis man har været så dum at begå en kriminel handling og dermed er kommet i fængsel. Det ville selvfølgelig være alle tiders, hvis alle bare valgte at lade være med det, sådan som ministeren siger, men det kan forhåbentlig ikke være ensbetydende med, at man skal være retsløs, fordi man sidder i fængsel, for så kunne man jo spørge: Hvad vil blive det næste? Hvis du ikke vil sulte, hvis du ikke vil fryse eller tæves, så kan du jo bare lade være med at komme i fængsel.

Der er ministeren forhåbentlig meget enig med mig i, at sådan må det ikke være; der må være rettigheder, selv om man er fængslet.

- Kl. 12:45
Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.
- Kl. 12:45
Justitsministeren (Brian Mikkelsen):
Ja, det, der kendetegner et retssamfund og et demokratisk samfund, er selvfølgelig, at man også behandler de folk, som f.eks. er i fængsel, på en retssikkerhedsmæssig anstændig måde, så selvfølgelig har man også rettigheder, når man er i fængsel.
- Kl. 12:45
Første næstformand (Mogens Lykketoft):
En kort bemærkning til fru Karina Lorentzen Dehnhardt.
- Kl. 12:45
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):
Allerførst skal jeg takke ministeren for, at han vælger at nedsætte et udvalg, som skal se på og begrænse brugen af isolation under afsoning. Det er vi selvfølgelig rigtig glade for. Selv om det ikke lige bliver SF's forslag, som bliver godkendt, er vi dog trods alt tilfredse med, at ministeren har anerkendt, at der er en problemstilling, som vi skal have kigget på.
Med den viden, vi har om isolationsfængsling, ved vi, at det rent faktisk er meget skadeligt, og at skadevirkninger opstår allerede efter en måned. Vi er også internationalt blevet kritiseret rigtig meget for den voldsomme brug af isolationsfængsling i Danmark. Nu har vi jo set, efter at vi har fået lovgivning om isolation i varetægt, hvor vi har fået en tidsgrænse, at det rent faktisk har fået antallet af isolationsfængslinger ned, og at det også har fået længden af isolationsfængslingerne ned.
Kan ministeren ikke godt se, at det kunne være fornuftigt, at vi også kunne få afgørelsen om isolation under afsoning for en dommer og få en vejledende tidsgrænse på? Det er jo ikke sådan, at vi rent faktisk har sagt, at det er en ufravigelig grænse, men bare en grænse, som betyder, at når vi går ud over den, skal der ligge tungtvejende overvejelser bag.
- Kl. 12:47
Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.
- Kl. 12:47
Justitsministeren (Brian Mikkelsen):
Jeg synes ikke, at der er grundlag for at ændre reglerne, som fungerer fornuftigt. Som sagt kan man også klage til Ombudsmanden, og så har kriminalforsorgen jo selv en funktion i at sørge for, at man kun gør det, når det er nødvendigt. Årsagen er jo, skal vi lige huske på, at vi har været i en situation, hvor der har været særlig stærke fanger, som har truet andre. Derfor er det altså til beskyttelse også af retssikkerheden for de mennesker, som sidder i fængsel, at man ikke også har en udvidet adgang til at klage, til information osv. Så jeg synes, at reglerne, som de er, bliver administreret fornuftigt af kriminalforsorgen.
- Kl. 12:47
Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.
- Kl. 12:47
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):
Jeg vil godt starte med at sige, at forslaget ikke er en kritik af kriminalforsorgen, men jeg finder det bekymrende, at det er kriminalforsorgen selv, som skal sidde med vurderingerne og overvejelserne omkring det her, uden at der er nogen, der kigger dem i kortene. I en retsstat må det nødvendigvis være sådan, at vi får kigget det efter og bl.a. får en dommer til at kigge på det, og at vi har nogle helt klare regler for brugen af det her.
Det er udmærket, at der er en mulighed for efter grundlovens § 63 at indbringe det for en dommer, men ministeren er jo udmærket klar over, at de indsatte i vores fængsler for manges vedkommende er en udsat gruppe, som har utrolig dårlige uddannelser, og som socialt måske ikke er på den højeste rangstige i samfundet, og at det vil være forbundet med ret store anstrengelser fra deres side at få gjort brug af den her mulighed. Så ville det ikke være bedre, om vi fik en automatisk domstolsprøvelse?
- Kl. 12:48
Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.
- Kl. 12:48
Justitsministeren (Brian Mikkelsen):
Jeg synes, at det ville være på et forkert grundlag, at man ændrer på en praksis, som fungerer godt, som kriminalforsorgen administrerer godt, og som sikrer, at stærke fanger ikke kan tyrannisere mindre stærke fanger, og som også sikrer, at kriminalforsorgen har snor i dem, som man opfatter som f.eks. flugtruede fanger. Så jeg synes sådan set, at det ville være forkert at ændre et system, som efter min mening fungerer tilfredsstillende.
- Kl. 12:49
Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ministeren. Hr. Karsten Nonbo som ordfører for Venstre.
- Kl. 12:49
(Ordfører)
Karsten Nonbo (V):
Inden vi nu falder helt i svime over, hvor synd det er for de stakkels indsatte, så lad mig lige gøre det klart, at den isolation, vi snakker om her, er isolation under afsoning. Det vil sige, at det drejer sig om nogle, som er dømt i en retssag. Der er nogle, der har gjort sig skyldige i en forbrydelse. De har gjort sig skyldige i enten vold, røveri, tyveri eller andet, så det er ikke sådan, at vi behøver falde helt i svime over, hvor synd det er for dem.
Der er jo to former for isolation. Der er den isolation, man sidder i under varetægtsfængsling, mens man skal have sagen opklaret, og så er dem, der sidder i isolation i forbindelse med, at de er dømt, og de sidder der helt sandsynligt, fordi de ikke kan opføre sig ordentligt. De sidder der helt sandsynligt, fordi de træder deres medfanger under fode. De er flugtruet. De kan simpelt hen ikke opføre sig, så de kan være sammen med resten af dem, der sidder i fængslet. Derfor er der desværre ikke så mange andre metoder. Når de ikke kan være sammen med andre, er det nemmere at flytte dem, end det er at flytte de andre.
Her i beslutningsforslaget fra SF lægger man op til under punkt a), at der skal være en vejledende øvre grænse for, hvor længe en indsat kan udelukkes fra fællesskab med andre indsatte. Ja, den øvre grænse er, indtil han har lært at opføre sig ordentligt. Så enkelt er det. Det kan jo ikke nytte noget, at vi sætter en øvre grænse, således at han kan opføre sig, som han vil, når han har nået loftet på den øvre grænse og så skal ud. Når der er en øvre grænse, kan han ligesom se lyset for enden af tunnelen, og så kan han stadig væk opføre sig, som han vil, når han har ramt loftet, ramt den øvre grænse.
Så skal vi fastsætte klare mål for nedbringelse af isolationsfængsling, står der i punkt b) i forslaget. Ja, det kan vi gøre sammen med den indsatte, men hvis den indsatte ikke vil, kan vi ikke gøre det. Jeg vil da gerne være med til, at vi i samspil med den indsatte kan få ham til at opføre sig bedre, men det er immer væk ham, der bestemmer, hvornår han vil være med, og hvornår han ikke vil være med.

Så er der endelig punktet om forelæggelse for en dommer. Også et helt klart nej her. Som justitsministeren nævnte: Vi har prøvelsen, inden de kommer ind. Og de har, kan man sige, belastet retssystemet ret kraftigt, og nu sidder de inde. Problemet med at forelægge det for en dommer er, at så skal kriminalforsorgen jo ligefrem til at skrive en sag. Der skal indkaldes til nye retsmøder. Der skal være en anklager, der skal være en forsvarer, og hvad ved jeg. Det cirkus har man været igennem, inden man fik vedkommende dømt. Så det er egentlig en rigtig god idé at opføre sig ordentligt, også at opføre sig ordentlig, når man kommer ud, således at man ikke skal ind igen. Så der er mange gode grunde til at være sød ved sine medfanger, fordi det reelt er det, det drejer sig om, medmindre man er flugttuet.

Så beder SF om en begrundelse for, at man skal i isolation. Den er jeg sikker på at man får mundtligt flere gange. Man får sikkert at vide, at hvis man ikke gør sådan og sådan, er vi nødt til at sætte vedkommende ind. Det er så det, man til sidst må tage konsekvensen af.

Hvis jeg skal komme med et kompliment til de indsatte, er det komplimentet om, at deres retfærdighedssans tilsyneladende er blevet bedre, siden de enten begik vold, overgreb eller noget mod andre. Men beklageligvis er det i første omgang selvretfærdighedssansen, de har udviklet, mens de sidder inde. Så jeg vil håbe, at de har den retfærdighedssans i behold, når de kommer ud igen, og at de også lader den øve indflydelse på de andre.

Derfor tror jeg nok, uden at jeg røber for meget, at jeg kan sige, at Venstre ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 12:53

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg bliver en anelse provokeret af Venstres ordfører og den her retorik om, at det er synd for de kriminelle. Det er jo ikke det, forslaget går ud på. Forslaget går ud på at sikre nogle rettigheder. Selv om man er kommet i fængsel, har man vel nogle rettigheder. Straffen er vel frihedsberøvelsen og ikke, at det skal være så ubehageligt som muligt.

Venstres ordfører må da give mig ret i, at det i et retssamfund er nødvendigt med en kontrol af de forskellige instanser. På det her område er der slet ikke nogen kontrol; man kan simpelt hen bruge det her lige så tosset og lige så længe, man vil, og der er kun kriminalforsorgen selv til at vurdere, om det er retfærdigt eller o.k. Synes Venstres ordfører ikke, at det ville være fornuftigt at få nogle regler på det her område?

Kl. 12:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:54

Karsten Nonbo (V):

Jeg synes egentlig, at justitsministeren på en ganske glimrende måde fortalte om de regler, der er, om mulighederne for at klage til Ombudsmanden, så der er regler. Det kan ikke være meget bedre.

Jeg mener stadig væk også, at vi skal huske, at den indsatte sidder der, fordi han selv har overtrådt nogle regler, så vi behøver ikke ligefrem at omklamre og indsvøbe ham i regler, når han kommer ind. Jeg har det fint med de regler, der er. Jeg synes overhovedet ikke, at der er grund til at gå videre og pakke ham ind i vat og bomuld. Det er en af de få butikker, hvor jeg håber, at kunderne ikke kommer igen, og derfor behøver man ikke at give dem den absolutte service.

Kl. 12:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 12:55

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er jo enig i, at det ville være bedst, hvis man ikke lavede nogen ting, som var i strid med loven, og som betød, at man kom i fængsel. Men nu har vi jo rent faktisk folk, der kommer til at sidde der, og nogle af dem havner så i reel isolation. Vi ved, at det er enormt skadeligt, og vi ved, at folk bliver psykisk syge af det. Det synes jeg er en problemstilling, som vi bør overveje rigtig, rigtig meget. Jeg håber så, at udvalget kommer med nogle forslag til, hvordan vi kan sikre mindre brug af isolation.

En af de ting, som forslaget også omhandler, er frivillig isolation. Der er rigtig mange indsatte, som vælger at gå i frivillig isolation, men det er ofte ikke så frivilligt, fordi det handler om, at de er bange for de andre indsatte. Jeg synes, at jeg savner lidt udredning fra Venstres ordfører om, hvad meningen så er med, at man fra Venstres side nu ser stiltiende til, at der skal nedlægges 100 stillinger i kriminalforsorgen. Det betyder, at der bliver mindre tid til behandling, beskæftigelse, arbejde og samtale med den enkelte. Hvordan hænger det sammen med, at vi skal sikre, at der bliver færre konflikter, og at vi skal sikre, at de her konflikter, som betyder, at folk går i frivillig isolation, ikke opstår?

Kl. 12:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:56

Karsten Nonbo (V):

Jamen når nogle vælger at gå i frivillig isolation, tror jeg egentlig, at det er, fordi nogle andre bliver isoleret for lidt. Det tyder jo på, at vi skal gå den modsatte vej af det, beslutningsforslaget lægger op til, nemlig at vi skal have de rette i tvungen isolation, således at de, der opfører sig ordentligt, ikke bliver presset til at gå i frivillig isolation. Der skal altså også være en vis justits inden for murene, såvel som uden for murene. Men hvis man overholder justitsen uden for murene, kommer man heller ikke inden for murene. Jeg har det helt fint med, at vi gør noget ved disse hårdkogte fanger, således at de andre ikke behøver at gå i frivillig isolation, for det er et problem, og det er et problem, vi ikke må fornægte.

Kl. 12:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Maja Panduro for en kort bemærkning.

Kl. 12:57

Maja Panduro (S):

Ordføreren kom jo med en fin og malende beskrivelse af, hvilke rædselsfulde mennesker der her er tale om, og at man ikke skulle have ondt af dem, for det er jo kriminelle, altså folk, der havde begået kriminelle handlinger. Lad os bare forestille os, at der her er tale om de værste mennesker i verden, jordens bærmere, men har de ikke krav på et vist mål af retssikkerhed? Har de ikke krav på visse borgerrettigheder?

Kl. 12:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Karsten Nonbo (V):

Det har jeg jo aldrig benægtet, men de har været for en domstol, og de er blevet dømt. Der er masser af retsgarantier i retsplejeloven.

Der er også interne regler i kriminalforsorgen. Så vi har de retsgarantier, som jeg mener at der er behov for.

Det kan godt være, at jeg bruger en stram retorik, men jeg synes, at der er for meget sødsuppe i det her forslag, og derfor er jeg nødt til at fortælle, hvad jeg mener om forslaget. Vi har jo stadig væk retsgarantien.

Kl. 12:57

res fængsler, den retssikkerhed, som ministeren tidligere jo ellers heldigvis gav mig ret i at der skal være.

Der er flere, der sætter spørgsmålstegn ved retssikkerheden. Det gør både Europarådets Torturkomité, FN's Torturkomité, deres særlige torturekspert, Manfred Nowak, menneskerettighedsorganisationen Amnesty International, Kriminalforsorgsforeningen, Retspolitisk Forening og Institut for Menneskerettigheder.

Det kan vi ikke som retssamfund have siddende på os, og vi kan i øvrigt heller ikke være det bekendt over for de indsatte. Det handler ikke om sødsuppe.

Derfor kan vi fra Socialdemokraternes side også bakke op om det her rigtig gode forslag fra SF om at forbedre retssikkerheden ved administrativt tildelt isolation. Vi noterer os, at der netop ikke er tale om, at det ikke længere skal være muligt at isolere en indsat, hvis omstændighederne kræver det, heller ikke i længere tid. For det skal være muligt. Men de foreslåede initiativer om, at den indsatte bl.a. skal have en begrundelse for afgørelsen om isolation, og at afgørelse om langvarig isolation skal for en dommer, skal netop være garant for, at isolation vitterlig er påkrævet.

Jeg hverken påstår eller tror, at uberettiget langvarige ubegrundede isolationsfængslinger er dagligdagen i vores fængsler, men alene det, at muligheden er der, altså at den indsatte på den måde er retsløs, er uholdbart i en retsstat.

Ligesom med alle vores andre love handler det både om princip og effekt. Princippet her er klart: Det handler om samfundsborgernes retssikkerhed. Og effekterne på den menneskelige psyke af at være isolationsfængslet i længere tid kender vi også. Erfaringerne viser jo netop, at isolationsfængsling kan medføre alvorlige psykiske problemer. Det kan medføre søvnløshed, forvirring, hallucinationer og i værste tilfælde sindssyge. Helbredet kan faktisk tage skade allerede efter få dages isolation.

Så der er bestemt tale om en alvorlig sanktion, og vi mener, det er vigtigt, at man sikrer retssikkerheden også på det her område.

Socialdemokraterne støtter forslaget.

Kl. 13:03

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Maja Panduro.

Kl. 12:58

Maja Panduro (S):

Det her handler ikke om sødsuppe. Det handler om retssikkerhed, og så handler det i øvrigt også om effekt. Jeg noterede mig jo også, at ordføreren sagde, at det er en af de få butikker, som man ikke håber på, at folk kommer i igen. Det er vi heldigvis meget enige i.

Vi fængsler folk for at straffe dem, men vi fængsler dem også, fordi vi håber på, at vi kan skabe en eller anden form for adfærdsændring, så folk ikke falder tilbage i kriminalitet, når de kommer ud igen. Det er i hvert fald noget af det, som vi er meget optaget af hos Socialdemokraterne.

Tror ordføreren, at recidivrisikoen, altså risikoen for, at folk falder tilbage i kriminalitet, bliver mindre af, at man isolationsfængsler folk og dermed risikerer at ryge derud – det ved vi jo sker, når man er i isolation – hvor de får forskellige psykiske sygdomme og hallucinationer, og hvor der er nogle, der direkte bliver sindssyge?

Kl. 12:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 12:59

Karsten Nonbo (V):

Det kan da egentlig godt være, at der er nogle, der er bedre tjent med at være i isolation. Vi skal jo erkende, at der er mange, der knytter gode venskaber, i gåseøjne forretningsforbindelser, når de sidder inde – det ved jeg – og de forretningsforbindelser dyrker de, når de kommer ud. Derfor er der egentlig nogle, der ville have godt af at side lidt afsondret fra andre, så den svage karakter i dem ikke bliver vakt til at begå ny kriminalitet. Så det er ikke udelukket. Men det er jo forskelligt fra individ til individ.

Kl. 13:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Maja Panduro som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Isolationsfængsling kan være et nødvendigt redskab for personalet i vores fængsler, det er Socialdemokraterne sådan set ikke i tvivl om. Men isolation er også så indgribende og potentielt skadeligt et redskab, at vi alle sammen må være interesserede i kun at isolere, når det er strengt nødvendigt.

Som det er i dag, kan danske indsatte lovligt isoleres på ubestemt tid uden at kunne få afgørelsen om isolation prøvet for en dommer og uden at kunne få en begrundelse for isolationen. Det gør, at der kan sættes spørgsmålstegn ved retssikkerheden for de indsatte i vo-

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, fru Marlene Harpsøe.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DF):

Socialistisk Folkeparti har fremsat dette beslutningsforslag om at forbedre retssikkerheden ved administrativt tildelt isolation. Beslutningsforslaget lægger bl.a. op til, at der fastsættes en vejledende øvre grænse for, hvor længe en indsat kan være i isolation, at afgørelser om langvarige isolationer skal forelægges en dommer, at der sættes mål for nedbringelse af antallet af isolationer m.v.

I Dansk Folkeparti må vi sige det helt ærligt: Vi har tillid til fængselspersonalet. Vi mener, at de sagtens kan håndtere opgaven med at afgøre, hvornår en indsat skal isoleres fra de andre fanger. Dansk Folkeparti mener således, at fængselsfunktionærerne gør et fint stykke arbejde.

Når fængselspersonalet vælger at isolere en indsat fra de andre fanger, sker der ofte for at forebygge hændelser af f.eks. voldelig karakter. Og fængselspersonalet er jo særligt uddannet til at kunne varetage den opgave og til at gribe ind og til at isolere, når det er nødvendigt. Det kræver fysiske og tidsmæssige ressourcer, hver gang en fange skal isoleres.

Så det er bestemt ikke Dansk Folkepartis overbevisning, at fængselsbetjentene vælger at isolere en fange for sjovs skyld, men udelukkende, fordi behovet for isolationen er der. Hvis man vil kigge fængselspersonalet over skuldrene, som det beslutningsforslag her lægger op til, kan det allerede ske i dag. For hver eneste isolation

bliver nemlig noteret og indberettet til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Og på den måde kan ministeren også forsvarligt kontrollere, om isolationerne går forsvarligt for sig, og at personer selvfølgelig ikke helt unødvendigt isoleres.

Med det her beslutningsforslag fra Socialistisk Folkeparti virker det, som om man vil mistænkeliggøre fængselsvæsenet, og det mener vi i Dansk Folkeparti er uholdbart. Vi må vise fængselspersonalet tillid og lade dem afgøre, hvornår en fange skal isoleres fra resten af fangerne.

Dansk Folkeparti kan på baggrund af det fremførte derfor ikke støtте dette beslutningsforslag.

Kl. 13:05

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt for en kort bemærkning.

Kl. 13:05

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er enig med Dansk Folkeparti i, at fængselspersonalet gør et godt stykke arbejde, og jeg er også sikker på, at de gør sig grundige overvejelser, når de vælger at udelukke nogle fra fællesskabet. Men ikke desto mindre synes jeg stadig væk, at der er behov – som for alle andre instanser – for en kontrol. Det er ikke godt, når man kontrollerer sig selv.

Men når nu Dansk Folkeparti synes, at fængselsfunktionærerne gør et så godt stykke arbejde, hvorfor er det så, at Dansk Folkeparti synes, det er helt i orden, at der nu nedlægges 100 stillinger, hvilket faktisk betyder, at der bliver færre personale, der bliver mindre tid til at forebygge konflikter, der bliver mindre tid til at tage den samtale, som gør, at vi kan undgå frivillig isolation.

Det kunne jeg da godt tænke mig at få et klart svar på, når man nu synes, at de gør det så godt. Gør de det så så godt, at de faktisk ikke behøver at være så mange?

Kl. 13:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:06

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg synes faktisk, at fængselspersonalet gør det rigtig godt, og det mener vi også i Dansk Folkeparti at de gør.

I Dansk Folkeparti har vi også været med til at indgå en flerårsaftale for Kriminalforsorgen, hvor der selvfølgelig også er afsat midler til de nødvendige ressourcer, der skal til for at opretholde isolationer m.v.

Når det så er sagt, vil jeg også gerne lige pointere for at slå det helt fast: Det er jo ikke sådan, at fængselspersonalet bare efter for-godtbefindende isolerer fanger. De gør det, fordi de kan se en alvor i, at der måske er ved at ske en optrapning af en situation, som er uholdbar, ikke kun for fængselspersonalet, men også for de andre fanger. Det er der, de bruger dem. De bruger det jo ikke bare efter for-godtbefindende.

Jeg synes, det er at mistænkeliggøre fængselspersonalet at fremsætte et beslutningsforslag som det her, for det er netop at mistænkeliggøre dem, som rent faktisk gør et kæmpe stykke arbejde for at sikre de fanger, der sidder inde, men også for alle os andre, sådan at nogle mennesker ikke kan flygte og komme ud og måske gøre deres ugeringer igen. Det ved vi ikke. Vi kan håbe, at de lader være.

Kl. 13:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 13:07

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Så fik vi det på plads: Dansk Folkeparti synes, det er fint nok, at der bliver nedlagt 100 stillinger. Når jeg kerer mig om det, er det, fordi vi fra psykiatrien ved, at sådan noget som personale nok og tid til den enkelte og plads er af afgørende betydning for, at konflikter ikke opstår. Derfor kan tilstrækkeligt personale være med til at forebygge, at man kommer til at anvende isolation under afsoning.

Men mit spørgsmål går mere på, at der jo har været en stor del international kritik af Danmark på det her område. Preller det fuldstændig af på Dansk Folkeparti?

Kl. 13:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:08

Marlene Harpsøe (DF):

International kritik, altså nogle gange tager man det som værende en storm i et glas vand. For man kan spørge: Er vi nogen sinde blevet dømt for at overtræde menneskerettighederne på det her punkt? Nej, det er vi ikke. Går det rigtig godt i dag, altså hvor mange klager er der på det her område? Der er ikke rigtig nogen.

Jeg synes faktisk, at det bliver håndteret rigtig godt i dag. Og så må jeg sige, at hvis det er, at man har nogle kriminelle tendenser, altså har lyst til at begå indbrud eller slå gamle fru Hansen ned på gaden eller begå vold mod ens kone derhjemme, så må man altså lige tænke sig godt om, før man begiver sig ud i det. For man får altså en straf for det. Så bliver man altså sat i fængsel. Og det skal jo helst heller ikke være er luksusophold at sidde i fængsel. Det skal jo ikke være sådan, at man tror, at det er en weekend, hvor man skal i spa-bad og til massage og det ene og det andet. Det er jo et sted, man kommer hen, fordi vi har behov for at få sat dem ind, så vi andre kan blive ladt i fred.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Maja Panduro for en kort bemærkning.

Kl. 13:09

Maja Panduro (S):

Det sidste, ordføreren siger, om, at man jo ligesom selv er ude om det, når man først er kommet i fængsel, og at man så ikke har krav på nogen som helst rettigheder, bekymrer mig.

Det bekymrer mig også, at ordføreren faktisk ikke svarede på det spørgsmål, som fru Karina Lorentzen Dehnhardt stillede før. Når nu man er så glad for de ansatte i Kriminalforsorgen, når nu man - som vi også mener - synes, at de gør så godt et stykke arbejde, hvorfor er det så, at Dansk Folkeparti er med til at acceptere, at der er 100 ansatte i Kriminalforsorgen, der skal fyres? Og tror ordføreren ikke, at det netop kunne have negative konsekvenser også på det område, som vi diskuterer her i dag, nemlig brugen af isolation, når man bliver færre medarbejdere til at kunne håndtere konflikterne ude i Kriminalforsorgen?

Kl. 13:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:10

Marlene Harpsøe (DF):

Selvfølgelig har man en retssikkerhed. Det har vi selvfølgelig alle sammen i Danmark. Sådan skal det være. Og hvis man mener, at man uberettiget er blevet isoleret fra fællesskabet, altså kommer i isolation, så har man også mulighed for at klage.

Derudover vil jeg også gerne gentage det, som jeg har sagt i min ordførertale: Hver eneste isolation, der sker, bliver indberettet til Direktoratet for Kriminalforsorgen, så man sørger for at sikre, at der selvfølgelig ikke sker nogen unødvendige isolationer. For så er jeg da sikker på, at man vil rette ind med det samme. Der var da ingen, der ville kunne have på sig, at en person blev uretmæssigt isoleret.

Men når det er sagt, så gør de altså bare deres arbejde i fængselsvæsenet. Et eller andet sted synes jeg, at man fra Socialistisk Folkepartis side, for det er jo dem, der har fremsat det her beslutningsforslag, burde henvende sig til fængselsvæsenet og spørge dem, hvad de egentlig synes. Hvad synes fængselsbetjentene egentlig om det her forslag?

Kl. 13:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Maja Panduro.

Kl. 13:11

Maja Panduro (S):

Jeg må jo notere mig, at ordføreren stadig væk ikke forholder sig til, at der er 100 ansatte i Kriminalforsorgen, der skal fyres. Det opgiver jeg så at få svar på, og i stedet for vil jeg gerne bede ordføreren om at forholde sig til det, som hun netop efterlyste i sit sidste spørgsmål, nemlig meldinger fra fængselsvæsenet selv. Vi har nemlig også hos Socialdemokraterne meget stor tillid til de ansatte ude i kriminalforsorgen. Vi mener også, de gør et rigtig stort stykke arbejde, og derfor gør det også indtryk på os, når f.eks. fængselsinspektør Hans Jørgen Engbo fra Anstalten ved Herstedvester siger:

»Det er paradoksalt. Giver man i stedet en indsat en disciplinær straf, der også består i isolation, så kan det efterprøves ved en domstol. Derfor burde man også oprette en kontrolinstans for beslutningerne om udelukkelse.«

Kl. 13:12

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:12

Marlene Harpsøe (DF):

Nogle gange kan det være lidt svært som ordfører heroppe at skulle besvare spørgsmål, når dem nede i salen i deres spørgsmål nærmest skyder med spredde hagl – det vil jeg bare gerne lige sige. Så nogle gange kan det være svært at nå at svare på alle de spørgsmål, som kommer på en gang, så hvis man vil begrænse sig lidt, vil det i hvert fald være lidt nemmere at svare.

Men når det er sagt, vil jeg sige, at der jo ikke er 100 mennesker i kriminalforsorgen eller i fængslerne, der skal fyres; det er jo ikke det, det handler om. Og jeg synes et eller andet sted, at det her forslag er ubehøvet over for det fængselspersonale, der hver dag gør en kæmpe indsats for at sørge for, at de fanger, som er truende eller lignende, bliver isoleret fra de andre fanger. Hvorfor skulle de dog have lov til at gå amok på andre fanger og dermed krænke deres sikkerhed? Jeg synes, det er en ubehøvet måde at mistænkeliggøre fængselsvæsenet på.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Og herefter er det den konservative ordfører, hr. Naser Khader.

(Ordfører)

Naser Khader (KF):

Da den konservative retsordfører, hr. Tom Behnke, desværre ikke kan være her i dag, skal jeg på hans vegne sige følgende om beslutningsforslaget fra Socialistisk Folkeparti:

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte beslutningsforslaget. De indsatte i de danske fængsler har med deres kriminalitet selv bedt om at komme i fængsel og må så tage konsekvensen af det. Når man sidder i fængsel, er man frihedsberøvet og skal følge de spilleregler, der er i fængslerne, herunder at opføre sig ordentligt, således at afsoningen kan foregå i god ro og orden for alle indsatte. Indimellem sker der det, at nogle af de indsatte opfører sig mindre pænt, og så kan det være nødvendigt at sikre den fortsatte ro i fængslerne ved at flytte den pågældende til en anden afdeling eller et andet fængsel eller at placere den pågældende i isolation i kortere eller længere tid, alt efter hvor lang tid det tager for den pågældende at køle ned igen.

Placeringen i isolation sker typisk, fordi den pågældende har været en trussel for andre indsatte eller de ansatte, og her sker det ofte, at det er andre indsatte, som fortæller personalet om det. Hvis den slags oplysninger skulle gives til den, der sættes i isolation, vil det hurtigt medføre, at den, der har sladret, oplever alvorlige sanktioner efterfølgende, og det vil helt automatisk medføre, at der ikke er nogen, der tør sige noget, og dermed kan de stærke negative fanger fuldstændig styre et fængsel.

Det skal efter konservativ opfattelse ikke være de stærke negative fanger, der styrer fængslerne, og derfor skal det fortsat være muligt at fortælle personalet om episoder uden at risikere liv eller helbred. Derfor skal der ikke nødvendigvis være nogen detaljeret begrundelse anført i afgørelsen, og derfor kan den slags sager heller ikke forelægges domstolene, for så opstår samme problem igen.

I øvrigt er det slet ikke en sag for domstolene og skal heller ikke være det. Domstolene har bestemt, at den pågældende skal sidde i fængsel, og herefter skal det naturligvis være Kriminalforsorgen, der bestemmer, hvor den pågældende skal afsone.

I andre tilfælde sker isolation, fordi der er risiko for, at den pågældende vil forsøge at undvige. Hvis man i den slags sager skulle forelægge spørgsmålet for domstolene, vil der hurtigt kunne opstå den noget uheldige situation, at domstolene måske siger, at der ikke er grundlag for at placere den pågældende i isolation, men hvis den pågældende så alligevel stikker af, er det ikke domstolene, der har ansvaret for det, men derimod Kriminalforsorgen, også selv om de ikke har kunnet handle anderledes.

Af de grunde kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte beslutningsforslaget fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Og så er det den Radikale ordfører, fru Lone Dybkjær.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre vil gerne takke SF, fordi man har fremsat det her beslutningsforslag, så vi kan få en diskussion af det her område, og så vi kan finde frem til, hvad der er op og ned, og hvordan de rent faktiske forhold er. Vi er nok ikke enige i alle detaljer i beslutningsforslaget, men betragter det som en god anledning til, at vi under udvalgsarbejdet kan få mere viden om, hvad der sker, når der er tale om udelukkelse fra fællesskabet.

Der er jo, som ministeren redegjorde for, en række ting, der skal foregå, hvis man udelukkes fra et fællesskab, men jeg ved ikke, i hvilket omfang man rent faktisk ved, om de foregår. Den slags vejle-

dende retningslinjer kan jo somme tider blive overopfyldt og somme tider måske underopfyldt. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi finder frem til, i hvilket omfang der bliver fulgt op på sagerne af personalet. Det gælder både, når man er isoleret i mindre end 14 dage, og når man er isoleret i mere end 14 dage. Er det rent faktisk sådan, at personalet har tilstrækkelige muligheder for at opfylde de forpligtelser?

Jeg skal ikke komme ind med en diskussion om nedskæringer i kriminalforsorgen og på personalet, men mere spørge, om det faktisk er sådan, at personalet har tid til at tilbyde regelmæssige og længerevarende samtaler, altså at sikre, at der bliver tilbudt længerevarende, regelmæssige samtaler med en præst, læge eller psykolog osv. Jeg tror sådan set nok, at man relativt nemt kan kontrollere tv, og det kan man relativt nemt iværksætte. Spørgsmålet er, hvad man kan, når det drejer sig om de her samtaler.

Jeg tror, at det, at der nu er nedsat en arbejdsgruppe i kriminalforsorgen, der skal se på de her ting, selvfølgelig er et udtryk for, at der er behov for, at man kigger nærmere på området, også fordi der faktisk udefra har været nogle, der har sagt, at vi måske isolerer lidt voldsomt, og at vi måske overdriver, når der er indsatte, der er administrativt udelukket fra fællesskabet. Det er jo den europæiske komité til forebyggelse af tortur og anden nedværdigende behandling, som har udtrykt bekymring, og jeg synes da, at vi skal tage det til os og sige: Jamen så kan det jo godt være, at alt ikke er så lyserødt på det her område.

Jeg synes, at det, der vil være vigtigt også i forbindelse med udvalgsarbejdet, er at finde frem til, hvor vi ligger i forhold til andre lande, som vi normalt sammenligner os med, som det hedder. Min mistanke er, at vi isolerer for meget. Om vi administrativt frihedsberøver for meget, kan jeg ikke helt sige. Og om vi isolerer for meget i forhold til fællesskabet, synes jeg er værd at undersøge nærmere, men der er altid en risiko for, at når man har de der muligheder, udvikler der sig en kultur, som måske ikke er helt i overensstemmelse med den øvrige udvikling i samfundet.

Så vi er glade for, at SF har fremsat forslaget, og vil gerne gå ind og diskutere enkeltdelele meget nøje, og så må vi se, hvad facit bliver på det her område.

Kl. 13:21

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Da Enhedslistens ordfører, fru Line Barfod, ikke kan være her i dag, har jeg lovet at læse en tale op på vegne af fru Line Barfod:

Enhedslisten er imod isolationsfængsling. Det kan være utrolig skadeligt, det kan give bl.a. hallucinationer, depressioner og angst og bliver altså også kritiseret af FN's torturkomité. Derfor mener vi, at det skal afskaffes. SF's forslag er et skridt på vejen og vil forbedre de indsatte retssikkerhed, og derfor støtter vi det. Så længe der fortsat anvendes isolationsfængsling i fængslerne, mener vi, at de indsatte burde have ret til at få det indbragt for en domstol ligesom ved andre tilfælde af administrativ frihedsberøvelse, f.eks. i psykiatrien. Det forslag, vi står med her, indebærer, at langvarige udelukkelse fra fællesskabet skal kunne komme for en dommer, og det er selvfølgelig et skridt på vejen.

Det er også positivt, at forslaget indeholder en forbedring af retssikkerheden, bl.a. således at den indsatte får en begrundelse for isolationen. Fængselsmyndighederne er ud fra det gældende regelsæt ikke forpligtet til at begrunde beslutningen, og det mener vi i Enhedslisten er en meget uholdbar situation, hvad angår den enkeltes retssikkerhed.

Så Enhedslisten støtter forslaget.

Kl. 13:22

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Liberal Alliances ordfører, hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:22

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er jo et spændende forslag, SF her har fremsat, i forhold til at forbedre retssikkerheden, og så skal det jo få alle grønne knapper til at lyse, er jeg lige ved at sige, forstået på den måde, at vi i Liberal Alliance er meget optaget af borgernes retssikkerhed; det er sådan set en grundlæggende værdi for os, og det er også noget, vi mener man sagtens kunne forbedre på en lang række områder her i landet.

Jeg vil starte talen et lidt andet sted og sige, at det har været lidt oppe at vende, det her med, at man jo må finde sig i meget; når nu man har begået en forbrydelse, bliver man sat i fængsel, og så må man ligesom finde sig i det. Og det er jo rigtigt så langt, at så længe vi er en demokratisk retsstat, skal forholdene i fængslerne være i orden, og når de så er det, må man selvfølgelig finde sig i de givne omstændigheder. Det er klart, at der vel ikke er nogen, der vil sige, at hvis man bliver indsat i et syrisk fængsel, skal man bare finde sig i forholdene dér.

Men det betyder også, at vi har en forpligtelse til hele tiden at være opmærksom på, om vi så lever op til de standarder, man kan forvente i en demokratisk retsstat, og der er det klart, at Liberal Alliance generelt er meget skeptisk over for isolationsfængsling i det hele taget. Altså, vi mener, at man skal se på, hvilke alternativer man kan lave i forhold til isolationsfængsling – begrænsede fællesskaber, eller hvad ved jeg – for vi ved, at der er store psykiske, psykologiske skader i forbindelse med at være isolationsfængslet. Men det er her, og så længe det er her, skal retssikkerheden så også være i orden.

Der er klart nogle af de ting, som står i SF's beslutningsforslag, som vi er meget besnærede af, vil jeg sige, men jeg synes dog, at vi også må anerkende, at der, som ministeren gjorde rede for, nu er et udvalgsarbejde i gang, og at udvalget ganske snart vil komme med nogle anbefalinger til, hvordan man kan justere på det her område. Det vil vi gerne afvente, før vi er med til at træffe yderligere beslutninger her i Folketingssalen.

Så jeg vil sige, at umiddelbart vil vi ikke på nuværende tidspunkt stemme for, men vi er sådan set med på en række af intentionerne her og håber også, at de kommer ad anden vej, så at sige. Det er jo ikke vejen dertil, der er det afgørende; det er sådan set resultatet, der er det afgørende. Men når det er sagt, vil jeg da også godt give den indrømmelse eller række den hånd frem at sige, at når resultaterne så er kendt, må vi jo igen se, om vi synes, de er gode nok. Så kan det jo være, at vi sagtens kan finde sammen om at synes, at man skal gå endnu videre.

Kl. 13:25

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 13:25

(Ordfører for forslagsstillerne)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg vil gerne sige tak for debatten, og så vil jeg sige, at jeg er utrolig lettet over, at regeringen anerkender, at det er en vigtig problemstilling, som SF her har taget fat i. Jeg vil også godt sige tak på vegne af oppositionen, som er mine sædvanlige, gode støtter, når det handler om at skabe forbedringer.

Jeg er glad for, at regeringen ikke fuldstændig fejler forslaget af banen, som den konservative retsordfører ellers lagde ud med at gøre i artiklen i Information, hvor han mente, at kriminalforsorgen var bedst til at vurdere, og at de kriminelle bare kunne lade være med at komme i fængsel.

Jeg synes, vi er kommet et skridt hen ad vejen ved at begrænse isolationsfængslingen, når det gælder varetægtsfængslinger, og vi har faktisk set, at det, når vi indfører tidsgrænser, betyder, at antallet af isolationsfængslinger falder, og at det også betyder, at længden af dem falder. Så vi kan komme et stykke ad vejen ved at stille nogle krav og målsætninger op, og det var sådan set det, vi i SF havde tænkt os.

Man har for længst erkendt, at isolationsfængsling er rigtig, rigtig skadeligt. Et eksempel på dette er svømmeren – Rohde, tror jeg han hed – som sad i isolation i et helt år og endte med at være psykisk syg, da han kom ud af det og blev løsladt. Det er noget, som Danmark er blevet kritiseret for flere gange internationalt. Viden fra Norge viser os, at 94 pct. af de indsatte oplever negative virkninger efter bare 1 måned. Det er klare indikationer på, at det her skal begrænses mest muligt.

Med den viden har det været SF's ønske at få set på de andre typer af isolationsfængslinger, som foregår under afsoningen. Det drejer sig bl.a. om udelukkelse fra fællesskabet, som er den metode, man bruger, når man vil reagere på uønsket adfærd, og som reelt er isolationsfængsling. Jeg tror, vi kunne komme langt med at begrænse den type isolationsfængsling ved at sikre, at der var nok personale, så vi kunne forebygge konflikter og aggressiv adfærd. Hvis vi havde personale, der var frisk og veludhvilet og havde tid til den gode samtale med de indsatte, hvis vi havde ordentlige beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder for de indsatte, tror jeg, vi kunne komme langt med hensyn til at forebygge, at den her uønskede adfærd opstod.

Men det tæller også den frivillige isolation, altså det forhold, hvor en indsat vælger at lade sig isolere. Den type isolationsfængsel er som regel ikke så frivillig endda – det kan være mobning, chikane, trusler eller andre ting fra omgivelserne, som gør, at man vælger det her, så det er sjældent så frivilligt. Det er en form for isolationsfængsling, som også er skadelig, og derfor skal det også begrænses.

Vi kan se på tallene, at brugen af udelukkelse fra fællesskabet er i stigning, og derfor er det en alvorlig udvikling, og det er godt, at vi får et udvalg, som kommer med nogle forslag til, hvordan vi kan begrænse det. Jeg synes stadig væk, der er behov for at kunne regulere den her anvendelse noget bedre. I en retsstat må vi altså have nogle klare regler og en kontrol.

Jeg synes, at kriminalforsorgen yder et fantastisk stykke arbejde. De udøver hver dag det umuliges kunst med de ressourcer, de har for hånden, og som bliver færre og færre til tungere og tungere indsatte, men jeg tror heller ikke, at kriminalforsorgen selv kan være tjent med, at de skal kontrollere sig selv. Det må være fornuftigt, at vi får nogen til at kigge dem i kortene, også for deres egen skyld.

Der er behov for, at det her bliver fremlagt for en dommer. Ministeren hævder, at enhver jo kan indbringe det her for en dommer efter grundlovens § 63. Jeg spurgte lige, hvor mange af de sager, vi så ser, og det viser sig, at det sker i under et tilfælde om året. Det er altså ingen, der benytter sig af den her ret. Nu kender jeg jo ikke baggrunden for det, men jeg kunne med det kendskab, jeg har til de indsatte, der sidder i vores fængsler, forstille mig, at det er, fordi mange af dem er socialt udsatte personer, det er folk, som har ringe eller meget dårlig uddannelse, og de benytter sig ikke af denne ret. Det er folk, som ikke har særlig mange ressourcer, og de ville være bedst tjent med, at der var en form for automatik, at det blev indbragt for en dommer – bare en gang imellem, så vi kunne få kontrolleret, om grundlaget for isolation var til stede. Det tror jeg at vi alle sammen ville være meget trygtere ved.

Der er behov for en tidsgrænse på udstrækningen. Vi har set, at det fungerer, når det handler om isolationsfængsling i varetægt, og vi har på intet tidspunkt sagt, at det her skal være en fast grænse; det skal være en vejledende grænse, som kan være en målsætning for, hvornår vi skal være ekstra opmærksomme på, at vi nu har overskredet en tidsgrænse, og på, om grundlaget for isolationsfængslingen stadig er til stede. Der er behov for at opstille en målsætning for, hvordan vi nedbringer det her, og der er behov for at lave flere forsøg med delvis isolation. Det tror jeg kan blive rigtig meget bedre.

I SF havde vi gerne sikret, at der var en bedre uddannelse af personalet f.eks. i konflikthåndtering, for det tror vi faktisk er svaret på at løse og forebygge nogle af de her ting. Vi havde gerne sikret, at rammefaktorerne var i orden, altså at der var nok personale. Vi er ikke ret glade ved, at man nu lancerer spareplaner i kriminalforsorgen, som betyder en nedlæggelse af de stillinger, som sikrer, at der er tid og overskud til den enkelte. Jeg må bare konstatere, at regeringen vælger at gå en anden vej på det her område, og det synes jeg er rigtig, rigtig ærgerligt.

Jeg vil bare afslutte med at sige, at jeg synes, at udvalget skal kigge på, om vi kan forøge retssikkerheden på området. Det er ikke nok bare at se på, hvordan vi begrænser brugen af isolation, vi må også se på, hvordan vi får sikret en højere grad af retssikkerhed for de indsatte. Selv om det drejer sig om indsatte i danske fængsler, som tager deres straf, hvilket sikkert er rimeligt, i forhold til hvad de har gjort, så er det et område, som også trænger til regulering, tilsyn og eftersyn. Det tror jeg at vi i Danmark ville blive rigtig glade for.

Men som sagt takker jeg regeringen for, at de trods alt har anerkendt det her beslutningsforslag med et udvalg. Så er vi kommet et skridt på vejen.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Såfremt ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

**3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 94:
Forslag til folketingsbeslutning om behandlingsdomme til voldelige partnere som forsøg.**

Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Karen Hækkerup (S), Lone Dybkjær (RV), Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsættelse 17.12.2009).

Kl. 13:32

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 13:32

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Folketinget havde i maj 2008 lejlighed til at drøfte et tilsvarende beslutningsforslag fra samme partier. Dengang udtalte regeringen sig imod forslaget om betinget straf med vilkår om behandling, og jeg

vil allerede her sige indledningsvis, at regeringen heller ikke denne gang kan støtte det nu fremsatte beslutningsforslag, og det vil jeg selvfølgelig gerne uddybe. Men allerførst vil jeg gerne understrege, at det er regeringens holdning, at samlivsrelateret vold ligesom vold i alle andre sammenhænge er helt og aldeles uacceptabelt. Jeg er derfor også helt enig i intentionerne bag både det aktuelle og det tidligere beslutningsforslag; vi skal som samfund støtte voldsudøverne i at bryde med deres voldelige adfærd og hjælpe dem med at komme tilbage på rette spor. Det er også baggrunden for, at regeringen allerede har taget en række initiativer for at forhindre vold i samlivsforhold, herunder på behandlingsområdet.

Men inden jeg kommer nærmere ind på de initiativer, vil jeg gerne slå fast, at det i mange sager om samlivsrelateret vold i dag er sådan, at der ligesom i andre voldssager udmåles en ubetinget fængselsstraf. En ordning, hvormed samlivsrelateret vold fremover skulle straffes med en betinget dom med vilkår om behandling, ville således i vidt omfang skulle træde i stedet for en betinget fængselsstraf. En ordning som den, forslagsstillerne ønsker indført, vil derfor kunne betragtes som en rabatordning, der signalerer, at partnervold ikke er en lige så alvorlig forbrydelse som enhver anden form for vold. Noget sådant kan vi fra regeringens side selvfølgelig ikke støtte. Vold er en meget alvorlig forbrydelse, der indebærer en grov krænkelse af offeret, og det gælder naturligvis også, når der er en samlivsrelation mellem voldsudøveren og offeret. Det er med andre ord regeringens helt klare holdning, at samlivsrelateret vold er fuldt ud lige så alvorligt som enhver anden form for vold, og det bør strafudmålingen naturligvis også afspejle.

Ud over de nævnte retshåndhævnelsesmæssige betænkkeligheder, som en ordning med betinget dom med vilkår om behandling vil give, skal jeg endvidere henvise til Justitsministeriets forskningsenheds rapport fra november 2007 om behandlingsprogrammer for voldelige partnere. I rapporten var konklusionen, at forskningen ikke giver nogen stærk indikation på, at behandlingsprogrammer i betydelig grad vil reducere risikoen for, at voldelige mænd – for det er jo typisk mænd – på ny begår vold mod deres partner. Jeg nævner denne rapport, fordi jeg mener, at man bør være endog særdeles varsom med at indføre en rabatordning, hvor voldsudøveren idømmes en betinget dom med vilkår om behandling, når forskningen samtidig fortæller os, at vi ikke kan have nogen stærk forventning om, at denne behandling i betydelig grad vil reducere risikoen for tilbagefald. Jeg mener i øvrigt også, at man med rette kan stille sig selv det spørgsmål, om ikke en ordning som den foreslåede vil have en iboende risiko for, at det er udsigten til at slippe for en ubetinget fængselsstraf, der motiverer voldsudøveren til behandling, frem for et oprigtigt ønske om at ændre på sin voldelige adfærd. I den sammenhæng vil jeg gerne minde om, at en voldsudøver, der oprigtigt er motiveret til at ændre på sin voldelige adfærd, vil kunne indgå i et af de frivillige behandlingsprogrammer, som Kriminalforsorgen allerede i dag tilbyder de indsatte under afsoning af fængselsstraf. At regeringen ikke ønsker at indføre en ordning med betinget dom med vilkår om behandling, er således naturligvis på ingen måde ensbetydende med, at regeringen ikke ønsker at støtte voldsudøveren i at bryde med den negative voldelige adfærd.

Jeg kan i tilknytning hertil oplyse, at Kriminalforsorgen siden 2008 har haft et samarbejde med Dialog mod Vold. Dialog mod Vold udbyder behandling til personer, der har begået vold i nære relationer, og udgør netop et af de behandlingsprogrammer, der nævnes af forslagsstillerne. Jeg skal undlade at komme nærmere ind på enkelthederne i selve behandlingen, men blot oplyse, at samarbejdet giver mulighed for, at personer, der afsoner en fængselsstraf, fordi de har begået vold i nære relationer, kan indgå i et frivilligt behandlingsforløb. Behandlingen er ikke og skal heller ikke være et alternativ til frihedsstraf, men derimod et supplement til de eksisterende behandlingsformer, enten under afsoning eller som vilkår i forbindelse

med prøveløsladelse. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der i øjeblikket er ca. 30 voldsdømte indsatte i Kriminalforsorgens institutioner, som er i gang med en behandling hos Dialog mod Vold. For at få flere i behandling har Kriminalforsorgen og Dialog mod Vold intensiveret indsatsen for at opspore de personer, der er dømt for partnervold, og forsøge at motivere dem til behandling. Der er tale om en forsøgsordning, som vil blive evalueret i 2011, når ordningen har været i gang i godt 2 år. Før dette tidspunkt giver det ikke mening at foretage en evaluering af ordningen, da der er tale om lange behandlingsforløb.

Ud over de behandlingsforløb, som Dialog mod Vold står for, er der i Kriminalforsorgens regi en række andre behandlingsinitiativer, der også retter sig mod voldsdømte. Det drejer sig om »Anger Management«, som der også henvises til i bemærkningerne til beslutningsforslaget. Jeg kan også nævne det voldsforebyggende program VFP, som er et såkaldt højintensivt program, som har til hensigt at ændre adfærden og opstille alternative handlemuligheder i stedet for vold.

Kl. 13:38

Herudover kan jeg nævne, at der på Indenrigs- og Socialministeriets område – og altså uden for strafferetsplejens rammer – findes en række behandlingstilbud til voldelige mænd. Via satspuljemidlerne ydes der således økonomisk støtte til fire projekter, der tilbyder rådgivning eller behandling til voldsudøvende mænd. Projekternes varighed og form er forskellige; bl.a. inddrager visse af behandlings-tilbuddene også den voldsramte kvinde og eventuelle børn. Jeg vil ikke gå nærmere i detaljer med de enkelte projekter, men blot nævne, at det drejer sig om projekterne Dialog mod Vold, Alternativ til Vold, Krisecenter Odense og endelig Manderådgivningen.

Som jeg tidligere har nævnt, har forskningen hidtil ikke kunnet påvise entydige og positive effekter af behandlingen af voldsudøvende mænd. Det er også baggrunden for, at det i tilslutning til projekternes bevilling er blevet besluttet, at der skal foretages en evaluering af projekterne. Det er Servicestyrelsen, som ligger under Indenrigs- og Socialministeriet, som skal foretage den evaluering. Evalueringen forventes at foreligge i 2011, sådan som det også er tilfældet med evalueringen af Kriminalforsorgens samarbejde med Dialog mod Vold.

Som jeg har redegjort for, er der allerede igangsat en række initiativer fra regeringens side, der sikrer, at personer, der er motiveret for behandling, har mulighed for at indgå i behandling. Regeringen har således konsekvent prioriteret bekæmpelse af samlivsrelateret vold meget højt. Allerede i 2002 fremlagde regeringen sin første handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder. Denne handlingsplan blev i 2005 afløst af en ny handlingsplan, der yderligere styrkede indsatsen, og regeringen er i øjeblikket ved at færdiggøre en ny samlet strategi til bekæmpelse af vold i nære relationer. Denne strategi skal afløse handlingsplanen fra 2005.

Både politiet og anklagemyndigheden har tillige fokus på at forhindre vold mod kvinder. Rigspolitiet fremlagde i 2007 en overordnet strategi for en styrket indsats over for jalousidrab og alvorlige samlivsrelaterede forbrydelser, der bl.a. indebærer, at der oprettes særlige enheder, og at der i den enkelte politikreds udarbejdes en handlingsplan til indsatsen over for jalousidrab og andre alvorlige samlivsrelaterede forbrydelser. I forlængelse af Rigspolitiets strategi og for at styrke indsatsen mod jalousidrab og samlivsrelateret vold udsendte Rigsadvokaten i 2008 en ny meddelelse om behandlingen af sager om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser. Meddelelsen indeholder detaljerede retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens efterforskning og tiltalerejsning i sager om vold i parforholdet.

Selv om debatten i dag tager afsæt i forslagsstillerens ønske om tiltag, der er målrettet voldsudøveren, vil jeg her afslutningsvis understrege, at det er vigtigt, at vi ikke glemmer at anerkende vigtighe-

den af at støtte og beskytte ofrene for den voldelige adfærd. Jeg vil i den forbindelse gerne nævne reglerne om bortvisning og tilhold, som er vigtige værktøjer i den tidlige indsats mod samlivsrelateret vold. Herudover vil jeg nævne, at jeg i efteråret bad Strafferetsplejeudvalget om at se nærmere på reglerne om bortvisning og tilhold og i den forbindelse overveje, om der er behov for ændringer for at sikre, at ofrene kan få en bedre beskyttelse og en øget tryghed i hverdagen. Jeg har samtidig bedt Strafferetsplejeudvalget om at overveje, om der bør indføres en ordning med GPS-overvågning af voldelige eller truende mænd.

Hvis jeg kort skal opsummere, vil jeg sige følgende: Der skal ikke herske nogen tvivl om, at regeringen tager bekæmpelse af samlivsrelateret vold meget alvorligt. Regeringen har således siden sin tiltrædelse taget en række tiltag på området, og der foreligger allerede i dag gode muligheder for at indgå i et frivilligt behandlingsforløb.

Det er imidlertid regeringens helt klare holdning, at samlivsrelateret vold er fuldt ud lige så alvorligt som enhver anden form for vold, og at der derfor i samme omfang som hidtil skal være mulighed for at idømme ubetinget fængselsstraf i disse sager. På den baggrund kan regeringen som sagt ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 13:42

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Maja Panduro for en kort bemærkning.

Kl. 13:42

Maja Panduro (S):

Jeg er enig med ministeren i, at samlivsrelateret vold er meget alvorligt og et meget stort problem, og derfor mener jeg også, det er et stort problem, at vi i dag ser, at der er mange, som ikke anmelder den samlivsrelaterede vold. Det kan være, fordi de – af nogle for os andre uransagelige årsager, kan man sige – stadig elsker deres mand eller kæreste og ikke ønsker at miste vedkommende. Nogle gange er det også, fordi de simpelt hen er bange, og selv om manden muligvis vil blive straffet og puttet i fængsel, kommer han jo dog ud igen – og med en, hvis han bare har været fængslet, ret lille chance for, at han er blevet mindre voldelig af det. Ofte er der jo også tale om, at den pågældende er far til kvindens børn.

Når ministeren nu ikke vil være med til det her, hvad er så ministerens plan for at sikre, at flere af de her voldstilfælde anmeldes og kommer frem i lyset?

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 13:43

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Det er en opfordring til alle, specielt kvinder, til at anmelde det, for at retfærdigheden kan ske fyldest og for også at sikre, at man kommer ind i et forløb, for som jeg nævnte, er der jo et væld af behandlingstilbud i fængslerne, når man først er derinde. Det må bare ikke erstatte den straf, som man får for at udøve vold mod sin samlevende. Og det, jeg vil være bekymret for, vil være den desavouering over for den samlevende af den straf, der så vil være.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Maja Panduro.

Kl. 13:43

Maja Panduro (S):

Kunne man ikke forestille sig, at nogle af de her kvinder måske netop ville have mere lyst til at anmelde volden, hvis der var en chance

for, at deres partner så rent faktisk blev sendt i behandling, således at problemet måske endda kunne løses?

Det, som vi foreslår her, er jo ikke, sådan som ministeren kalder det, en rabat på samlivsrelateret vold. Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det, vi foreslår, er et forsøgsprojekt, netop fordi det egentlig kniber lidt med viden på det her område. Og i den rapport, som ministeren selv citerer fra, siger man jo også, at selv om man har svært ved at påvise en statistisk holdbar effekt, er det ikke ensbetydende med, at det kan konkluderes, at det ikke er muligt at ændre de voldelige mænds adfærd, og ikke ensbetydende med, at der ikke kan være en effekt af det her. Var det ikke værd at efterprøve?

Kl. 13:44

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 13:44

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Hvis den ene part udfører vold og den samlevende ikke vil anmelde det, må man jo indgå i et behandlingsforløb, som man aftaler med de sociale myndigheder. Det, jeg synes ville være en uskik, ville være, at man gav rabat for vold mod ens samlevende, og det vil det her forslag altså være ensbetydende med.

Så vil den voldelige handling ikke ligestilles med andre former for voldelige handlinger, og det synes jeg vil være et helt forkert signal at sende. Det betyder ikke, at man ikke skal opprioritere det og gøre alt, hvad man kan. Det har man behandlingsprogrammer til, som jeg nævnte, også i fængslerne, men man har det altså også uden for murene, for at man kan få stoppet specielt voldelige ægtemænd, som slår deres koner eller kærestes.

Kl. 13:45

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt for en kort bemærkning.

Kl. 13:45

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Ministeren kan formentlig godt selv høre, at det antal mænd, han nævner under sin fremlæggelse, og som kommer i behandling, jo ikke er særlig højt. Man anslår, at der er ca. 28.000 kvinder, som lever med vold i forholdet, og 22.000 børn, så det er forsvindende få, som kommer i behandling. Det kræver altså, at vi bruger muligheden for at dømme til behandling, så vi kan sikre, at der er flere, der kommer i behandling, og at det ikke kun er dem, der har mange ressourcer og er ressourcestærke, og det betyder også, at vi kan fastholde folk i behandling.

Der er forskning, der viser, at 50 pct. falder fra i den frivillige behandling, og det synes jeg bare ikke er godt nok. Hvis vi skal løse det her problem, skal vi for det første have nogle kvinder til at anmelde, og det vil mange af de her kvinder ikke, når de ved, at manden skal ind at sidde i fængsel. De elsker den her mand, og de vender tilbage til den her mand efterfølgende. For dem vil det faktisk være fornuftigt, hvis manden får en dom til behandling. Så ved de, at han får hjælp, og så får familien hjælp. Kunne ministeren ikke godt overveje det her? Det er en forsøgsordning, lad os få noget viden om, hvordan det her rent faktisk kan bruges i praksis.

Kl. 13:46

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 13:46

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg tror, at det er den helt forkerte vej at gå. Hvis der er begået en strafbar handling, må man jo anmelde det, og hvis to personer er eni-

ge om, at det vil man ikke anmelde, må man prøve at løse det sammen. Hvis man indfører en rabatordning på den her måde, vil man sende et signal om, at vold i samlivsrelationer ikke er lige så forfærdelig som vold i andre relationer. Det er det, som er det uhyggelige i perspektivet. Jeg kan godt forstå intentionerne i det, jeg tror bare, at det er den forkerte vej at gå.

Kl. 13:47

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 13:47

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan forstå, at ministeren så anerkender, at det er bedre, at man ikke anmelder det her som voldsramt kvinde, fordi man ikke ønsker at sende manden i fængsel, og så skal man bare lade være med at anmelde, og det er sådan set godt nok. Så får vi det på plads.

Jeg kunne godt tænke mig at stille et andet spørgsmål til ministeren: Er det korrekt, at ministeren eller ministeriet har sendt en cirkulæreskrivelse ud til Kriminalforsorgens personundersøgere om, at de ikke må indstille et vilkår om dom til behandling for vold, fordi det simpelt hen er for dyrt?

Kl. 13:47

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 13:47

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Hvis vi tager det sidste først, er det i hvert fald ikke noget, jeg har hørt om. Men spørgeren må meget gerne stille et skriftligt spørgsmål om det, og så vil jeg gerne undersøge det, men jeg har ikke personligt hørt noget om det.

Med hensyn til det første vil jeg godt lige slå fast, at jeg opfordrer alle kvinder til at anmelde, hvis der har været vold. Det er jo netop det, der er tilfældet her. Jeg synes, at man skal anmelde det. Hvis der er begået en strafbar handling, må man anmelde det, og så må straffesystemet tage sig af det, og så må man behandle det. Jeg siger, at hvis man ikke vil gøre det, må man jo søge behandling på anden måde, men problemet her er, at man altså så sender det signal, at den form for vold, der foregår i et ægteskab eller i forhold på den ene eller den anden måde, ikke er lige så slem og ikke lige så væsentlig som vold uden for et ægteskab eller uden for et forhold. Det synes jeg vil være et forkert signal at sende.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Julie Rademacher for en kort bemærkning.

Kl. 13:48

Julie Rademacher (S):

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren er helt sådan overbevist om, at de straffe, vi har i dag, virker.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 13:48

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg tror ikke, at man bliver et bedre menneske af at få en straf, men vi sender et signal om, at vi ikke accepterer fra samfundets side, at man udøver vold og specielt ikke mod ens ægtefælle eller mod ens kæreste. Så det er det, som samfundet ligesom eksemplificerer med at idømme vedkommende en straf.

Kl. 13:49

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Julie Rademacher.

Kl. 13:49

Julie Rademacher (S):

Jeg kunne godt stille det næste spørgsmål, som er: Hvis den borgerlige regering ikke vil være med på det her forslag, hvilke alternativer har regeringen så? Så kommer der nok bare et svar med endnu en sort snak om, at yada, yada, yada, ja, ja, vi ville egentlig gerne, én lang smøre. Helt ærligt, vi kommer med et konstruktivt forslag her om behandlingsdomme til voldelige partnere. Der er rigtig, rigtig mange mænd, som gerne vil ud af det problem, som det er for dem, at de slår på deres kone. Man kan komme i den uheldige situation, at det kommer til at gå ud over flere koner. Så er svaret, at hvis to personer er enige om det, må man bare løse det sammen. De her mennesker er ikke i stand til at løse det sammen eller med sig selv, og derfor er det, at vi gerne vil have en behandlingsdom. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, hvor mange flere mænd, og hvor langt vi yderligere skal gå i Danmark, før vi begynder at handle på det her. I både Frankrig og Spanien har man f.eks. taget initiativer i forhold til behandling af voldelige mænd.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 13:50

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Hvis vi troede på, at det her virkede, og det ville betyde, at der var mindre vold, ville vi selvfølgelig gennemføre det, uanset hvem der havde foreslået det – selvfølgelig. Jeg tror bare, at det er den forkerte vej at gå. Jeg tror, at det bagatelliserer en form for vold, som er ekstremt ubehagelig, og som ud over et fysisk element også har et psykisk element. Så derfor er det så grov en forbrydelse, at det er en strafbar handling, som skal varetages på samme måde, og så må man igennem nogle behandlingsforløb, og dem er der jo rigtig mange af, og de er også ved at blive evalueret nu. Jeg skal ikke gøre mig til klogeåge over, hvilket behandlingsforløb der er det bedste, men der er mange behandlingsforløb, og jeg beskrev nogle af dem i min tale, og Kriminalforsorgen har også gang i en del projekter. Det er den vej, vi må gå, sammen med både en social indsats og en politiindsats og bagefter en behandlingsindsats.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Marlene Harpsøe for en kort bemærkning.

Kl. 13:51

Marlene Harpsøe (DF):

Vi har i en årrække her i Folketinget haft – i hvert fald for mig som medlem af Folketinget for Dansk Folkeparti – en intensiv debat for at sikre, at hvis man f.eks. begår drab eller vold mod ens kæreste eller samlever, skal det ikke straffes mildere, end hvis man havde slået en tilfældig ned på gaden eller dræbt en tilfældig på gaden. Vi er gået meget op i, at det blev sikret, og at der ikke var nogen rabat. Det er nu blevet sikret. Domstolene har sådan set rettet ind, så fremover vil det ikke ske. Det er jo en sejr, fordi hvis det er partnervold, eller hvis man har dræbt en kæreste eller lignende, skal det selvfølgelig ikke straffes mildere. Mener ministeren ikke, at det her beslutningsforslag fra hele venstrefløjens, som vi her behandler, er et tilbageskridt i forhold til den kamp, som vi i et flertal i Folketinget rent faktisk har kæmpet i rigtig, rigtig mange år?

- Kl. 13:51 **Anden næstformand** (Søren Espersen):
Ministeren.
- Kl. 13:51 **Justitsministeren** (Brian Mikkelsen):
Jo, det er jeg helt enig med spørgeren i. Det er jeg helt enig i.
- Kl. 13:52 **Anden næstformand** (Søren Espersen):
Fru Marlene Harpsøe? Nej. Næste korte bemærkning er fra fru Lone Dybkjær.
- Kl. 13:52 **Lone Dybkjær** (RV):
Jeg kan sådan set godt forstå ministerens argumentation, og hvis man, om jeg så må sige, italesætter det, ministeren siger, nemlig at der er tale om en rabatordning, så er det jo også den opfattelse, der vil brede sig.
Jeg synes også, det er fint, at ministeren har slået fast, at voldtægt er voldtægt, og at vi forhåbentlig også får lovændringer nu på det område, for der mangler jo stadig noget i loven, før der er ligestilling. Det er fint nok, at domstolene nu har ændret linje, men det er jo også godt at få det fastslået i loven.
Det, der er problemet med det her, er, at livet jo ikke altid er så sort-hvidt, forstået på den måde at kvinden faktisk ikke tit nok anmelder overgreb i de samlivsforhold, hvor den ene er voldelig. Og det er forståeligt nok, fordi det fuldstændig ødelægger samlivet, ægteskabet, eller hvad ved jeg. Det er jo sådan set for at få nogle nye løsninger på banen, sådan at de her kvinder i højere grad kan anmeldere, at det her forslag er fremsat.
- Kl. 13:53 **Anden næstformand** (Søren Espersen):
Ministeren.
- Kl. 13:53 **Justitsministeren** (Brian Mikkelsen):
Jo, men altså alt det erkender jeg, og jeg kan sådan set også godt forstå, at det er ud fra et konstruktivt sigte, man har stillet det her forslag. Men jeg må bare sige, at på bundlinjen tror vi det får den modsatte effekt, altså at man signalerer en slags desavouering af vold mellem ægtefæller, mellem kærestes, mellem partnere. Men jeg kan forstå, at man jo må prøve alt, og derfor er det helt o.k., at man stiller forslaget – ja, det er det jo altid – men jeg kan som sagt godt forstå, at man skal prøve alt.
Her er det bare vores bundlinjeanalyse, at det vil have den forkerte effekt, fordi der er en masse andre forhandlingsforløb i gang, og hvis man så fra lovgivningsmagtens side signalerer, at nogle godt kan få noget rabat, synes jeg, vi sender et forkert signal.
- Kl. 13:54 **Anden næstformand** (Søren Espersen):
Fru Lone Dybkjær.
- Kl. 13:54 **Lone Dybkjær** (RV):
Det er heller ikke kun et spørgsmål om tro, vel? Det er også et spørgsmål om at prøve at finde noget viden på det her område, for vi har faktisk ikke nok viden. Så når ministeren siger, at han tror, det går den forkerte vej, ved vi faktisk ikke, hvad det vil indebære.
Jeg vil også sige, at vi jo bliver nødt til at gå ind og sige, hvad det er, vi vil med den straf. Hvis ministeren hele tiden siger, at det er en rabatordning, så bliver det sådan, at man desavouerer, og det synes vi heller ikke er acceptabelt. Men det, vi synes, vi er nødt til at arbejde med, er, hvordan vi får de her familier videre i deres liv. Det er jo sådan set det afgørende. Det er jo ikke bare for at have en straf. Det er jo altså faktisk også for, at de her familier kommer videre i deres liv – og der er også børn involveret. Og det er jo ikke nødvendigvis et gode for børnene, at de får deres – som oftest – far i fængsel.
Det er jo derfor, vi er optaget af, om vi kan prøve at kigge på nogle andre ting end bare det, at man kommer i fængsel. Så er det rigtigt, at der kan være noget behandling i forbindelse med fængselsopholdet, men skaden på familierne er jo meget ofte sket, ved at faren kommer i fængsel.
- Kl. 13:55 **Anden næstformand** (Søren Espersen):
Ministeren.
- Kl. 13:55 **Justitsministeren** (Brian Mikkelsen):
Jeg er helt enig i, at vi skal have mest mulig viden om forskellige behandlingsforløb for at forhindre en sådan situation, hvor volden mellem ægtefæller og partnere eksploderer. Derfor er man også i gang med selvfølgelig at se på alle de behandlingsforløb, der er, og jeg ved, som jeg også nævnte i min tale, at der vil være en evaluering af de eksisterende behandlingsprogrammer for at se på, om de generelt set er relevante og tilstrækkelige. Og så får vi den viden om, hvorvidt der kan gøres noget mere eller justeres på det, eller hvad man så skal gøre.
- Kl. 13:55 **Anden næstformand** (Søren Espersen):
Tak til justitsministeren. Så er det Venstres ordfører, hr. Karsten Nonbo.
- Kl. 13:56 **Ordfører**
Karsten Nonbo (V):
Vold er og bliver vold, og vold er og bliver modbydelig. Jeg synes ellers, at jeg sådan har kunnet mærke på forslagsstillerne, at de på mange områder i forhold til vold er blevet lidt mere hardcore. Der skal ikke være tale om, at der gives rabat for voldtægt i familien osv. Derfor er jeg egentlig ret overrasket over det her forslag. I det forrige beslutningsforslag ville man have indsatte ud af isolation, og nu vil man så have indsatte helt ud af fængslerne.
Jeg mener ikke, at der skal gives rabat. Vil man oprigtigt i behandling, kan vi jo overveje, og det kan personen også, at starte den behandling op i fængslet. Der er mulighed for, at man hver gang kan være til stede. Der er mulighed for, at man langsomt kan få det bedre. Det vil sige, at vi ikke har den risiko i opstartsfasen, at de får tilbagefald og måske gør vold på deres hustruer 14 dage efter, at de har fået deres dom og eventuelt skulle have været inde at sidde. Behandlingen kan stille og roligt startes op i fængslet, og der kan behandlingen så få den voldsdømte og hustruen og/eller børn til at begynde at arbejde bedre sammen.
Jeg kunne frygte, at man især som notorisk voldsmand ser denne mulighed for at indgå i et behandlingsforløb som en kærkommen straf og et større incitament til at slippe for at komme ind at sidde i fængsel. De vil sige: Jamen af to onder tager jeg behandlingen, og så kan jeg altid se, hvordan den er, for der kan jeg bedre melde fra, end jeg kan melde fra at sidde i fængsel.
Man må jo sige, og det er jo rigtigt nok, at det desværre er sådan, at voldsmand har det med at slå til igen. Det er jo desværre også sådan, som justitsministeren sagde, hvilket jo er rigtigt, at selv om man har været i behandling, kan man bare sige, at behandlingen ikke slog til, men det gør voldsmanden derimod.
Der er ikke de helt store positive resultater endnu, men jeg vil da ikke være afvisende over for, at man kunne starte behandlingen,

mens de sidder inde. Så er det i hvert fald dem, der virkelig vil, som vi i første omgang får til at indgå i behandlingen. Så kan vi jo starte med dem.

Venstre kan ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Kl. 13:59

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt for en kort bemærkning.

Kl. 13:59

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg bryder mig ikke ret meget om den her snak om rabat. Jeg tror helt ærligt, at det er et ord, som man rigtig, rigtig godt kan lide at bruge, fordi alle skal synes, at det her er et vanvittigt dårligt forslag.

Jeg vil godt spørge, hvad der er vigtigst for Venstres ordfører: Er det, at vi får nogle flere kvinder til at anmelde, fordi de ved, at deres partner får behandling frem for straf, eller er det, at vi bare sender nogle i fængsel og så sikrer, at de kommer ud efterfølgende og laver nye overgreb?

Kl. 13:59

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:59

Karsten Nonbo (V):

Hvis det er sådan, at de fruer tror så meget på, at behandlingen hjælper, så tror jeg egentlig slet ikke, at de vil anmelde det; så tror jeg bare, at de vil overtale deres mand til at gå i behandling. Det kunne man jo gøre uden om retssystemet. Når hun anmelder det, er det jo, fordi hun tager en vis afstand fra det, og så er det, fordi hun på en eller anden måde vil presse og tvinge ham i behandling, og det kommer der jo aldrig noget godt ud af. Hvis der er den oprigtige frivillighed, kan de jo snakke sammen om det. Det tror jeg bare ikke der er, for jeg tror desværre, at hun er under pres, og når hun er under pres, er den bedste måde at hjælpe ham i behandling på, at det foregår inden for murene.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 14:00

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det her med at overtale ad frivillighedens vej kan somme tider give nogle problemer. Vi har rent faktisk set, når vi har frivillige behandlingsforløb, at halvdelen af mændene falder fra. En dom til behandling vil give en mulighed for at fastholde de her mænd, og det vil give en mulighed for at få flere mænd i behandling. Der skal trods alt nogle ressourcer til at få sig snøvlet sammen til at gå i frivillig behandling, og jeg er rigtig bange for, at der er ret mange mænd, der ikke får taget sig sammen til det, og at der er ret mange kvinder, som ikke får held til at overtale de her mænd til at gå i behandling.

Kunne det ikke være en mulighed, at vi nu laver en forsøgsordning og ser, hvordan det her spænder af, ser, hvad effekterne af det er, inden vi bare afviser det og siger, at det slet ikke kan fungere, at det bare er en rabat, og at det ikke noget, vi skal kaste os ind i?

Kl. 14:01

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:01

Karsten Nonbo (V):

Nu er det jo sådan, at vi faktisk fastholder folk bedst i fængslerne, og der kunne man så starte op. Er det en ikke så grov voldssag, er det jo

ikke ret lang tid, vedkommende sidder inde, og så kommer vedkommende i gang. Hvis det er en rigtig, rigtig grov voldssag, tror jeg egentlig ikke, at behandlingen vil hjælpe under nogen omstændigheder.

Jeg synes stadig væk, at man, hvis man kan starte op, når man er inde, også kan fortsætte, når man kommer ud, hvis man virkelig vil det. Jeg er bange for, at man ikke vil det. Selvfølgelig er der nogle, der vil, men de vil alligevel, og de indser også, at det ikke er en farbar vej. Men for dem, der ikke indser, at det ikke er en farbar vej, og der, hvor konen også er helt forblændet af, at han kommer tilbage, er jeg bange for, at det ikke hjælper ad frivillighedens vej at komme i gang. Det kan godt være, at der skal tvang til at komme i gang, og så kan man håbe på, at den første måned motiverer ham til at indse, at han måske skal fortsætte med det her ad frivillighedens vej.

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Julie Rademacher for en kort bemærkning.

Kl. 14:02

Julie Rademacher (S):

Hvis regeringspartiet Venstre meget gerne vil gøre noget for ikke alene de her voldelige mænd, men også mange af de voldsramte familier, der er, hvad har regeringspartiet Venstre så i støbeskeen, når Venstre ikke bakker op om vores forslag om behandlingsdomme til voldelige partnere?

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:03

Karsten Nonbo (V):

Først og fremmest har vi det i støbeskeen at lade være med det her, for det er da bedre end det her.

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Julie Rademacher.

Kl. 14:03

Julie Rademacher (S):

Det var da godt nok et af de svageste svar, jeg overhovedet har fået i Folketinget, siden jeg blev valgt ind i 2007. Har Venstre overhovedet ikke noget bud på, hvordan vi hjælper de her mænd, der slår, og de voldsramte familier? Det siger da noget om, hvilket menneskesyn der ligger til grund for den politik, som Venstre fører. Jeg kan da ærlig talt godt forstå, hvorfor der så ikke er flere forslag fra regeringens side vedrørende det her, og jeg har meget, meget svært ved at forstå, hvorfor man så ikke i højere grad går ind og lytter til oppositionen, der har nogle gode, konstruktive forslag.

Mener hr. Karsten Nonbo, at de straffe, vi har i dag, hjælper de voldelige mænd? Mener hr. Karsten Nonbo, at vi får færre voldelige mænd, og at færre kvinder og færre familier bliver udsat for vold med det, vi har i dag?

Kl. 14:04

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:04

Karsten Nonbo (V):

Nu vil jeg skyde tilbage og sige, at hvorvidt det er et svagt svar eller ej, afhænger lige så meget af evnen til at tolke det. Et kort svar kan jo godt være godt, og så er det måske modtageren, der ikke kan tolke det ordentligt. Jeg mener stadig væk ikke, at det her forslag er hen-

sigtsmæssigt, og jeg synes, justitsministeren har gjort rede for, hvilke muligheder der er, hvilke alternativer der er.

En af de forudsætninger, som jo absolut er påkrævet, for at man kan deltage i voldsforebyggende programmer, er, at man er til stede. Og det er man altså i en opstart, hvis man får den straf, som andre også får for at have begået vold. Så kan man for min skyld godt, når det er i gang og man siger, at her er der en kraftig og hurtig udvikling, fra Kriminalforsorgens side indstille til en hurtigere prøveløsladelse. Det har jeg det fint med, men jeg ser gerne, at man er i gang først, at man viser sin gode vilje, før man får en længere snor, og at vi ikke, som her i beslutningsforslaget, starter med at vise, jeg vil ikke engang sige god vilje, jeg vil sige naivitet.

Kl. 14:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til hr. Karsten Nonbo. Det er fru Maja Panduro som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 14:05

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Tak. Forslaget her er jo endnu et i rækken af vores forsøg på at hjælpe regeringen med at rette op på den haltende retspolitik, som regeringen fører sammen med Dansk Folkeparti. Regeringen og Dansk Folkeparti er optaget af straf, straf og straf. Vi er optaget af straf, der virker, og af at tage fat om problemets rod i stedet for at symptombehandle.

I andre nordiske lande er man foran på det her område, hvor vi i Danmark med den borgerlige regering i spidsen halter voldsomt bagefter. Selv i Spanien har man gennemført reformer, i øvrigt med en mandlig premierminister i spidsen, som har erklæret sig som feminist, og Zapetero og hans regering har formået at tage initiativer for voldsramte kvinder og familier, fordi man har forstået, hvor alvorligt et samfundsproblem vold i familien er.

Når far slår, handler det nemlig ikke kun om vold mellem to mennesker og nogle blå mærker. Den fysiske vold er tit den, som vi kan forholde os til, men den er sjældent den værste. Den værste vold er frygten for ham, frygten for, hvornår han gør det igen, og hvor langt han går næste gang. Den værste vold er det mentale fængsel, som du bliver sat i, når han gennem slag og flere slag smadrer ikke bare din krop, men også din verden og din tro på dig selv. De fysiske slag heler igen og giver måske ar. Men de ar, som man får på sjælen, er dem, som det er allersværest at leve et liv med bagefter. Det gælder også for de børn, som vokser op i voldsramte familier. Det har man også forstået i Frankrig, hvor den i øvrigt borgerlige franske regering sætter fokus på vold i hjemmet, og hvor man nu også vil indføre, at psykisk vold også kan straffes.

I Folketinget vil Socialdemokraterne arbejde hårdt for, at vi får taget initiativer, hvor der ikke kun bliver sat fokus på den, der bliver slået, men også på den, der slår. Vi vil have, at volden i hjemmene stopper, og at den stopper nu. Vi vil hjælpe ofrene. Men der er også et gammelt ordsprog, der siger, at den, der slår, tit er det største offer. I hvert fald er det den, der slår, vi må ind at arbejde med, hvis vi vil have nogen effekt her, hvis vi vil have, at det stopper.

Vi kan ikke stilsigende se til, at en mand banker sin kone igen og igen, vi kan ikke stilsigende se til, at en mand måske endda banker den ene kone efter den anden, og vi kan slet ikke stilsigende se til, at børn skal vokse op med vold i familien og selv få øget risiko for en dag at havne i et voldeligt forhold, for det ved vi jo altså følger med.

Det er på tide, at vi også handler i Danmark. Det er på tide, at vi hjælper både kvinden, manden og børnene ud af volden. Derfor er vi med til at fremsætte det her forslag om forsøg med behandlingsdomme til voldelige partnere. Vi tror ikke på, at manden holder op med at slå, fordi man smider ham bag tremmer og låser ham inde. Der skal meget mere til. Tit har manden ellers et velfungerende liv, og

hvis vi kan give ham de redskaber, der skal til for at få ham til at stoppe med at slå og starte med at give de næste generationer en bedre chance, siger vi ja tak. Vi mangler redskaber på det her område, redskaber, som kan løse problemerne i stedet for bare at behandle symptomerne. Derfor støtter vi naturligvis forslaget her.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Marlene Harpsøe.

Kl. 14:08

Marlene Harpsøe (DF):

Fru Maja Panduro går jo hårdt til den og siger, at regeringen og Dansk Folkeparti kun går op i straf. Men jeg må ærligt indrømme, at jeg blev lidt underlig til mode over den bemærkning, for jeg har jo hørt Socialdemokraterne mange gange fortælle om, at hvis det er, man begår vold eller drab mod sin hustru f.eks., skal man straffes lige så strengt som den, der begår volden mod et helt fremmed menneske. Fru Maja Panduro ved sikkert godt, at der jo altså har været en forskel der. Der har nærmest været en rabat, så hvis man slog sin hustru ihjel eller man begik vold imod hende, fik man altså en lavere straf.

Synes fru Maja Panduro ikke, at det er lidt mærkeligt, at man fra Socialdemokraternes side sammen med et flertal i Folketinget har kæmpet for at komme den her forskel til livs, og nu står man så heroppe og siger, at man slet ikke interesserer sig for straf, men at man faktisk støtter et beslutningsforslag, som vil føre tilstandene tilbage igen i forhold til det, som et flertal i Folketinget har kæmpet for at opnå?

Kl. 14:10

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:10

Maja Panduro (S):

Jeg kan sagtens huske, at vi, da vi f.eks. for ikke så længe siden behandlede vores forslag fra oppositionen om at fjerne den rabatordning, som der er, hvis man voldtager sin samlever eller sin hustru, diskuterede det her, og da ville de borgerlige partier i øvrigt ikke være med på vores beslutningsforslag. Det husker jeg levende.

Men fru Marlene Harpsøe opstiller jo igen det her mærkelige med at forsøge at udstille oppositionen som nogle slappere, som om det her handler om rabat. Det gør det her forslag ikke. Det her forslag handler om, at vi også godt vil straffe, men vi foretrækker straffe, der virker, i stedet for bare symbolske straffe.

Kl. 14:10

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 14:10

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg må indrømme, at jeg synes, at det, som Socialdemokraternes ordfører er ude i her, er langt ude. For jeg kan selvfølgelig også fortælle, at f.eks. Dansk Folkeparti gentagne gange her i Folketinget har fremsat forslag, som jeg ved Socialdemokraterne ikke har støttet, om at hæve straffen for voldtægt. Det kan godt være, at fru Maja Panduro mener, at vi fra Dansk Folkepartis side gerne vil udstille Socialdemokraterne som slappere, men det kan jeg sådan set kun give hende ret i, for det er det, der er sandheden: Man siger et i medierne, vil gerne håndhæve den danske lovgivning, gerne give nogle konsekvente straffe, men når det kommer til stykket herved i Folketingsalen, er man fra Socialdemokraternes side med i et forslag, som vil

trække os tilbage til tilstanden med at give milde straffe, give rabat til mænd, som slår deres koner. Det er da latterligt.

Kl. 14:11

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Maja Panduro (S):

Må jeg bare igen minde om, at da vi diskuterede rabatordningen for partnervoldtægt, var det os, der fremsatte forslaget, og det var Dansk Folkeparti, der var imod. Så jeg synes, det er et meget mærkeligt spørgsmål fra ordføreren. Derudover er jeg faktisk ikke sikker på, at man kan kalde det her for nogen særlig mild straf. Jeg tror faktisk, at det for nogle af de her mænd vil være meget hårdere at skulle til at arbejde med at ændre adfærd og lære at holde op med at slå, end det vil være at få en i øvrigt tit relativt kort fængselsstraf – eller slet ingen straf at få, fordi konen eller samleveren ikke tør anmelde partnervold. Lad os nu i stedet lave nogle straffe, der virker. Det håber jeg at Dansk Folkeparti vil være med til.

Kl. 14:12

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 14:12

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Ja, det lyder jo meget besnærende med straffe, der virker, men jeg kunne godt tænke mig at høre angående den konsistens, der er i den socialdemokratiske politik. Vil man så også prøve at lave nogle forsøgsordninger med behandlingstilbud til folk, der voldtager? Jeg siger det faktisk ikke for at være flabet eller noget, men vil høre, om der skulle være en eller anden sammenhæng mellem de to ting. Jeg skal ikke gå ind i det slagsmål, som ordføreren før havde med Dansk Folkeparti, men bare høre, om der er en konsistens i i hvert fald Socialdemokraternes egen politik. Hvordan hænger de to ting sammen? Kan vi ikke godt få det uddybet?

Kl. 14:13

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Maja Panduro (S):

Vi ved jo, at mange af de mænd, som slår, gør det, fordi de har psykiske problemer, måske selv har oplevet vold i barndommen og måske selv har været udsat for nogle overgreb, og derfor giver det rigtig meget mening at gå ind og sige, at hvis vi rent faktisk kan bringe manden ud af det her mønster, som han er i, skal vi gøre det i stedet for bare at spærre ham inde. Det her forslag går i øvrigt ikke ud på, at det er alle voldelige mænd, der skal behandles i stedet for at komme i fængsel, hvem det er, er noget, som man skal tage stilling til, det er noget, som man screener for.

Kl. 14:13

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:14

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil godt starte med at understrege, at vi i Liberal Alliance ikke har et eller andet ønske om straf for straffens skyld eller sådan noget, men vi har generelt det princip, at vi synes, at hårde forbrydelser skal straffes hårdt, og at milde forbrydelser skal straffes mildt. Det er en meget god sætning. Jeg synes stadig ikke helt, at jeg får svar på mit spørgsmål. Jeg må også sige ærligt, at jeg er lettere bekymret,

når man lige får indføjet i ordførertalen, at den, der slår, ofte er det største offer. Jeg vil godt slå fast, at efter min overbevisning er den, der bliver slået, det største offer. Hver gang! Så kan det godt være, der også er nogle barndomsstraumer og alt muligt andet, som man så kan tage hensyn til, og det vil vi også gerne i visse sager, men der er tale om vold mod kvinder. Så skal der ikke gøres noget mere end bare at lukke dem ud i et eller andet behandlingstilbud?

Den lyser ikke, det var derfor, jeg kom til at tale for længe.

Kl. 14:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Maja Panduro (S):

Skal der ikke gøres noget mere end bare at lukke dem ud i et eller andet behandlingstilbud? spørger ordføreren. Jeg tror faktisk, at det allermest effektive, vi kan gøre, er at sende folk i behandling. Jeg mener ikke, at den her behandling skal være en eller anden badeferie, hvor man kan fedte rundt og hygge sig og så ikke vise nogen resultater af behandlingen, når man kommer ud. Det er jo ikke det, det handler om.

Grunden til, at vi vil lave det her som en forsøgsordning, er jo, at vi selvfølgelig vil se, at det kan virke, og hvis der er bare den mindste chance for, at det kan have en effekt på det mønster, som de her mænd har, så synes jeg, det er værd at undersøge.

Så vil jeg gerne beklage, at jeg fik sagt, at manden var det største offer. Det er ikke for at forklejne, at det selvfølgelig har nogle enorme konsekvenser for kvinden og for børnene, når det her sker, og det er jo netop derfor, vi fremsætter forslaget. Men jeg håber, at hr. Simon Emil Ammitzbøll er enig med mig i, at det jo er manden, vi skal ind og have fat i, hvis vi vil løse de her problemer.

Kl. 14:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Marlene Harpsøe som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DF):

Venstrefløjen i Folketinget foreslår med det her beslutningsforslag at etablere et forsøg med at idømme betingede domme med krav om behandling til personer, der har begået vold mod en kæreste, en kone, en ægtemand eller en samlever.

Lad mig på Dansk Folkepartis vegne for det første slå helt fast: Vold er vold og er komplet meningsløs og uacceptabel, og det gælder selvfølgelig også vold mellem partnere, altså mellem ægtefolk og lignende. Vold i hjemmet og blandt ægtefolk og kærester er desværre udbredt, men heldigvis har en stor indsats bevirket, at antallet af personer, der udsættes for vold i et parforhold, er faldende. Derfor mener man også, at der i dag er ca. 28.000 kvinder og ca. 9.000 mænd, der udsættes for vold af en partner, en ægtefælle eller en kæreste.

I Dansk Folkeparti så vil gerne, at flere personer, der dømmes for partnervold, deltager i behandling, men at det sker, som det her beslutningsforslag lægger op til, som et vilkår i en betinget dom, kan vi ikke støtte fra Dansk Folkepartis side. For det betyder reelt, at man vil kunne undgå at komme i fængsel, hvis blot man indvilliger i at lade sig underkaste behandling. Det er uacceptabelt, hvis den volds-person blot kan gå frit rundt. Desuden vil det ikke forhindre samme mand eller kvinde i at søge tilbage til konen eller manden og gentage sine voldelige handlinger.

En betinget dom giver ikke offeret den tryghed, som han eller hun har krav på. Derfor skal gerningsmanden selvfølgelig også bag

lås og slå. Offeret skal føle sig tryk ved, at volden er stoppet og gerningsmanden er i fængsel. Det er netop denne helle, denne tænkepause, som venstrefløjens vil berøve den voldsramte person. Enhver, der har sat sig ind i sagerne, ved, at kvinderne ofte bliver i hjemmet, selv om de får bank, fordi de ved, at manden ellers ville lade det gå ud over børnene og på anden vis forsøge at forfølge hende, hvis hun overvejer at flytte. Det er netop her, fængselsstraffen har så stor en værdi, for i de måneder, hvor offerets plageånd ikke er hjemme, kan man give dem den tænkepause og ro, der skal til, for at hun kan finde et nyt hjem, skaffe sig en base og måske en hemmelig adresse, hvis det er det, der skal til.

Men der er ikke noget belæg for, at man ikke kan gå i behandling, når man er fængslet. Tværtimod bør man straffe hårdere og længere, og så kan man skære eksempelvis den sidste tredjedel af straffen, hvis de kriminelle samarbejder om at forbedre sig, eksempelvis via kognitiv træning eller lignende.

Hvis man har været så, undskyld jeg siger det, stupid og ansvarsløs at banke sin kone eller sin ægtemand, mener jeg ikke, at man skal belønnes og have en rabat ved at slippe for straf. Tværtimod bør sådanne personer altid som udgangspunkt idømmes ubetingede frihedsstraffe og gerne med krav om behandling. Man skal ikke belønnes for at tæske sin hustru eller sin ægtemand, men have den ubetingede fængselsstraf, som man fortjener.

Dansk Folkeparti kan derfor ikke støtte det her beslutningsforslag. Det tror jeg også fremgik meget tydeligt af min tale.

Kl. 14:19

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak. Der er et par korte bemærkninger. Først fra fru Julie Rademacher.

Kl. 14:19

Julie Rademacher (S):

Nogle gange kan man blive lidt overrasket, når fru Marlene Harpsø taler og kalder os andre naive, for jeg synes da godt nok, det er naivt, hvis man tror, at fordi man smider folk i fængsel, bliver de mindre voldelige. Hvis jeg havde en voldelig mand og han kom tilbage i samfundet efter at have været i fængsel, tror jeg desværre ikke, at han ville være blevet mindre voldelig af det.

Vi vil rigtig gerne med det her beslutningsforslag ind og lave domme, der virker. Vi vil rigtig gerne ind og hjælpe mennesker.

Enhver, der har sat sig ind i sagerne, siger fru Marlene Harpsø. Vi er faktisk mange, der både har oplevet og kender mange, der har med det her at gøre. Derfor undrer jeg mig da også meget over, at Dansk Folkeparti ikke har støttet mange af vores andre beslutningsforslag på det her område, f.eks. fodlænker til voldelige mænd, der netop ville gå ind og sikre og gøre, at kvinderne følte sig mere trygge. Mit spørgsmål lyder egentlig, om fru Marlene Harpsø tror, at det hjælper at smide voldelige mænd i fængsel. Bliver de mindre voldelige af det?

Kl. 14:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:21

Marlene Harpsø (DF):

Jeg tror bestemt, at det hjælper at smide en voldelig mand eller en voldelig kone i fængsel. Det hjælper særligt det offer, som måske i månedsvis eller i årevis har været udsat for vold, og som måske dagligt har fået tæsk og har været udsat for både fysiske og psykiske ydmygelser. Ja, der tror jeg rent faktisk, at det hjælper offeret at få den her gerningsmand, den her voldelige mand eller voldelige kone, fjernet fra hjemmet og i fængsel.

Seriøst, jeg synes virkelig også, at hvis det er, man har været så dum at banke sin kone eller banke sin mand, så skal man altså også i fængsel. Så skal man ikke have en eller anden rabatordning, der siger: Det, at du har slået din kone, er ikke lige så forfærdeligt som al mulig anden vold, så du får lige en rabat. Sådant fungerer verden bare ikke. Det mener vi ikke i Dansk Folkeparti, og derfor kan vi heller ikke støtte det her beslutningsforslag.

Kl. 14:22

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Julie Rademacher.

Kl. 14:22

Julie Rademacher (S):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at hvis der er noget, der virkelig kan gøre mig arrig, sur og vred, er det bl.a., når mænd slår deres koner og udsætter deres familie for det her. Vi er fuldstændig enige om, at de skal straffes. Men jeg ville bare også gerne, at vi blev enige om at se de her mennesker som ofre, som skal hjælpes, så man ikke bare symptomatisk med en fængselsstraf går ind og behandler, men også prøver noget nyt og ser, om man ikke kan gå ind og give en behandling, der rent faktisk hjælper, så han ikke bare igen kommer ud af spjældet, slår endnu en kone og så i øvrigt ryger lige ind igen.

Nej, jeg tror bestemt, at det hjælper, hvis det er, vi fra det danske samfunds side går ind og tænker i behandling og tænker i løsninger både for dem, der slår, og for de familier, der bliver udsat for volden.

Jeg ved egentlig ikke, om jeg har noget spørgsmål, fordi jeg ikke ved, om jeg har lyst til at høre flere svar fra fru Marlene Harpsø. Men et spørgsmål kunne jo være: Når fængselsstraffen har en så stor værdi, hvorfor hjælper den så ikke i dag?

Kl. 14:23

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:23

Marlene Harpsø (DF):

Jeg er glad for at høre, at man fra Socialdemokraternes side er enig i, at der selvfølgelig skal straffes, når det handler om partnervold. Men det beslutningsforslag, som vi her behandler, handler jo ikke om straf. Det handler om, at man kan få en betinget dom med en rabatordning. Hvis det er, man slår sin kone eller sin mand, betragtes det ikke som lige så forfærdeligt og voldeligt, som hvis det var, man havde slået en helt fremmed ned på gaden. Jeg synes bare, det er så dobbeltmoralisk.

Jeg må også sige, at jeg bare har hørt Socialdemokraterne så mange gange snakke for, at når det f.eks. gjaldt drab på ægtefæller eller vold blandt ægtefæller, skulle det straffes lige så hårdt, som hvis det var mod vildfremmede. Der har været en forskel - den er gudskelov blevet udslettet i dag - men jeg har bare hørt Socialdemokraterne sige så mange gange, at den forskel skulle væk. Nu vil man altså bringe forskellen tilbage. Det hænger bare ikke sammen.

Kl. 14:24

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt for en kort bemærkning.

Kl. 14:24

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Dobbeltmoral er jo som bekendt dobbelt så godt. Sådant som jeg husker det, var Dansk Folkeparti jo imod SF's beslutningsforslag om at afskaffe begrebet husspektakler, fordi det signalerer, at vold i visse tilfælde er mindre strafværdig. Det var Dansk Folkeparti dengang ik-

ke indstillet på, men det er jo så en anden historie; det er bare sådan lidt kvalmende at høre på.

Kl. 14:27

Vil Dansk Folkeparti ikke godt forholde sig til den problemstilling, at der er kvinder, som elsker de her mænd, som går tilbage til de her mænd, og som ikke vil anmelde volden eller trækker en voldsanmeldelse tilbage, fordi de ikke vil have, at manden kommer i fængsel? De her kvinder har behov for, at der kan dømmes til behandling, så vi sikrer, at de her mænd holder op med at slå, så vi sikrer, at børnene ikke længere skal overvære volden i hjemmet. Vil Dansk Folkeparti ikke godt forholde sig til den problemstilling?

Kl. 14:25

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:25

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg må indrømme, at jeg også synes, det er rigtig, rigtig forfærdeligt, og nogle gange kan det også være rigtig svært egentlig at sætte sig ind i, at man kan leve i et parforhold, hvor ens ægtefælle optræder så grusomt mod en, altså kalder en grimme ting, slår en, altså ydmyger en på en forfærdelig, forfærdelig måde. Altså, det kan være uforståeligt for mange, men ikke desto mindre er det da vigtigt, at vi i det enkelte tilfælde giver kvinden – hvis det er en kvinde, der er offeret – den hjælp, som hun har behov for.

Men i forhold til om hun – hvis det er en kvinde, der er offeret – anmelder en voldsepisode eller ej, for at manden så kan blive dømt, synes jeg ikke at der er noget belæg for at sige, at hun så bare vil anmelde hver gang. Det synes jeg ikke at der er noget belæg for at hun så vil gøre med det her beslutningsforslag, for manden skal jo stadig væk konfronteres med retssystemet, altså med domstolssystemet; det skal manden jo stadig væk.

Kl. 14:26

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 14:26

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jo, men det her skal jo igennem en dommer og igennem retssystemet, så det er ikke sådan, at det ikke bliver reguleret. Det her bliver bare en mulighed blandt andre muligheder. Der er jo ingen, der siger, at det her skal anvendes hver gang og for alle mænd. Vi siger bare, det er vigtigt, at vi får nogle erfaringer med, hvordan det her kan virke.

Vores udfordring med det her er jo at sikre, at der er nogle flere kvinder, som skal leve uden vold i familien, at der er nogle flere børn, som skal leve uden vold i familien. Derfor synes jeg, at det ville være meget fint at få en forsøgsordning, og det kan jeg ærlig talt ikke forstå Dansk Folkepartis argumenter imod.

Noget helt andet er, at vilkår om behandling ikke bliver brugt ret meget; det siger en strafferetsprofessor. Og der noterer jeg mig jo, at Dansk Folkeparti i en artikel i Berlingske Tidende har været ude at sige, at det ville være en god idé at gøre muligheden for behandlingsdomme i straffeloven tydeligere, så man oftere anvender dem. Jeg nærer ingen illusioner om, at Dansk Folkeparti støtter vores forslag, men kunne vi så i det mindste blive enige om at lave en fælles beretning, hvor vi sikrer, at det her bliver tydeliggjort, så vi får nogle flere mænd dømt til behandling?

Kl. 14:27

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Marlene Harpsøe (DF):

For det første vil jeg i forhold til forsøg sige, at vi som udgangspunkt ikke har noget imod forsøg, men der er nogle gange nogle forslag om forsøg, som er så langt ude, at vi selvfølgelig ikke fra Dansk Folkeparti side kan støtte dem. Og det er et af dem, som vi bliver præsenteret for her, for man vil ikke putte gerningsmanden i fængsel – nej, han skal have lov til at have sin frihed, man vil gerne give ham lidt rabat, fordi han har tæsket sin kone. Det kan vi slet ikke acceptere.

For det andet vil jeg i forhold til behandling sige, at det da også er rigtigt, som jeg også sagde i min ordførertale, at Dansk Folkeparti meget gerne så, at der var flere, som kom i fængsel for at håndtere deres vrede og lignende, for at sikre, at vedkommende, når denne kommer ud af fængslet igen, ikke fortsætter de her voldelige tendenser. Der så vi gerne i Dansk Folkeparti, at det f.eks. blev sådan, at der med i dommen, hvis man f.eks. var i et partnerforhold og fik en dom for netop vold i partnerforholdet, også var et krav om behandling. Det så vi gerne.

Kl. 14:28

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Maja Panduro for en kort bemærkning.

Kl. 14:28

Maja Panduro (S):

Ordføreren fik ikke svaret fru Julie Rademacher før på, hvorfor fængselsstraf ikke virker i dag, og hvorfor det ikke bliver bedre, når ordføreren mener, at det virker så godt. Vil ordføreren gå ud til de kvinder, som lever med vold i hjemmet, og som lever med den her frygt, og til de børn, som lever med den, og sige: Det system, vi har i dag, er fint, det er supergodt. Det kan ikke blive bedre. Vi har ikke tænkt os at være med til overhovedet at undersøge, om der da ikke kunne gøres noget for at få ændret den adfærd, som de her mænd har, og for at få bremsset volden.

Kl. 14:29

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:29

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg vil gerne lige starte med at sige, at det jo ikke er sådan, at Dansk Folkeparti ikke vil gøre noget for at sikre, at en person, der er blevet dømt for vold og kommer i fængsel, ikke kommer ud igen og fortsætter volden. Vi vil gerne have vedkommende i behandling. Altså, det er bare lige for at sige det som det første, for den måde, man formulerer sig på fra Socialdemokraternes side, er nærmest at sige, at Dansk Folkeparti slet ikke vil behandling og slet ikke vil noget godt på det her område, og jeg vil bare sige, at det er forkert.

Jeg synes, det var rigtig godt, at fru Maja Panduro lige nævnte børnene. Jeg må nok indrømme, hvis jeg sådan tænker rationelt, at jeg mener, at hvis et barn gentagne gange har set sin far slå moren, vil det skabe større tryghed også for barnet, at faren rent faktisk kommer i fængsel, kommer uden for hjemmet, for så skal barnet i det mindste ikke blive ved med at blive konfronteret med, at far slår mor. Det mener jeg i høj grad vil være godt for barnet.

Kl. 14:30

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Maja Panduro.

Kl. 14:30

Maja Panduro (S):

Så er realiteten jo altså desværre bare, at når han kommer tilbage fra fængslet og ikke har været tvunget til at gå i behandling, fortsætter han med at slå mor, og det skal det her barn så fortsat se på. Her var det jo netop, at vi rent faktisk kunne gøre en forskel for det barn, hvis vi fik sikret faren behandling. Vi ved jo, at i den her frivillige behandling, som ordføreren er så glad for, er der 50 pct., der falder fra. Vi ved altså også, at der er mange af de her mænd, hvis de overhovedet bliver anmeldt, og hvis de overhovedet bliver fængslet for partnervold, der kommer ud igen allerede efter få uger.

Så den her tænkepause er søreme nogle gange ikke særlig lang, og behandlingen er søreme nogle gange heller ikke særlig grundig, uanset om de så skulle have nået at kigge bare en lille smule på det.

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:31

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg vil tage det sidste først, det med straffens længde, at det ikke er særlig lang tid, vedkommende sidder inde, og sige, at hvis Socialdemokraterne er med på det, må man meget gerne bakke Dansk Folkepartis forslag om at hæve straffen også på det her område op. Det må man meget gerne gøre; jeg ville synes, at det var helt suverænt, hvis man gjorde det.

Med hensyn til behandling vil jeg sige, at Dansk Folkeparti ikke har noget imod at tvinge de her voldelige mænd eller koner i behandling, men det skal bare ikke være i forbindelse med en betinget dom, altså, det skal ikke være et vilkår i en betinget dom. Vi mener, det skal være ubetingede domme med krav om behandling. Ellers kan man sådan set bare få rabat for at tæske sin mand eller sin kone, og det mener vi er uacceptabelt, ikke kun for ofrene, men i høj grad også for retsfølelsen i det danske samfund.

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Heller ikke Det Konservative Folkeparti kan støtte beslutningsforslaget, og det er der to væsentlige grunde til at vi ikke kan.

For det første er det vores opfattelse, at vold skal straffes konsekvent, og det gælder også i forhold til vold i parforhold. Vi har jo netop været igennem en proces, hvor vi fik rettet op på en skævhed, der var opstået over år, hvor Folketinget nu klart og entydigt har præciseret over for domstolene, at der ikke skal straffes mildere i voldssager i parforhold eller i drabssager i parforhold. Der skal ikke være en sådan rabatordning. Der skal være lighed for loven, og der skal straffes lige hårdt, hvad enten det foregår i parforhold eller uden for parforhold. Vold skal straffes som vold.

Hvis det her beslutningsforslag blev gennemført – det er der ikke noget der ser ud til at det gør – ville det jo betyde, at vold i parforhold ikke længere blev straffet med ubetinget fængsel, som anden vold bliver. Så ville man kunne nøjes med at få en betinget dom i stedet for en ubetinget dom, og det ville alt andet lige betyde, at vold i parforhold blev straffet mildere end anden vold, hvis beslutningsforslaget blev vedtaget. Det er den første væsentlige grund til, at vi ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Den anden del af det og det andet argument for ikke at støtte beslutningsforslaget er, at der allerede i dag findes behandlingstilbud til voldsdømte. Det gælder også voldsdømte, der har begået vold i parforhold. Der er mulighed for, at man kan tage imod behandling. Det synes vi er et rigtig godt tilbud. Vi synes, det er en rigtig god ordning, og det er en ordning, som vi gerne ser bliver mere udbredt. Vi ser gerne, at man gør en øget indsats for at motivere nogle af de her voldsmand til at gå i behandling og få dem overbevist om, at det også er til deres eget bedste, at de sørger for at få styr på sig selv og deres vrede.

Men det, der også gør sig gældende, er jo, at en sådan behandling nødvendigvis skal være frivillig. Hvis det er sådan, at man skal ind og mentalt bearbejde en person og give personen nogle redskaber og værktøjer til at kunne leve en tilværelse uden at benytte sig af vold, skal vedkommende jo være indstillet på og motiveret til det og være klar til at indgå i en sådan behandling. Hvis det ikke er tilfældet, så tror jeg, behandlingen har en meget, meget lille effekt, hvis den overhovedet har en effekt. Så en form for tvangsbehandling tror vi ikke på vil kunne lade sig gøre i den her sammenhæng.

Der er altså to væsentlige ting. Den ene er, at Konservative ikke mener, vi skal straffe mildere for vold i parforhold, og den anden er, at vi allerede i dag har mulighed for at give behandling. Den behandling kan sagtens finde sted, mens man sidder og afsoner en straf. Det er måske oven i købet en fordel, for så er vedkommende til stede, når behandlingen skal foregå, og man ved, at vedkommende er der. Så kan det jo meget vel være – og det synes jeg da ville være helt fint – at kriminalforsorgen i høj grad lader det indgå i overvejelserne om prøveløsladelse og måske endda overvejer tidligere prøveløsladelse end ellers. Man kan der gå ind og sige, at hvis vedkommende aktivt har medvirket i et sådant behandlingsprogram, så lad os se, om vedkommende ikke kan blive belønnet på den ene eller anden måde. Det synes jeg ville være fint, og det vil være fremgangsmåden set med De Konservatives øjne.

Samlet set kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 14:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Julie Rademacher for en kort bemærkning.

Kl. 14:35

Julie Rademacher (S):

I stedet for at gå ind og vurdere efter en skala, der går fra hårde til milde straffe, hvorfor går man så ikke bare ind og vurderer efter en skala, der går fra virker- til virker ikke-straffe? Det ville vi rigtig gerne fra Socialdemokraternes side. Derfor er det, vi foreslår den her forsøgsordning med behandlingsdomme til voldelige partnere.

Jeg kunne godt tænke mig at høre den konservative ordfører, om han mener, at de straffe, vi har i dag, rent faktisk virker, hvorfor De Konservative ikke vil være med til at forbedre det her område, og om De Konservative har alternative forslag.

Kl. 14:36

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:36

Tom Behnke (KF):

Se, vi er fra konservativ side sådan set af den klare opfattelse, at når domstolene giver en sanktion, skal et af de parametre, man tager med i sine overvejelser, være at finde den sanktion, der også er med til på bedst mulig vis at sørge for, at den kriminelle holder op med at være kriminel – absolut. Men set i forhold til det her forslag skal det jo ikke være sådan, at det så kun er i nogle tilfælde, altså sådan at kun hvis man begår vold imod sin partner, kan man få den mulighed. Så må det jo gælde alle voldsmand. Man kan ikke lave sådan noget,

for der skal jo være lighed for loven. Behandlings tilbud til volds-mænd skal gælde alle og altså ikke kun være fokuseret på de mænd, der slår deres koner.

Den anden del er, at vold jo ikke bare er vold, og at det heller ikke er sådan, at alle volds-mænd er behandlingskrævende, altså har behov for behandling. Vold er jo mange ting. Vold kan jo bare være en her og nu-reaktion, og vold kan modsat også være noget, der sker over længere tid, hvor der virkelig er behov for behandling. Så man kan ikke bare lave sådan en generel overskrift.

Kl. 14:37

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Julie Rademacher.

Kl. 14:37

Julie Rademacher (S):

Den konservative ordfører svarer sådan set ikke på mine spørgsmål. Har De Konservative nogen alternativer til, hvordan vi hjælper de her voldelige mænd? Og så må jeg sige, at det også går op for mig, hvad man mener med ordet stokkonservativ: Det er, når man ikke rigtig vil nogen vegne, og det er, når man egentlig tror, at det hele er godt nok, som det er. Der er utrolig mange kvinder, der hver eneste dag bliver slået, og der er utrolig mange børn, der bliver udsat for vold i familien. Hvorfor vil De Konservative ikke være med til at gå ind og kigge på behandlingsdomme til voldelige partnere? Hvorfor vil man ikke søge mere viden? Og hvorfor vil man ikke prøve nogen nye ting? Er det, fordi man bare er stokkonservativ?

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:38

Tom Behnke (KF):

Nej. Nu er det jo ikke i mine ører noget negativt at være, det synes jeg egentlig ikke det er. Men det, der er sagen, er, at selv om vi nu ikke lige synes, at det her forslag er det rigtige forslag, er det jo ikke ensbetydende med, at vi ikke vil gøre noget; det er jo ikke ensbetydende med, at verden står stille; det er jo ikke ensbetydende med, at vi er ligeglade, og det er ikke ensbetydende med, at vi synes, det er i orden, at mænd slår deres koner. Det er det ikke. Tværtimod. Og det var også det, jeg startede med at sige: Vi synes faktisk, det er ganske alvorligt, vi synes, det er rigtig meget alvorligt. Derfor ønsker vi også, at straffen bliver hård og konsekvent for dem, der gør det. Og når vi så har straffet, eller mens vi straffer, giver vi også mulighed for, at vedkommende person kan komme videre med sit liv uden vold. Det er derfor, vi har sørget for, at der er behandling til volds-mænd, når de sidder i fængsel. Det har vi jo sørget for.

Kl. 14:39

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 14:39

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nu nævner den konservative ordfører, at der er et motivationsproblem. Ordføreren tror simpelt hen ikke på, at når man dømmer til behandling, vil man kunne sikre, at folk har lyst til at ændre sig og være i behandling og komme ud af deres problemer.

Altså, hvis den argumentation holder stik, skulle man heller ikke kunne bruge vilkår om behandling i dag, man skulle ikke kunne dømme pædofile til behandling, man skulle ikke kunne dømme psykisk syge til behandling eller forvaring. Er det sådan, jeg skal forstå den konservative ordførers argumentation for det her, eller tror man

på, at der rent faktisk kan gøres noget med hensyn til motivation? Jeg kan i hvert fald oplyse, at de i Dialog Mod Vold har gode udsigter til at vende den ydre motivation, altså det, at man er tvunget i behandling, til en indre motivation.

Kl. 14:40

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:40

Tom Behnke (KF):

Vi tror absolut på, at behandling er en god ting. Vi tror også på, at der i forhold til visse kriminelle kan være ræson i at give behandlingsdomme. Vi tror også på, at der i forhold til f.eks. sindsyge kan være ræson i at give behandlingsdomme. Men det er forskellige situationer.

Vi kan f.eks. tage behandlingsdomme til narkomaner. Narkomaner, der har begået berigelsesforbrydelser, og som ikke er personfarlige, har mulighed for at komme på afvænnning, hvis det er sådan, at det er narkomanien, der er årsagen til, at de stjæler med arme og ben. Det er jo en helt anden situation, for der er det jo sådan, at man så går ind og fjerner en ydre faktor og har mulighed for at behandle den pågældende.

Her er der altså tale om, at det er nogle, som begår vold. Begår man vold, er det vores klare opfattelse, at det første, man skal starte med at gøre, er at sikre, at de, der begår vold, bliver straffet hårdt og konsekvent. Derefter vil vi sikre, at de modtager behandling. Vi er helt overbevist om, at dem, der får fængselsstraf og tager imod behandling, også er dem, der, hvis der var en valgmulighed, ville vælge at gøre det. Det, det gælder om, er altså, at vi sørger for, at dem, der får en dom, dem, der bliver fængslet for vold mod deres partner, får muligheden for at blive motiveret til behandling.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 14:41

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Hvis der var mulighed for at dømme til behandling, kunne vi jo sikre, at der kom flere i behandling, så det ikke bare er dem, som er ressourcestærke, der henvender sig og går i frivillig behandling. Det betyder også, at vi kunne fastholde dem, hvor rigtig mange nu falder fra.

Noget helt andet er, at vilkår om behandling ikke bliver brugt særlig meget. Det siger strafferetsprofessor Gorm Toftegaard Nielsen højt og klart. Det var i hvert fald et område, hvor vi kunne gøre mere, når vi nu ikke kan komme videre ad den her vej.

Så vil Det Konservative Folkeparti gå med til at lave en beretning for at sikre og præcisere det her grundlag, så vi får flere dømt til behandling?

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Tom Behnke (KF):

Jeg synes godt, jeg positivt vil overveje, om vi kunne få afdækket området noget bedre generelt set og måske også få afdækket de forskellige, der kan være på forskellige typer kriminalitet og forskellige typer kriminelle.

Men hvis forslaget her skulle bevirke, at flere kommer i behandling, end der er i dag, så ville det være, fordi beslutningsforslaget blev gennemført på en sådan måde, at man kunne tvinge nogen i be-

handling. Og vi tror simpelt hen ikke på, at man kan tvinge til behandling. Hvis den, der skal behandles, ikke er indstillet på at blive behandlet, ikke er motiveret til at blive behandlet, tror vi ikke på, at det har den ønskede effekt. Derfor ville det være et slag i luften, og det ville alt andet lige betyde, at vi kom ud i den situation, at vi pludselig dømte mildere over for dem, der begår vold i parforhold, end over for dem, der begår anden vold. Den forskelsbehandling vil vi ikke være med til. Vi ønsker at straffe lige hårdt, hvad enten det er partneren, der får bank, eller det er en tilfældig på gaden.

Kl. 14:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Det er fru Lone Dybkjær som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 14:43

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil sige lidt i anledning af den sidste bemærkning, altså om de skal straffes lige hårdt, hvad enten det er partneren, eller det er en tilfældig person på gaden. Gennemgående begås der jo ikke gentagne tilfælde af vold over for en eller anden tilfældig person på gaden, og det er vel den store forskel mellem partnervolden og den anden form for vold.

Men Det Radikale Venstre er jo medforslagsstiller på det her beslutningsforslag, og det, jeg synes er vigtigt nu, er at prøve at finde ud af, hvad vi kan bruge det her forslag til i det videre forløb. Det er jo klart nok, som det er fremgået af ordførertalerne, at der ikke er et flertal for forslaget. Det, som jeg synes er lidt interessant, er jo, at når nogle af ordførerne, specielt fra den borgerlige side, siger, at de ikke tror på, at man kan tvinge til behandling med et godt resultat, så er det jo en trossag. Det betyder ligesom, at der ikke kan ske noget under en eller anden proces, og det kan der jo faktisk normalt ofte. Derfor synes jeg, det er vigtigt nu at få afdækket en lang række af de her trosspørgsmål, som har været fremme i dag, og at se, om ikke vi kan få dem omsat, sådan at vi kan få noget mere viden på området. Det er næsten det vigtigste nu, nemlig at vi prøver at få noget mere viden på området, både hvad der foregår i udlandet og få det præciseret i en beretning, og også mere viden om selve behandlingsformerne.

Jeg vil sige, at jeg måske synes, at Dialog Mod Vold har fået en lidt for stærk placering i bemærkningerne. Jeg synes, vi skal prøve at trække nogle af alle de andre behandlingsmetoder frem også, sådan at vi får en reel vurdering af, hvad de kan bruges til. Når jeg siger det på den her måde, er det, fordi der står, at voldsudøverne forinden screenes for deres behandlingsegnethed – og det er jo så Dialog Mod Vold, der henvises til – og jeg synes måske ikke, at man ensidigt skal satse på Dialog Mod Vold, men også have nogle af de andre metoder frem. Det synes jeg vi skal bruge udvalgsarbejdet til og som sagt finde ud af, hvad der er af erfaringer fra udlandet, som vi kan få frem, så vi måske kan få en mere vidensbaseret diskussion end den, vi har haft i dag.

Det andet er så, at vi kan få andre behandlingsmetoder frem, sådan at de kan indgå i fremtiden.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Johanne Schmidt-Nielsen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 14:45

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Da Enhedslistens ordfører, fru Line Barfod, ikke kan være til stede i dag, har jeg lovet at læse fru Line Barfods ordførertale op.

Regeringen har alt for længe haft et ensidigt fokus på strengere straffe som redskab til at stoppe volden. Men mange af dem, der udøver vold, holder ikke op, bare fordi de får en straf, og derfor er det vigtigt, at vi får langt mere behandling, så vi rent faktisk får stoppet volden. Der er brug for, at de, der begår vold, lærer, hvordan man kan reagere på en anden måde end med vold. Hvis man er vildt forelsket i sin kone og bange for at miste hende, er det ikke ret smart at slå hende. Der er rigtig gode resultater med at lære folk, hvad man kan gøre i stedet for.

Det bedste er, hvis vi kan få dem, der har tendens til at begå vold, i behandling, før det går galt. Det er klart, at det absolut vil give de bedste resultater. Hvis ikke det kan lade sig gøre, mener vi, at man skal se på muligheden for en behandlingsdom, ligesom vi idømmer behandlingsdomme i forbindelse med alkohol- og narkomisbrug. Man skal også inddrage den dømtes indstilling til at indgå i en behandling.

Jeg kan simpelt hen ikke læse, hvad fru Line Barfod her har skrevet, så den må jeg eller hun selv vende tilbage til.

Så afslutningsvis vil jeg sige, at det samtidig er rigtig vigtigt, at vi også får taget hånd om den, der er blevet slået, og især om børn, der har oplevet vold i hjemmet. De, der begår vold, har meget ofte selv oplevet vold, da de var børn, og hvis ikke vi tager hånd om børnene og sørger for, at de får hjælp, risikerer vi, at voldsspiralen bare fortsætter, når de bliver større.

Så Enhedslisten støtter forslaget.

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 14:47

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. I Liberal Alliance mener vi, at de største ofre for volden er dem, der bliver udsat for den, men også de børn, der skal overvære den.

Det er sådan, at vi har, som jeg tidligere har været inde på, det princip, at hårde forbrydelser skal have hårde straffe, milde forbrydelser skal have milde straffe. Vi mener generelt ikke, at der er brug for mildere straffe, hvad angår vold, voldtægt, trusler, pædofili og mord, hvad enten det er inden for familien eller uden for familien, og derfor heller ikke i tilfældet B 94.

Når det så er sagt synes jeg sådan set, at forslagets intentioner om, at vi kan gøre noget for at sikre, at folk ikke begår vold og ikke gentager vold – som jo er det, det i virkeligheden handler om – er gode nok, og det vil vi gerne støtte op om. Så vi er sådan set heller ikke afvisende over for, at man i forbindelse med en eller anden beretning kunne finde ud af, hvordan man kunne øge vidensniveauet.

Altså, hvis det stod til os, kunne behandlingen jo være indeholdt i fængselsstraffen, sådan som den jo allerede er i en række tilfælde. Man kunne ligefrem, hvis man skulle lytte til forslagsstillerne, foreslå det modsatte, nemlig at sørge for, at de var længere tid i fængsel. Så kunne de få rabat på den tid, vi øvede det på, hvis der skulle være sådan en særlig mening med det. Men at sørge for, at det skulle være helt ud af fængslet, som det foreslås her, er vi ikke meget for.

Jeg synes også, at de ord, som fru Johanne Schmidt-Nielsen nævnte at læse op af fru Line Barfods tale, i forhold til hvad man kan gøre for især børnene, er meget vigtige. Vi ved jo, at der er en statistisk overrepræsentation af børn, hvis forældre selv har været i fængsel og selv har oplevet vold – og i øvrigt også incest, hvis det er dertil det kommer – altså, at der er sådan nogle gentagne mønstre; selvfølgelig ikke i alle tilfælde, men der er en statistisk overrepræsentation. Og vi er da meget interesseret i, at man kan gøre noget ved, hvordan man

kan sikre børnene. Det er jo en lidt anden sag i forhold til det her, men det har jo stadig det samme formål.

Men vi stemmer imod forslaget – for lige at skære det ud i pap til sidst – men vi vil gerne være med til at se på, om der er noget sådan mere konkret, vi eventuelt kan blive enige om i en indberetning. Så vi vil ikke være afvisende over for, at der kan være ting, som kan gøre det bedre for de voldsramte og de voldsramtes familier, og som også kan sørge for, at dem, der begår volden, ikke gør det i så stort omfang, som de hidtil har gjort.

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 14:50

(Ordfører for forslagsstillerne)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for debatten her i dag.

Når oppositionen har fremsat det her forslag, er det, fordi vi ønsker at gøre noget ved den problemstilling, at al, al for mange familier i Danmark lever med vold. Vi mener, at der er behov for at få en forsøgsordning simpelt hen for at få noget mere viden om, hvorvidt vi kan få flere kvinder til at anmelde vold, hvis de f.eks. ved, at partneren ikke kommer i fængsel, men kan få en dom til behandling, som hjælper familien videre. Der er amerikanske undersøgelser, som tyder på, at kvinder er mere tilbøjelige til at anmelde, når de har den mulighed, og derfor er det vigtigt for os at få nogle erfaringer med det.

Vold findes desværre i alle samfundslag og i alle aldersgrupper. Det er et kæmpeproblem for de kvinder og de mænd, der lever med vold, for vi må jo konstatere, at der også findes voldelige hustruer. Det er et problem for de ca. 22.000 børn i Danmark, som lever med vold, og det er særligt et problem, når vi ved, at de kommer til at gentage volden.

Det første danske studie, vi har af voldelige mænd, viser, at 80 pct. af de mænd har oplevet vold i deres barndomshjem. Det er også typisk de mænd, som bliver involveret i slagsmål, i vold i natlivet, i værtshusmiljøer, og det betyder, at hvis vi vil gøre noget ved den problemstilling, hvis vi vil sikre, at de problemer ikke bliver ført videre, jamen så skal vi har fat i de mænd, og vi skal have dem behandlet.

Det er også samfundsøkonomisk et kæmpe problem. For de 28.000 kvinder, som bliver udsat for vold, betyder det ud over et kæmpe tab af livskvalitet – for det er jo frygteligt for de kvinder, der er udsat for det her – et samfundsøkonomisk tab i form af tabt arbejdsfortjeneste, kvinder på overførselsindkomster, kvinder på skadestuer, kvinder på krisecentre, og jeg kunne blive ved. Det koster rigtig mange penge, så der også god økonomi i at gøre noget ved det, udover at vi gør livet lettere og bedre for de mennesker, som bliver ramt af det her.

Vi ved også, at halvdelen af de mænd, som kommer i behandling i frivilligt regi, falder fra. Nogle af dem vender godt nok tilbage igen og fuldfører behandlingen, men vi har brug for, at flere mænd kommer i behandling, og at mænd kan fastholdes i den behandling. Det kan vi, hvis vi kan dømme dem til behandling, for det er klart, at der må være sanktioner forbundet med ikke at overholde behandlingen. Udgangspunktet må være, at vi kan sikre, at de kommer i behandling.

Dialog mod Vold, som har haft nogle af de her mænd i behandling, siger, at de godt kan vende den ydre motivation, altså det, at manden faktisk er tvunget derhen, for ellers går kvinden fra ham; nu har hun sat ham stolen for døren, og nu skal han gå i behandling. Den ydre motivation kan de faktisk godt vende til en indre motivation, så manden også selv får lyst til at være en del af behandlingen og

får lyst til at holde op med volden. Hvis man skal tro deres resultater som refereret i Berlingske Tidende, har de faktisk succes med at få 4 ud af 5 mænd til at holde op med volden. Det synes jeg er rigtig spændende resultater. Det er muligt, at der er mange andre behandlingsmetoder, som kan tages i brug, og vi er meget åbne over for, at vi også får diskuteret og evalueret dem.

Der er behov for at lave en forsøgsordning med det her, for vi er også nødt til at finde ud af, hvordan det egentlig virker at kunne dømme til behandling i fængslet, og hvordan det egentlig virker at kunne dømme til behandling i et regi uden for Kriminalforsorgen. Vi mangler simpelt hen mulighed for at kunne evaluere de to ordninger i forhold til hinanden – det er der en forsker der peger på. Derfor er det her forslag også en måde at komme videre og få samlet noget viden på, og det kan godt være, at vi vender tilbage til, at det nuværende system er det bedste til at håndtere det her.

Jeg synes bare, at vi må anerkende, at der er al for mange familier, der lever med vold, og at nogle kvinder simpelt hen afholder sig fra at anmelde det her, fordi de trods alt elsker den mand, som slår dem, og vender tilbage til ham gang på gang. Vi ville gerne have, at nogle flere af de kvinder fik anmeldt det her og fik sikret, at de her mænd kom i behandling.

Det er korrekt, at der er modstridende forskningsresultater, når man kigger på behandlingens effekt, men det betyder ikke, at man kan konkludere, at behandlingen faktisk ikke virker. Der er noget, der tyder på, at det har noget at gøre med behandlingens kvalitet og længden af behandlingen; korte programmer virker ikke. Det mangler vi også viden om og evaluering af.

Så er det blevet nævnt, bl.a. af De Konservative, at der måske er et motivationsproblem. Jamen som jeg har sagt, kan det godt vendes til en indre motivation, og vi behandler også i en lang række andre tilfælde, f.eks. dømmer vi også pædofile til behandling, fordi vi jo anerkender vigtigheden af at få de her mennesker til at forandre deres adfærd. Så selvfølgelig skal vi gøre det.

Jeg må så konstatere, at vold åbenbart har en helt anden prioritet for regeringen, end den har for oppositionen. Her er man ikke indstillet på, at vi skal afprøve nogle nye og andre muligheder. Vi er meget indstillet på, at der skal være en afgrænsning af det her. Vi siger jo ikke, at det er alle mænd, der nødvendigvis skal dømmes til behandling på den måde, som vi foreslår. Jeg tror også, man må anerkende, at der vil være situationer, hvor volden er så grov, at man ikke kan anvende den her måde, men det er jo nogle afgrænsninger, som vi må snakke os til rette om, og som vi kan lægge fast, hvordan de skal være. I hvert fald er det vigtigt, at vi får muligheden.

Vi kan også se, hvis man skal tro den strafferetsekspert, der har været ude at sige noget om det her, at muligheden simpelt hen ikke bliver anvendt nok. Det synes jeg vi skal have undersøgt meget nøje. Der er også flere partier, der er i samme artikel giver opbakning til, at man gerne vil være med til at præcisere det her grundlag for, hvor når man dømmer til behandling, så man kan sikre, at man får flere i behandling. Det vil jeg i hvert fald meget opfordre til at vi får lavet en beretning om på et eller andet tidspunkt, når vi har fået undersøgt det bedre.

Jeg synes – selv om forslaget her ikke bliver til noget – at vi er kommet et skridt ad vejen, for jeg tror, at vi trods alt har fundet en enighed om nogle af punkterne. Ærgerligt, at vi ikke kan få regeringen med på mere progressive tanker her i dag, men lad os få undersøgt området og lad os komme videre ad den vej, som vi nu kan.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Marlene Harpsø for en kort bemærkning.

Kl. 14:57

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Marlene Harpsøe (DF):

Nu, hvor venstrefløjten har fremsat det her beslutningsforslag om, at hvis man f.eks. banker sin kone gul og blå og det bliver anmeldt, så skal man have en betinget dom med vilkår om, at man går i behandling.

Men hvad så, hvis man har slået sin kone ihjel? Mener forslagsstillerne så også, at man skal have en betinget dom med krav om behandling? Eller hvad?

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg ved godt, det er ved at være sent og det er fredag og det er lige før weekenden, og derfor er man måske ikke helt opmærksom fra Dansk Folkepartis side her i salen, for jeg har faktisk sagt, at vi jo må diskutere afgrænsningerne. Det er klart, at der er visse ting, som er så grove, at man ikke bare kan sige til gerningsmanden: Jamen du får en dom til behandling, og så kan du i øvrigt tage hjem til din familie efterfølgende. Men sådan en dom vil sagtens kunne give mening i nogle tilfælde.

Det er jo en afgrænsning, vi må diskutere os frem til. Jeg tror bare, det er vigtigt at sige, at vi ikke lægger os fast på, at det skal være på den ene eller den anden måde. Lad os få undersøgt det her, og lad os få en forsøgsordning og finde ud af, hvad erfaringerne er. Det vigtigste må da være, at vi sikrer de kvinder og de børn, som lever i de her frygtelige forhold, at det her hører op, og at det ikke går ud over en ny kvinde.

Kl. 14:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 14:58

Marlene Harpsøe (DF):

Når man fra Socialistisk Folkepartis side ikke kan give en klar afgrænsning af det her fænomen og fortælle, hvor grænsen går for de her betingede domme med vilkår om behandling, skal jeg så virkelig forstå det sådan, at man fra Socialistisk Folkepartis side godt kunne forestille sig, at en mand, der slår sin kone ihjel, kunne få en betinget dom med krav om behandling? Er det vitterlig det, jeg hører?

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:59

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nej, det ikke det, Dansk Folkepartis ordfører hører; Dansk Folkepartis ordfører hører ikke, hvad jeg siger.

Der er ting, der er så grove, at behandling ikke nødvendigvis lige på den måde, som det ligger her i forslaget, vil være en god og farbar vej, og det tror jeg bestemt ikke det vil være ved et drab – nu tror jeg, man skal lukke ørerne op og lytte efter, hvad der bliver sagt – men en afgrænsning i de mildere tilfælde må vi kunne snakke os til rette om. F.eks. er det jo ved førstegangsvold vigtigt, at vi får grebet ind og får stoppet den med det samme.

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget. Det er vedtaget.

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 9. februar 2010, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen, og skal i øvrigt henviser til den omdelte ugeplan.

Mødet er hævet. (Kl. 15:00).